Iskra

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SOZD ISKRA

Številka 25 — Leto XXI — 3. julij 1982

V torek, 29. junija se je v Beogradu končal XII. kongres Zveze komunistov Jugoslavije. V štiridnevnem delu je kongres jugoslovanskih komunistov podrobno, kritično insustvarjalno pregledal delovanje zveze komunistov med kongresoma, sprejel resolucije in izvolil novo predsedstvo CK ZKJ, kateremu bo predsedoval z enoletnim mandatom Mitja Ribičič. Na drugi strani objavljamo zaključno besedo Mitje Ribičiča na kongresu.

2. ZASEDANJE DS SOZD ISKRA

Odločilen planirani konvertibilni izvoz

Po pozdravnem pismu 12. kongresu ZKJ so delegati drugega zasedanja delavskega sveta SOZD Iskra (bilo je v petek, 25. junija), najprej poslušali poročilo o poslovanju SOZD Iskra od 1.1. do 31.3.1982. Delavski svet je sprejel poročilo in ugotovil, da so doseženi rezultati še zadovoljivi, vendar zaostreni gospodarski pogoji zahtevajo večje angažiranje vseh, ki so vključeni v poslovni proces. V sklepu so tudi poudarili, da je za nadaljnji nemoteni proces proizvodnje odločilnega pomena izpolnjevanje planiranega konvertibilnega izvoza, zato je potrebno okrepiti prizadevanja za zagotovitev zadostnih izvoznih naročil.

V zvezi s spremembami srednjeročnih planskih dokumentov za obdobje 1981—1985 je delavski svet ugotovil na podlagi doseženih rezultatov gospodarjenja v letu 1981 in prvega trimesečja 1982, da ni potrebe po spremembi samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD Iskra za srednjeročno obdobje 1981—85, kakor tudi srednjeročnega plana SOZD Iskra za isto srednjeročno obdobje. Potrebne korekcije bodo po predvidevanju izvajali z letnimi programi, hkrati pa ni izključena možnost, da ne bi s ponovnim preverjanjem v letu 1983 sklepali o morebitni potrebi po rebalansu srednjeročnih planskih aktov.

Delavski svet je ob tej točki nadalje sprejel tudi enotno metodologijo in minimum enotnih kazalcev, ki so potrebni za planiranje, spremljanje in uresničevanje planov v SOZD Iskra, hkrati pa je tudi sprejel sklep o pripravi letnega programa za leto 1983 za uresničevanje ciljev in obveznosti iz samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD Iskra za srednjeročno obdobje 1981—85.

Informacijo o realizaciji uvozno-izvoznih zadolžitev Iskre v obdobju januar—maj 1982 je podal Ludvik Kranjc in poudaril, da doseženi izvozni rezultat v prvih petih mesecih predstavlja prekoračitev dinamičnega plana izvoza za 7 %, izpolnitev letne izvozne obveznosti v višini 35 %, uvoz pa 29 % letnega plana. Kljub oceni, da bo ob polletju dosežen dinamični plan izvoza pa smo se v prvih petih mesecih soočali s težavami pri realizaciji te naloge zaradi pomanjkanja repromateriala iz uvoza in podobno. Ob tej točki je delavski svet tudi sprejel predlog za spremembo predloga za povečanje višine interne izvozne stimulacije in sicer v višini 161 %, ki naj bi se uporabljala od 1. junija 1982. dalje.

Predlog samoupravnega sporazuma o skupnem upravljanju lastnih in mešanih podjetij ter predstavništev v inozemstvu je delavski svet prav tako sprejel in ga z objavo v današnji številki »Iskre« dal v nadaljnji sprejem Iskrinim delovnim organizacijam. O predlogu pravilnika o nagrajevanju uspešnejših diplomskih nalog v SOZD Iskra je na kratko poročal Boris Mužič, ki je nato delegate informiral tudi o načrtih ukrepov in aktivnosti za preprečevanje in odpravljanje izjemnih razmer.

Delavski svet je tudi sprejel akcijski program 5. internega posvetovanja o razvojno-inovacijski problematiki v SOZD Iskra (akcijski program smo objavili v prejšnji številki), ki ga je obrazložil Miloš Kobe ter navzoče delegate tudi informiral o stanju v Mikroelektroniki.

Ob koncu je delavski svet sprejel tudi predlog o podelitvi nagrad Iskre v letošnjem letu, ki jih bodo podelili na dan Iskre in borca 3. julija v Semiču. Letošnje Iskrine nagrajence predstavljamo posebej v tej številki.

D.Ž.

Pozdravna brzojavka

Delegatom 12. kongresa ZKJ

Delegati delavskega sveta SOZD Iskra, zbrani na svoji 2. seji, pošiljamo v imenu delavcev Iskre delegatom 12. kongresa ZKJ borbene in delavske pozdrave in jim želimo plodno in uspešno delo. Od kongresa ZKJ pričakujemo jasno opredeljene naloge in smernice za bodoče delovanje Zveze komunistov Jugoslavije v prizadevanjih za razvoj naše družbe.

Obvezujemo se, da bomo v vseh organizacijah SOZD Iskre dosledno izvajali sprejeto politiko in stališča Zveze komunistov, še zlasti pa se bomo odgovorno zavzemali za uresničevanje politike gospodarske stabilizacije in hitrejše razvijanje socialističnih samoupravnih odnosov in delegatskega sistema.

Le tako bomo lahko ohranili in razvijali temeljne vrednote naše samoupravne socialistične Jugoslavije in utrjevali njen ugled v svetu.

Ljubljana, 25. 6. 1982

Delegati DS SOZD Iskra

Iskrine nagrade '82

Delavski svet SOZD Iskra je na svoji seji 25. junija potrdil sklepe komisije za nagrade in priznanja Iskre in odločil, naj se na podlagi samoupravnega sporazuma o nagrajevanju posebnih dosežkov v SOZD Iskra podeli Iskrine nagrade za leto 1982:

nagrado Iskre po 3. členu
— Antonu Stipaniču, predsedniku KPO SOZD
za ustvarjalen prispevek k razvoju Iskre v samoupravno trdno in poslovno uspešno organizacijo združenega dela

nagrado Iskre po 5. členu
— Marjanu Dvoračku, DO Invest servis
za izjemne dosežke na področju investicij, gospodarjenja in organizacije dela
— Francu Ferkolju, DO Iskra Commerce
za izjemne dosežke pri razvoju in trženju telekomunikacijskih sistemov in za doprinos k prodoru Iskre na sovjetsko tržišče
— Francu Logarju, DO Elektrozveze
za izjemne dosežke v razvojno—raziskovalni dejavnosti s področja civilnega in posebej vojaškega programa
— Julijani Peternel, DO Avtomatika
za produktivno delo in samoupravno aktivnost
— Vladimiru Zorcu, DO Kondenzatorji
za izjemne tehnološko—tehnične dosežke in doprinos k razvoju DO Kondenzatorji

OB DNEVU BORCA

Dolg še ni poravnan

Kot ranjeni sokol
je padel v globel,
nič več ni čutil
da zadel ga je strel.

Za njim zabrisane
vse so sledi,
le spomin nanj
še orosi naše oči.

Nekje v kamnu
je vklesano njegovo ime,
ki v soncu in jutranji rosi
podobo junaka dobi.

V deželi naši
mnogo je kamnov
z imeni junakov,
katerim naš dolg za svobode dan
še ni poravnan.

Francka Tronkar

Nagrada Iskre Antonu Stipaniču

Anton Stipanič sodi v tisto generacijo naših partizanov, ki se je vključila v narodnoosvobodilni boj kot doraščajoči mladostniki, ki so stari komaj štirinajst, petnajst let kot aktivisti delovali v NOB. Njegova življenjska pot, od mladega belokranjskega fantiča, je vodila najprej od progovnega delavca, prek

uslužbenca odseka za notranje zadeve do šefa kabineta predsednika izvršnega sveta LRS in šefa kabineta v CK ZKS pa tja do našega konzula v ameriškem Pittsburgu in komercialnega direktorja Centromerkurja ter namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve, dokler ni prišel pred slabimi desetimi leti v Iskro. Vendar pa je bila ta, njegova na zunaj uspešna pot, vendar nelahka in polna odpovedi, saj je v vsem tem času nenehno študiral ob delu in tako končal ob njem celotno gimnazijo in pravno fakulteto, kjer se je specializiral za javno mednarodno pravo. To je pot, ki ji jasno in nedvoumno pričala o tem, kako je Stipanič pravzaprav človek , ki je nenehno gradil, šolal in oblikoval samega sebe, brez pomoči kogarkoli.

Ko se spominja teh časov, pravi, da je polovico dneva opravljal redno službo, drugo polovico dneva in tudi noči pa je posvečal študiju in je zavoljo tega lahko šele leta 1960 prvič odšel na zaresni dopust na morje, potem ko je leto poprej diplomiral na pravni fakulteti v Ljubljani.

S prihodom v Iskro 1973 leta na mesto direktorja Iskre Commerce se začenja njegovo trdo, ustvarjalno, odgovorno delo tudi v Iskri, saj je potekalo v burnih časih sprejemanja ustavnih amandmajev in priprav na sprejem nove ustave. Sledi obdobje od 1975 do 1979, ko je Stipanič kot direktor področja za marketing SOZD Iskra veliko prispevak k uvajanju in uresničevanju zakona o združenem delu v praksi, istočasno pa je kot namestnik predsednika KPO SOZD Iskra s svojim bogatim znanjem in izkušnjami ustvarjalno prispeval k reševanju številnih vprašanj in utrjevanju ugleda Iskre doma in po svetu. Predsednik kolegijskega poslovodnega organa SOZD Iskra je postal Stipanič 1979 leta in krmari tudi zdaj to našo veliko barko uspešno in ustvarjalno kljub vsakoletnim, čedalje težavnejšim in viharnejšim gospodarskim razmeram tako doma kot v svetu. In morda prav v sedanjem trenutku, ko stoji na najodgovornejšem mestu v Iskri, prihaja našemu nagrajencu prav celotno njegova življenjska izkušnja, znanje, trdo pridobljeno ob delu, k čemer se pridružuje še cela vrsta njegovih človeških lastnosti, ki so še kako potrebne in nujne za odgovornega človeka v tem trenutku in ta hip. Kajti Stipanič ni samo človek širokega pogleda in znanja, temveč je tudi strpen, demokratičen sogovornik, svojih mnenj in spoznanj ne vsiljuje, temveč jih uveljavlja z ustvarjalnim dialogom in znanjem pa tudi prepričevanjem, človeško je izredno komunikativen, hkrati pa tudi skromen, zna pa tudi pošteno prisluhniti nasprotnim argumentom. Pri vsem tem pa je tudi izredno delaven, ne zna reči ne nobeni prošnji in skuša človeško, humano razrešiti še takšne spore ali neprijetne dogodke. Na videz to niso očitne voditeljske lastnosti, čeprav v globini svojega razmišljanja, vodenja in ukrepanja zna samoupravno, demokratično in strpno le uveljavljati svojo voljo in odločitve, ki so še kako pomembne in odgovorne spričo njegovega položaja v Iskri.

Pri vsem tem pa ima zelo malo časa zase, a vendar najde trenutek, tudi kratek razgovor o sebi, ki je zanj skoraj oddih v nenehni, delovni napetosti teh in priuhodnjih dni. Ko tako ob nagradi nevezano klepetava o njem in našem času, mi prizna, da ga poleg dela in odgovornosti v Iskri privlači književnost zlasti klasika, da rad bere dobre knjige in tudi gledališka umetnost mu ni tuja. Pri vsem tem je prav tako strasten radioamater, rad pa se loti tudi sestavljanja kakega manjšega oddajnika ali sprejemnika, tako, da se tudi na Iskro, čeprav pravnik po stroki, tudi le malce spozna, kot smeje pripomni. Pa tudi smejati se zna, dovzeten je za dobro šalo, kar samo kaže na gibkost njegovega duha, je družaben in s slehernim enako prijazen in dostopen. Najsrečnejši pa je, kadar je lahko doma, na deželi, v svojem Gradacu, kjer uživa v naravi, zlasti, kadar lahko tudi kaj postori okrog domače hiše.

In zato je tudi prav, da prejema danes prav v svoji rodni Beli Krajini, v Semiču, najvišje priznanje Iskre, ki si ga je nedvomno zaslužil v svojem desetletnem trdem in zelo zelo odgovornem delu v Iskri.

Dušan Željeznov

Ekipna zmaga na 18. letnih športnih igrah Iskre na Vrhniki je zasluženo pripadla športnikom DO Iskre Avtomatike.

PROGRAM

1. Internacionala: zbor in godba
2. Pozdravna govora: predsednik KPO Kondenzatorji predsednik Sob Črnomelj
3. Slavnostni govor: ing. Marko Bulc — predsednik GZS
4. Dve pesmi: mešani pevski zbor
5. Folklorni nastop: semiška ohcet
6. Podelitev Iskrinih nagrad
7. Predaja prehodne zastave
8. Položitev vencev v Lazah in Lokvi
9. Dve pesmi: zbor in godba

ISKRENE ČESTITKE K DNEVU BORCA IN DNEVU ISKRE!

Uresničevanje sklepov bo pisalo oceno kongresa

Naš kongres smo začeli z besedami, posvečenimi prispevku tovariša Tita in Kardelja k našemu revolucionarnemu gibanju in socialistični revoluciji, našemu boju za svobodo in srečo človeka, za socializem in samoupravljanje. Zdaj, na koncu 12. kongresa, še bolj neposredno občutimo, da Tita ni z nami.

Na vseh sedmih partijskih kongresih, organiziranih po zmagi naših narodov, je imel referate in zaključne govore vselej Tito. Te njegove besede so svojevrsten dokument naše sodobne zgodovine. Ko je Tito spremljal delo kongresa in razprave delegatov, je vedno na kratko in jasno ocenil srž kongresa, razmerje sil v zvezi komunistov in družbi, pri čemer je opozarjal na glavne naloge naše prihodne aktivnosti. Nihče od nas ne more, pa tudi ne namerava prevzeti te Titove ustvarjalne vloge, vendar danes, na koncu najvišjega sestanka komunistov naše države, vsi skupaj ne občutimo samo splošnega vzdušja ter razpoloženja delegatov in gostov temveč tudi odnos sil znotraj ZK in smeri naše aktivnosti, ki ustrezajo sedanjemu času ter političnemu položaju v državi in svetu. Titova misel in Kardeljeve »Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja« so bile več kot prisotne tudi v delu tega kongresa, v vsaki komisiji in besedah vsakega posameznika od več sto delegatov, ki so govorili na kongresu.

V zadnjih štirih letih se je položaj v naši državi, in še bolj v svetu, v marsičem spremenil. Vendar Titova vizionarska sposobnost danes aktualizira njegov referat, še zlasti pa njegovo sklepno besedo na 11. kongresu, ki predstavlja kažipot za naše delo tudi po našem, 12. kongresu.

Tito je takrat opozoril tudi na to, da bi lahko dosegli še več, če bi pravočasno odkrivali razne subjektivne slabosti, ki jih ni bilo malo. To lahko ugotovimo tudi za minulo mandatno obdobje, delegati pa so zelo kritično in konkretno opozorili na številne slabosti, ki so se nakopičile v zadnjem času, še zlasti v republiških in pokrajinskih vodstvih, pa tudi v vodstvu Zveze komunistov Jugoslavije.

Tako kot v Titovem sporočilu na 11. kongresu, smo tudi na tem kongresu odločno zahtevali, da je treba zaostriti odgovornost na vseh področjih in vseh ravneh, odgovornost vsakega posameznika in organa, še zlasti pa odgovornost republik in pokrajin za našo skupno politiko in izvrševanje nalog, ki se nanašajo na razvoj jugoslovanske socialistične samoupravne skupnosti v celoti.

Tito je na 11. kongresu dejal, da se je v zavesti naših narodov in narodnosti globoko zakoreninilo spoznanje, da lahko najbolje izrazijo in uresničijo svoje pravice in interese samo v socialistični, samoupravni in neodvisni zvezni Jugoslaviji. Delegati so v duhu teh Titovih besed v svojih kongresnih komisijah zahtevali odločno in enotno ofenzivno fronto organiziranih socialističnih sil proti napadom nacionalistične ideologije in unitarističnih zablod. Marsikaj od tistega, kar se je dogajalo na Kosovu, je v različnih oblikah in z različno intenzivnostjo prisotno v večji ali manjši meri tudi v drugih delih naše države. Vendar pa nekaj zanesljivo drži – so ob koncu ugotovili delegati na našem kongresu – in sicer to, da neobčutljivost komunistov in slabitev borbene fronte socialističnih sil proti vsem oblikam nacionalizma ustvarja ugodne razmere za njegovo stopnjevanje v različnih okoljih. Dvanajsti kongres pa naj bo prelomnica v boju zveze komunistov proti vsem oblikam nacionalizma.

V današnjih razmerah, kot je poudarjal Tito, je kabinetno vodenje v zvezi komunistov nevzdržno. Treba je med množice, med naše delovne ljudi, ki vidijo v zvezi komunistov svojo organizacijo, sposobno za reševanje tudi najtežjih problemov. Komunisti morajo delovati v večmilijonski socialistični zvezi in v delegatskem sistemu. Te Titove besede so hkrati tudi zahteva našega 12. kongresa.

Tito je v sklepnem govoru na 11. kongresu dejal: »Gospodarstvo je eno od ključnih področij in to vam vsem polagam na srce. Moramo se bolje organizirati za nastopanje na tujem trgu. Bitko za gospodarsko stabilizacijo je mogoče dobiti samo z nujnimi spremembami v strukturi gospodarstva in razmerah gospodarjenja, z zvišanjem produktivnosti dela in usklajevanjem porabe z možnostmi. O tem govorimo že leta, vendar vam, tovariši, odkrito povem, da je to ena od najšibkejših točk v našem gospodarjenju«.

Tito je terjal, da še naprej krepimo samoupravljanje na vseh področjih in da dosledno uveljavljamo politični sistem socialistične samoupravne demokracije. Vse institucije sistema morajo opravljati svoje dolžnosti in delovati v skladu s svojimi pooblastili. Vztrajati moramo pri teh smernicah in odločno preprečevati vse poskuse etatističnih, tehnobirokratskih in nacionalističnih sil, da bi zlorabljale oblast delavskega razreda. Ne smemo dovoliti, da bi porušili tisto, kar smo si s krvjo pridobili med vojno in revolucijo in kar si danes pridobivamo z žulji. To je najboljša pot v boju proti karierizmu in birokratsko-liderskim ambicijam posameznikov, ki namesto da bi delovali v ustreznih institucijah sistema, delujejo mimo njih in skušajo vsiliti lastna stališča.

Tovariši in tovarišice delegati, menim, da je bilo tudi ta Titova opozorila čutiti v vseh vaših razpravah in razpoloženju. Tudi ta kongres je odločno izrazil pripravljenost in zahteve po nadaljnjem razvoju socialističnega samoupravljana in izvajanju politike stabilizacije, kar mora biti poglavitna fronta naše bodoče akcije in temeljno izhodišče naše idejnopolitične diferenciacije. Jasno ste tudi izrazili stališče, da moramo biti enotni in dosledni v prizadevanjih za uveljavitev in učinkovito delovanje političnega sistema socialistične samoupravne demokracije, kar narekuje nenehno in enotno delovanje zveze komunistov, uveljavljanje in pospeševanje kolektivnega dela in odgovornosti, nadaljnjo demokratizacijo našega sistema v celoti, zaostritev odgovornosti za vsa vprašanja in na vseh ravneh. V tem smislu imamo veliko izkušenj in jasne kažipote v programu ZKJ, v novi ustavi, zakonu o združenemu delu ter v resolucijah minulih kongresov in 12. kongresa. Vse to nas zavezuje k odgovornemu delu in vsestranski ustvarjalni dejavnosti, kajti ljudje so z vso pravico nezadovoljni in protestirajo proti odmikom od sprejete politike, zahtevajo, da bi se naše besede ujemale z dejanji.

Komunisti morajo v teh resnih časih velikih preizkušenj še naprej delovati v prvih bojnih vrstah in biti za zgled drugim, kajti le tako jih bodo delovni ljudje cenili in spoštovali. Če bomo ravnali tako, bomo kot partija idejnopolitično enotnejši in trdnejši, kot družba močnejši, kot ljudje bolj svobodni in srečni, s tem pa bo tudi manj možnosti za sovražno delovanje. Zanesljiveje in bolj odločno bomo stopali naprej v smeri uveljavljanja svobodno združenega dela. Te bitke zveza komunistov ne more biti sama, niti v imenu delavskega razreda, temveč jo mora biti sam delavski razred pod vodstvom zveze komunistov. Delavski razred mora biti v celoti gospodar možnosti in rezultatov svojega dela in vplivati na vse odločitve in družbene zadeve, da bi se proizvajalci še bolj povezali na enotnem trgu in v enotnih proizvodno-gospodarskih odnosih, da bi ostali vez, ki tesno povezuje našo večnarodnostno skupnost.

Na 11. kongresu je Tito poudaril, da bo Jugoslavija dosledno nadaljevala neuvrščeno politiko, saj ta politika vsebuje naše dolgoročne življenjske interese, ker s tem jugoslovanski komunisti tudi konkretno prispevamo k uresničitvi velikih humanističnih idealov, k napredku človeštva in človekovi sreči. V sedanjih zelo napetih mednarodnih razmerah je Titova neuvrščena politika postala edina možna in svetla alternativa v nasprotju z vojnami in razdejanjem. Dvanajsti kongres v tem smislu zagotavlja možnosti, da bi bila Socialistična federativna republika Jugoslavija tudi v prihodnje v prvih vrstah boja za mir in nove mednarodne odnose, da bi zavzeto prispevala k velikemu svetovnemu gibanju neuvrščenih držav in k uveljavitvi vloge Organizacije združenih narodov.

Z gotovostjo lahko trdimo, da je naš 12. kongres, kongres enotnosti zveze komunistov in najširših socialističnih in demokratičnih sil, združenih v socialistični zvezi in drugih demokratičnih oblikah združevanja, kongres zaupanja delavskega razreda, kongres ofenzive komunistov za politično in gospodarsko stabilizacijo, kongres nadaljevanja socialistične revolucije, ki je napravil konec nedoslednosti, omahovanju in pragmatizmu, da je bilo to demokratično srečanje delavske avantgarde naše države in marksistični prispevek k iskanju najboljših poti v spremenjenih notranjih in mednarodnih razmerah.

Velik ugled in zaupanje, ki ju je zveza komunistov spričo zmag in uspehov v našem dosedanjem razvoju deležna v vrstah delavskega razreda in vseh naših delovnih ljudi, pomenita ogromno moralno moč, vendar to ni renta, od katere bi lahko živeli danes, še manj pa jutri.

»Življenje nenehno teče, napredka ni nikoli konec, vsak dan se spreminjajo objektivne razmere v družbi in le tista partija, ki je sposobna te nove objektivne možnosti čimprej spremeniti v nove subjektivne korake nadaljnjega družbenega napredka, tako da išče vselej nove in čedalje boljše in svobodnejše rešitve, lahko pričakuje, da bo zares vodilna in politična sila v družbi«. V duhu teh Kardeljevih besed moramo usposobiti sami sebe in svojo organizacijo za nadaljnji ustvarjalen razvoj Titovih smernic.

Končujemo 12. kongres s trdnim prepričanjem, da je naša zveza komunistov sposobna najti in uresničiti takšne rešitve. Znova smo se prepričali, da zveza komunistov in naša družba že imata širok lasten fond marksističnih kadrov, čedalje več mladih in ustvarjalnih ljudi, ki so privrženi ideji socializma. Zagotoviti moramo, da bodo vse naše ustvarjalne, idejne, znanstvene in moralne sile sodelovale v enotni akciji vseh socialističnih in demokratičnih sil v naši državi za gospodarski in kulturni napredek Titove Jugoslavije.

MITJA RIBIČIČ
(ob zaključku 12. kongresa ZKJ)

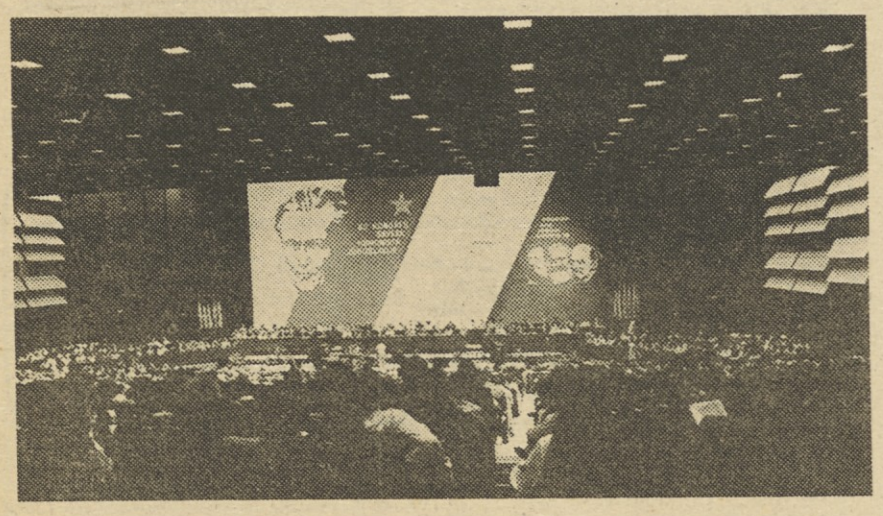

Med 12. kongresom ZKJ.

Izvozni načrt za I. 1982 moramo izvršiti!

Novi ukrepi na področju zunanjetrgovinskega poslovanja in s tem v zvezi spremenjeni pogoji poslovanja v drugem polletju letošnjega leta ter realizacija izvozno-uvoznih zadolžitev v prvem polletju letošnjega leta je bila osrednja tema seje kolegija glavnih direktorjev Iskrinih delovnih organizacij, ki je bila v torek 29. junija in jo je vodil namestnik predsednika KPO SOZD Iskra Ljuban Artič.

Omenjeni ukrepi so zelo zaostrili položaj in gospodarjenje ne samo v vseh Iskrinih organizacijah združenega dela, temveč v celotnem našem gospodarstvu. Tako so postale uvozne možnosti zelo omejene, izboljšati pa jih je moč samo z večjim izvozom, zlasti na konvertibilno območje. Potem ko so direktorji posameznih naših delovnih organizacij podrobno predstavili trenuten položaj v njihovih DO, so ugotovili, da bo kljub določenim zastojem v proizvodnji celotna proizvodnja v Iskri še dokaj nemoteno potekala do konca leta in jih je v tem smislu bolj zaskrbelo, kako bo prihodnje leto, ko seveda nikakor ni moč pričakovati ugodnejšega gospodarskega položaja kot je letošnji.

Celotno razpravo in sedanje stanje v Iskri bi lahko strnili v en sam, toda pomemben in uresničljiv sklep: z vsemi silami e moramo potruditi, pa ne samo to, izvršiti moramo letošnji plan izvoza, med pripravami za izvozni plan v prihodnjem letu pa moramo pospešiti vse napore, da pri tem ne bomo prišli v zamudo, pri tem pa bo treba upoštevati še nov paket ukrepov, ki se pripravljajo. Zlasti pomembno pa je še dejstvo, da moramo kot Iskra nastopati enotno tako na zunanjem kot notranjem tržišču.

D. Ž.

Tehnologija Iskrinih avto-električnih izdelkov v Indiji?

Pred dnevi sta generalni direktor Indijske firme Eicher Hb. S. Malhotra in pomočnik glavnega direktorja Iskrine delovne organizacije Avtoelektrika Ludvik Jelinčič podpisala predpogodbo o prenosu Iskrine tehnologije avtoelektričnih izdelkov. Edini pogoj je zdaj le še odobritev indijske vladi, ki mora izdati licenco, brez katere nihče v Indiji ne sme ničesar proizvajati, Indijski partner pričakuje, da bo njihova lada izdala licenco že v kratkem, tako da bi končno pogodbo podpisali oktobra letos.

Omenjena predpogodba vsebuje že vse elemente. Avtoelektrika bo dobila za prenos tehnologije okoli 76.000 dolarjev. Firma Eicher, ki izdeluje zdaj v glavnem traktorje in nekaj malega avtoelektričnih izdelkov, seveda prihodnje leto še ne bo mogla osvojiti vse tehnologije. Sprva bo precej vezana na uvoz iz Šempetra, že leta 1987 pa načrtujejo precejšnje povečanje proizvodnje — 72.000 alternatorjev, 12.000 dinam, 88.000 zaganjalnikov in prav toliko napetostnih regulatorjev.

Kot že rečeno izdeluje firma Eicher predvsem traktorje in manjšo količino dinam. Firmo je ustanovila nemška družba Eicher po kateri je zadržala le ime, na leto pa izdela 18.000 traktorjev. Indijci načrtujejo zgraditev povsem nove tovarne avtoelektričnih izdelkov in to severneje od NewDelhija.

Večino programa avtoelektrike bodo vgrajevali v lastne traktorje, začeli pa so se povezovati tudi s proizvajalci lahkih komercialnih in osebnih vozil. V Indiji je zdaj glavni proizvajalec avtoelektrike firma Lucas—Indija, ki proizvaja po angleški licenci in pokriva približno 70 % indijskih potreb. Vendar se te potrebe v zadnjem času znatno povečujejo, zlati po prevzemu avtomobilskih licenc od japonske Tojote in španskega Fiata—CEAT.

LD

Gostje iz Mehike in Venezuele v DO Telematika.

Obrazložitve k letošnjim Iskrinim nagradam

ANTON STIPANIČ, predsednik KPO SOZD Iskra
Nagrada Iskre 1982 (po čl. 3)
za ustvarjalen prispevek k razvoju Iskre v samoupravno trdno in poslovno uspešno sestavljeno organizacijo združenega dela

Anton Stipanič se je že s štirinajstimi leti vključil v NOB. Po vojni se je zaposlil kot progovni delavec, se nato šolal ob delu vse do leta 1959, ko kje diplomiral na Pravni fakulteti v Ljubljani in se tri leta kasneje specializiral za javno mednarodno pravo. Do prihoda v Iskro je opravljal številne pomembne naloge.

Kot direktor Iskre Commerce v obdobju 1973-1975 je aktivno sodeloval pri reorganizaciji tržnih funkcij, oz. širše pri uresničevanju nove ustave in ima nemajhne zasluge tudi za ustavno preobrazbo finančnih funkcij in oblikovanja Iskra banke.

Kot direktor področja za marketing SOZD Iskra je v obdobju 1975-79 veliko prispeval k uvajanju temeljnih odločitev, zasnovanih na Zakonu o združenem delu, v prakso in s tem h krepitvi vloge Iskre Commerce in uspešnemu vključevanju Iskre v mednarodno delitev dela. Hkrati je kot namestnik predsednika KPO SOZD Iskra s svojim bogatim znanjem in izkušnjami ustvarjalno doprinašal k reševanju številnih vprašanj in utrjevanju ugleda Iskre doma in v svetu.

Kot predsednik kolegijskega poslovodnega organa od leta 1979 ima Anton Stipanič pomembne zasluge za to, da je Iskra kljub vedno bolj zaostrenim pogojem gospodarjenja dosegla lepe uspehe: notranje se je utrdila in se še bolj odločno usmerila na svetovni trg. Velik je njegov doprinos k samoupravnemu preoblikovanju SOZD Iskra, kamor sodijo reorganizacija DO Elektromehanika Kranj, ustanovitev Iskra banke in DO skupnega pomena ZORIN in v zadnjem času uspešno združevanje na področju računalništva.

Anton Stipanič je član ZK od leta 1947 in je za svoje delo prejel številna odlikovanja: orden hrabrosti, red zaslug za narod III. stopnje ter dvakrat red dela s srebrnim vencem.

MARJAN DVORAČEK, direktor DO Iskra Invest servis
Nagrada Iskre 1982 (po čl. 5)
za izjemne dosežke na področju investicij, gospodarjenja in organizacije dela

Marjan Dvoraček je zaposlen v Iskri 28 let. Že v tovarni telekomunikacij Pržan je uspel organizirati lastne servise na Reki, v Zagrebu in Skopju. Z združitvijo tovarn elektroindustrije leta 1961 v enotno podjetje Iskra, je v okviru Prodajno servisne organizacije organiziral enotno servisno mrežo za celotno Iskro v SFRJ ter preskrbo in prodajo rezervnih in potrošnih delov na jugoslovanskem trgu prek specializiranih prodajne mreže.

Kot direktor splošnega sektorja in kasneje kot pomočnik glavnega direktorja Iskre Commerce ima ključne zasluge za uspešno izgradnjo Poslovnega centra Iskra na Trgu revolucije v Ljubljani.

Od leta 1976 uspešno vodi delovno organizacijo Iskra Invest servis. V tem času je med drugim organiziral vzdrževalne službe za TOZD na Stegenskem območju in se zavzel za optimalno zazidavo Stegen in njihovo infrastrukturo. Organiziral in vodi je tudi akcije v zvezi z gradnjo prizidka Iskre, ob sočasni gradnji Kulturnega doma Ivan Cankar.

Marjan Dvoraček je družbenopolitično aktiven tudi zunaj svoje Do in je bil za delavne uspehe že večkrat nagrajen.

FRANC FERKOLJ, DO Iskra Commerce, TOZD Zunanji trg
Nagrada Iskre 1982 (po čl. 5)
za izjemne dosežke pri razvoju in trženju telekomunikacijskih sistemov in za prispevek k prodoru Iskre na sovjetsko tržišče

Franc Ferkolj je dolgoletni sodelavec SOZD Iskra. Že v začetku svojega delovanja je z vso predanostjo sodeloval pri programski zasnovi in prodaji programa telekomunikacij, ki danes pomenijo enega od programskih stebrov SOZD Iskra.

Odločujoče je vplival na širjenje prodaje Iskrinih telekomunikacijskih naprav na jugoslovanskem prostoru in tako tudi bistveno pripomogel k pravilni usmeritvi programa telekomunikacij.

Svoje bogato znanje s področja telekomunikacij je uspešno uporabljal kot vodja predstavništva Iskre v Sovjetski zvezi in tako ključno doprinesel k prodoru Iskre na sovjetsko tržišče.

Rezultat njegovega dela so sklenjene pogodbe za dobavo central Erevanu in Minsku v skupni vrednosti 25,50 milijonov klirinških dolarjev, pogodbe za dobavo visokofrekvenčnih 12-kanalnih naprav, telefonskih in novčičnih aparatov, relejev, programskih naprav za obdelovalne stroje itd. Celotni izvoz Iskre v ZSSR se je od prihoda Franca Ferkolja v Moskvo do leta 1980 povečal od 1,50 milijonov klirinških dolarjev na ca 35 milijonov klirinških dolarjev.

FRANC LOGAR, DO Elektrozveze, svetovalec razvojno raziskovalnega sektorja TOZD Antene in navigacija
Nagrada Iskre 1982 (po čl. 5)
za izjemne dosežke v razvojno raziskovalni dejavnosti s področja civilnega in posebej vojaškega programa

Franc Logar je v Iskri že 29 let. V tem času je svojo energijo in znanje posvetil pionirskemu delu na razvoju in proizvodnji številnih kompleksnih naprav za potrebe JLA, PTT prometa in drugih uporabnikov.

Sodeloval je tudi pri prvem laserskem eksperimentu v Iskri leta 1963 in publiciral razvojne dosežke Iskre v priznani strokovni literaturi.

Poleg številnih izvirnih razvojnih rešitev, ki so bile tudi pravočasno vpeljane v proizvodnjo, je zlasti pomemben njegov lik komunista in človeka, ki je vplival in vpliva na številne sodelavce, tako s strokovnega, kot tudi z družbenopolitičnega vidika.

JULIJANA PETERNEL, DO Avtomatika, delavka v TOZD Tovarna sestavnih delov in delovnih sredstev
Nagrada Iskre 1982 (po čl. 5)
za produktivno delo in samoupravno aktivnost

Julijana Peternel je že v rani mladosti doživljala nečloveška dejanja fašizma, saj je bila leta 1942 izgnana v Nemčijo, od koder se je vrnila leta 1945.

V tovarni Iskra Aparati se je zaposlila leta 1964 kot delavka v strojni delavnici. Skrbno in vestno opravlja različna dela in naloge v temeljni organizaciji in je vzor dobre delavke. Njeno največje zadovoljstvo je dobro in uspešno opravljeno delo, ne glede na vložen trud in osebno odrekanje.

Kljub številnim obveznostim vedno najde dovolj časa tudi za aktivno delo v samoupravnih organih temeljne organizacije. Zaradi svoje skromnosti in požrtvovalnosti si je pridobila zaupanje in spoštovanje sodelavcev.

VLADIMIR ZORC, predsednik KPO DO Kondenzatorji Semič
Nagrada Iskre 1982 (po čl. 5)
za izjemne tehnološko-tehnične dosežke in prispevek k razvoju DO Kondenzatorji

Vladimir Zorc je zaposlen v Iskri od leta 1960. Kot tehnolog in kasneje kot vodja tehnološke priprave dela je zaslužen, da sta se tehnologija in tehnološka opremljenost na področju kondenzatorjev močno izboljšali. Kasneje je kot vodja tehničnega proizvodnega sektorja veliko pripomogel, da je tovarna v Semiču dosegla visoko raven proizvodnje, osvojila vrsto novih proizvodov in vedno več opreme izdelovala doma. Je močan člen v povezavi z drugimi proizvajalci kondenzatorjev in opreme in ima nemajhne zasluge za uspešen plasma Iskrinih kondenzatorjev na domačem in posebej na tujih trgih.

V času ko je bil Vladimir Zorc direktor razvojno-tehničnega sektorja sta se tehnologija proizvodnje kondenzatorjev in kvaliteta dvignili na svetovno raven.

Bistven prispevek Vladimira Zorca kot predsednika KPO DO Kondenzatorji pa se kaže predvsem v tem, da je DO uspešno prebrodila številne težke trenutke in tudi v sedanjih zaostrenih pogojih dobro posluje.

NAŠI LETOŠNJI NAGRAJENCI

Marjan Dvoraček iz DO Invest servis

Pisati o Marjanu Dvoračku ni lahko. Razgibanega in ustvarjalnega človeka, polnega energije, snovanj in skoraj 30-letnega Iskrinega sodelavca ni enostavno ujeti v nekaj pisanih vrstic. Pa vendar smo ga prosili, naj kaj pove o sebi. Ustregel nam je, pa je še vedno ostalo mnogo nedorečenega.

Marjan Dvoraček je prišel iz „slovenskih Benetk", najmanjšega našega mesta, iz Kostanjevice na Krki. Pod Gorjanci, kjer zasanjano teče Krka in kjer po obronkih raste trta, med valujočimi dolenjskimi griči in sredi plodnih polj je preživel svojo mladost. V čudoviti, otroški svet, v pripovedke o Gorjancih je prihrumela vojna vihra. Tako se je Marjan znašel sredi boja za obstoj slovenskega in jugoslovanskih narodov. Odločil se je za boj in kot mlad fant tudi sodeloval pri obnovi domovine.

Leta 1946 ga najdemo v Novem mestu na pošti, kjer je delal na telefonski centrali. Treba pa je bilo vse več vedeti in znati in Marjana Dvoračka so poslali v šolo, odkoder se je vrnil kot telefonsko-telegrafski mehanik. Tako se je poglobil v tehniko in elektromehaniko. Po odsluženem vojaškem roku se je zaposlil v tedanjih Telekomunikacijah na Pržanu in z njimi vred prišel v Iskro.

Sposobnega mladega strokovnjaka so kmalu opazili in dobival je vse zahtevnejše naloge, tako pri osvajanju visokofrekvenčne telefonije, ki je takrat nudila čisto nove in neskončne perspektive za mladega, vedoželjnega moža. Ob tem delu se je praktično uvedel v maloserijsko montažo in servisno delo in to je bilo zanj „usodno". Dobival je vse več vzdrževalnih nalog in končno je postal vodja servisa. Temu pa so počasi priključili tudi servisiranje za široko potrošnjo, radioaparate, televizorje in drugo.

Kot vodstveni in vodilni delavec je ob integraciji slovenske elektro- industrije aktivno sodeloval pri združevanju sorodnih podjetij v „veliko Iskro". Ob združitvi je dobil nalogo organizirati servisno mrežo velike Iskre po vsej državi. Naloga je uspela in prav zato je dobil državno odlikovanje – Orden dela s srebrnim vencem.

Ob tem je v Iskri Commerce nastala potreba po vse širši dejavnosti in sposobnega mladega moža so zadolžili za vzdrževanje, gradnjo in investicijo v nove poslovne in delovne prostore. Iz te dejavnosti je nastala današnja delovna organizacija skupnega pomena za vso Iskro – Invest servis. Na čelu te delovne organizacije je Marjan Dvoraček vse od njene formalne ustanovitve leta 1976. Vmes je bilo trdo delo ob izgradnji naše poslovne stolpnice, ki dostojno predstavlja Iskro doma in v svetu. Prav zaradi tega pravijo v šali Marjanu Dvoračku „oče PPC, vhodnega objekta in prizidkov". So pa tudi taki, ki pravijo, da je nezakonski oče kostanjeviške Iskre.

Sam pravi o 30-letnem delu v Iskri: „Lepe čase smo imeli v Iskri. Bila so obdobja nemirnega snovanja in realizacij načrtov Iskre. Trdo delo je bilo, a vendar čas potrjuje, da nismo delali narobe. Bili pa so tudi trpki časi, ki so zahtevali maksimalno odgovornost in delo brez urnika. Skratka, večino svojega časa smo preživeli in delali v Iskri, in to časa mladostnega zagona in si tako nabrali najlepših spominov.

Moje življenjsko načelo pa je vodilo, ki mi ga je povedala pokojna mama: „Če komu ne moreš storiti dobrega, mu tudi ne naredi slabega." Tak pogled na soljudi me je naredil takega, kakršen sem. Mislim, da sem si ustvaril pošten odnos do soljudi in do narave, ki jo imam rad.

Rad imam živali, vse od ptic, konj in govedi pa do psov. Prav zato se ukvarjam z vzrejo in razplodom nemških ovčarjev. Rad. tudi sodelujem v Društvu kinologov. Tudi svinčnik vzamem v roke in kaj napišem za glasilo Kinolog, ki ga tudi urejam že peto leto. Tako!"

F. Kotar

Franc Ferkolj iz DO Iskra Commerce

Franc Ferkolj se je te dni vrnil iz Moskve, kjer je bil, kar dve petletki, kot sam pravi, uspešen predstavnik Iskre v tej veliki deželi. Sicer je bil prvič kot naš predstavnik v Moskvi že v letih 1968/69, toda znova so ga poslali v Moskvo 1976 leta, kjer je potem ostal nepretrgano tako rekoč do včeraj.

»Trdo in naporno delo je bilo to,« se danes spominja Ferkolj,« saj gre za posebno tržišče, kjer so dominanten plan in petletke. Vendar se mi je posrečilo, da sem, seveda ne sam, temveč s sodelavci pa tudi zavoljo ugleda in kvalitete Iskre, plasiral na sovjetsko tržišče naše telekomunikacijske naprave. Do prodora je prišlo 1976 leta, ko smo podpisali s Sovjeti pogodbo za dobavo in montažo mednarodne elektronske telefonske centrale sistema M 10 C. v Moskvi. Tako je Iskra v tej sovjetski petletki, od 1976—1981, izvozila v Sovjetsko zvezo svojih izdelkov v vrednosti 50 milijonov dolarjev, v novi petletki, od 1981—1985 pa predvidevamo vsakoleten izvoz v tej višini, kar je vsekakor lep napredek. Tako računamo, da bomo v tekoči petletki izvozili v deželo sovjetov kar za 300 milijonov Iskrinih izdelkov. Gre kar za devet elektronskih Iskrinih telefonskih central, moskovska je bila naš najboljši izpit na zahtevnem sovjetskem tržišču in tako je naša centrala v Erevanu (Armenija) že v fazi preizkušanja, medtem ko tečejo priprave za podobne centrale v Minsku, Harkovu, Dnjepropetrovsku itd.

Vzporedno z izvozom central pa so tekle tudi dobave na področju energetike. Posebej pa bi rad omenil, še sodelovanje na področju telefonskih aparatov. V sodelovanju s strokovnjaki sovjetskega ministrstva za elektroniko je bil izdelan aparat z elektronskim številčnikom in spominskim delom za programiranje določenega števila naročnikov. To sodelovanje seveda odpira popolnoma nove oblike sodelovanja s Sovjetsko zvezo, sodelovanje, ki ne temelji na čistih kupoprodajnih odnosih ter prestavlja temelj za široko sodelovanje Iskre in sovjetskih strokovnjakov na širokem področju elektronike. Gre namreč za sodelovanje na področju mikroelektronike in iz vsega tega raste druga oblika sodelovanja, ki ji lahko rečemo kooperacija, ta pa nam odpira vsekakor neslutene možnosti, ki bodo prinesle koristi obema partnerjema. Potem je tu še tretje področje sodelovanja, in sicer upravljanje obdelovalnih strojev, ki je že rodilo sad v družini sistemov LJUMO (Ljubljana—Moskva). Kot vidite, se naše sodelovanje s Sovjetsko zvezo nenehno širi in odpira široke možnosti kooperacije, sodelovanja, načrtovanja in programiranja tudi na znanstvenotehničnem področju v obojestransko korist.«

»In kako sprejemate visoko priznanje Iskre?«

»Vse, o čemer sem prej na kratko spregovoril, seveda ni sad samo mojega dela, temveč tudi mojih sodelavcev. Posrečilo se mi je zbrati ob sebi dobro ekipo strokovnjakov. S trdim delom se nam je posrečilo, da smo prišli do rezultatov, ki ustrezajo razvoju Iskre. Priznanje, ki ga Iskra izreka meni, je v bistvu priznanje celotni Iskrini skupini v Moskvi. Ko sem zvedel za nagrado, sem bil resnično presenečen, saj nisem delal zanjo. Če pa je Iskra sodila, da zaslužim to priznanje, ga sprejemam z zadovoljstvom, čeprav moram še enkrat poudariti, da je velja to visoko priznanje celotni Iskrini moskovski skupini in njenemu uspešnemu delu.«

D.Ž.

FRANC LOGAR IZ TOZD AIN

Že 29 let razvojnega dela

Zaradi izjemnih dosežkov tako v RR dejavnosti kot razvoju samoupravnih odnosov pri svojem dolgoletnem delu v Iskri, je TOZD AIN podala predloig za podelitev nagrade Iskre, svojemu zaslužnemu delavcu Francu Logarju. Ob tej priložnosti smo ga obiskali in beseda je stekla o njegovem plodnem razvojno—raziskovalnem delu.

Kdaj ste začeli z razvojnim delom in na katerih projektih, oz. nalogah ste doslej delali.

V Iskri sem se zaposlil 1953 in sicer v laboratoriju za decimetrske valove v bivšem Institutu za elektrozveze na Linhartovi, kjer sem delal kot razvijalec naprav za usmerjene zveze, namenjene javnemu PTT prometu.

Tam smo izdelali in postavili prve radijske usmerjene zveze med otoki in obalo, ki so bili že 1953 vključeni v javni telefonski promet. Tak dosežck seveda danes ni nekaj posebnega, za tisti čas pa je pomenilo zelo veliko, saj smo bili na tem področju prvi v Jugoslaviji.

Sledila je izdelava večkanalnih usmerjenih zvez na ljubljansko pošto, nato pa še razvoj radio—relejnih zvez za JLA (1960) ter serijska proizvodnja le-teh. Leta 1975 pa sem pričel z razvojem radio-navigacijskih naprav za JLA, ki je v naslednjih letih dobil širok razmah tako, da opravlja zdaj te naloge laboratorij za navigacijske naprave v naši TOZD.

Vzporedno z delom na prej omenjenih nalogah, sem sodeloval še na drugih npr. pri izdelavi prvega laserskega eksperimenta v Jugoslaviji pod vodstvom F. Ivaneka, leta 1963. Ta tehnika se je kasneje močno razširila v svetu in po zaslugi veliko sposobnih strokov njakov v CEO, tudi pri nas.

Kaj lahko rečete svojim mlajšim kolegom? Kaj naj jim bo vodilo?

Predvsem vztrajno večletno delo na isti problematiki in budno spremljanje dosežkov v svetu. Nujno je, da se ob dobri teoretski podlagi, soočiš s konkretnimi razvojnimi problemi, ob katerih lahko po nekaj letih dozoriš v sposobnega razvijalca.

Vsak posameznik pa se mora zavedati, da danes dominira timsko delo ter, da samo dobro uigrana ekipa lahko doseže rezultate, ki so primerljivi z rezultati vodilnih proizvajalcev v svetu.

Kaj bi morali v vaši DO bolj upoštevati?

Predvsem, da bi z združitvijo sedaj razbitih majhnih razvojnih zmogljivosti v večje razvojne skupine, lahko naše znanje in opremo bolje izkoristili. Menim, da je to tudi edini način, če hočemo uresničiti velike razvojne projekte, ki so pred nami.

B.Č.

Julijana Peternel iz DO Avtomatika

Julijana Peternel prejema nagrado Iskre za izredno aktivno ustvarjanje na delovnem mestu in za samoupravno ter družbenopolitično delovanje v TOZD Tovarni sestavnih delov in delovnih sredstev delovne organizacije Avtomatika.

Rojena je bila 19.5.1937 v Sevnici. Družina, v kateri je bilo sedem otrok, se je preživljala s kmetijo. Že v rani mladosti je morala doživeti nečloveška dejanja fašizma, 1942 leta je bila namreč vsa družina izgnana v Nemčijo, od koder se je vrnila v jeseni 1945. leta.

V Iskro, takratno tovarno električnih aparatov je prišla 1964. leta. Prvi dve leti je opravljala dela v lakirnici, nato je bila iz zdravstvenih razlogov premeščena v strojno delavnico, kjer je še danes. Delo za vrtalnim strojem ni lahko. Tedensko, celodnevno se menjajo proizvodi, ki jih je potrebno obdelati, pripraviti za nadaljni proizvodni postopek. Delo je normirano in zahteva dokajšno mero koncentracije, ročne spretnosti in natančnosti.

Julijana pa je prav s svojim vestnim delom postala v osemnajstih letih vzor dobre delavke, s čimer si je pridobila tudi zaupanje in spoštovanje sodelavcev. Njeno največje zadovoljstvo je dobro in uspešno opravljeno delo, ne glede na vloženi trud in osebno odrekanje.

Kljub obveznostim, ki jih ima kot žena in mati se aktivno vključuje tudi v družbenopolitično delo temeljne organizacije. Kot član izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata povezuje delovni prispevek z družbenopolitičnim usmerjanjem sredine, v kateri dela.

Iskrine nagrade ni pričakovala. Zadržana in skromna, kakršno vsi poznajo, nerada govori o sebi. Ko smo jo ob koncu razgovora vprašali, kakšne so njene želje, osebne in tiste, ki so vezane na delovno sredino, nam je odgovorila: »želim si le to, da bi bilo dovolj dela za nas vse. Da ne bomo preostro občutili težav, v katerih se nahajamo. Prepričana sem, da bomo s skupnimi močmi in povečano delovno disciplino uspeli. Zato tudi nagrada, ki jo prejemam ni samo moja, pač pa je tudi prispevek najožjih sodelavk in sodelavcev.«

Š.D.

Vladimir Zorc, predsednik KPO DO Kondenzatorji Semič

V kratkem razgovoru nam je nagrajenec najprej povedal nekaj besedi o svojem dosedanjem delu v Semiču in dejal:

„V Semiško Iskro sem prišel kot diplomirani inženir v začetno službo leta 1960. Če pogledamo Iskro v Semiču takrat in danes, bi najbolj optimistični pogledi in najbolj optimistične napovedi ne mogle prikazati takšnega razvoja in takih dosežkov, kot smo jih dosegli v teh preteklih 22 letih.

Od obrata, ki je takrat štel 160 ljudi, do današnje tovarne, ki šteje zdaj skoraj desetkrat več delavcev, smo prehodili dolgo pot skupaj z ostalimi sodelavci. Na tej poti smo dosegli to, da lahko danes našo tovarno brez sramu primerjamo z mnogimi podobnimi tovarnami v razvitem svetu. Še več, naša tovarna ima tako širok program, da praktično pokriva vse potrebe jugoslovanske elektroindustrije, prav tako pa se zavoljo tega lahko vključuje v izvoz na vseh področjih.

Iz obrata, kjer ni bilo niti tehnološke, niti merilne opreme, niti strokovnega kadra, smo uspeli s sodelavci, ki so prišli kasneje v tovarno, ustvariti tkašno proizvodnjo, da danes ne samo lahko ponudimo to znanje našim poslovnim partnerjem, ampak lahko dobavljamo in opremimo z lastno tehnologijo in lastnimi stroji podobne tovrstne tovarne, ki so praktično vsaka za sebe unikat. Na svetu ni redne proizvodnje za tovrstno premo, s pomočjo naših strokovnjakov pa smo dosegli, da danes tehnologijo in opremo razvijamo sami in jo tudi proizvajamo."

Ko smo ga ob koncu tega kratkega razgovora še povprašali, kaj meni o nagradi, ki jo je prejel, nam je Vladimir Zorc odgovoril:

„Iskreno moram povedati, da me je nagrada presenetila in je zares sploh nisem pričakoval. Z veseljem sprejemam to visoko Iskrino priznanje, vendar pa bi pri tem rad predvsem poudaril, da predstavlja ta nagrada v bistvu visoko priznanje celotnemu Iskrinemu semiškemu kolektivu za njegovo nesebično delo in požrtvovalni trud in v tem smislu tudi rad sprejmem to visoko priznanje."

D. Ž.

Na proslavi dneva Iskre pred 5. leti v Novi Gorici je sodelovalo nad 15.000 Iskrašev.

S SEJE ODBORA ZA GOSPODARJENJE IN DOHODKOVNE ODNOSE PRI DS SOZD ISKRA

Obravnava gospodarjenja v prvem trimesečju

Odbor za gospodarjenje in dohodkovne odnose pri DS SOZD Iskra je na svoji prvi seji 23. junija najprej obravnaval poročilo o poslovanju SOZD Iskra v prvem četrtletju letošnjega leta. Iz poročila je razvidno, da je gibanje cen v obdobju I-III 1982 prispevalo tudi k visokim stopnjam rasti posameznih gospodarskih parametrov v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta. Tako je v tem obdobju celoten prihodek porastel v primerjavi z istim obdobjem lani za 25,7%, materialni stroški so glede na nekoliko počasnejše rasti cen repromaterialov rastli počasneje, in dosegli 24,9% povišanje glede na isto obdobje lani. Dohodek je porastel za 21,4%, čisti, razporejeni dohodek pa le za 15,8%.

Poslabšanje pogojev gospodarjenja in težave s preskrbo z repromaterialom za nemoteno proizvodnjo pa se odražajo tudi v izgubah, ki ohranjajo raven zadnjega četrtletja 1981. Medtem ko je industrijska proizvodnja v Sloveniji porastla za 2,3%, je v elektroindustriji za 6 %, v SOZD Iskra pa kar za 12,1 % več kot v enakem obdobju preteklega leta.

Zadovoljivi blagovni fondi so omogočili v prvem trimesečju dokaj ugodno rast prodaje, tako na domačem trgu kot na tujih trgih. Porast izvoza na konvertibilno področje je tako znašal 21,9%, celoten izvoz pa za 32,9%, s čimer je hkrati že izpolnjeno 20,6% letnega programa SOZD Iskra za letošnje leto. Uvoz repromateriala je bil ponovno zmanjšan in to na 78,1% lanske vrednosti v enakem obdobju. Uvoz s konvertibilnega področja je znašal samo 79,7% uvoza iz prvega trimesečja lanskega leta.

Zaloge materiala so porastle v prvem trimesečju za 35,1%, zaloge nedokončane proizvodnje za 23,7% in zaloge gotovih izdelkov za 20,4% ter blaga za 77,8%. Nekaj so k tem porastom prispevale seveda predvsem višje cene, zaradi česar zaloge dejansko niso porastle toliko, kolikor prikazujejo indeksi.

Pri zaposlovanju se še vedno držimo dogovorjenih meril in smo kljub živahnejši proizvodnji zaposlili le 1,8% novih delavcev.

Restrikcije na področju naložb, ki so značilne za zadnjo polovico preteklega leta kot tudi za obdobje I-III 1982 se v veliki meri odražajo tudi na investicijah v Iskri. Tako je bilo v obdobju I—III 1982 investirano samo 5,4% celotnih naložb, predvidenih za to leto.

Člani odbora so v nadaljevanju seje menili, da naj poročilo kot takšno delavski svet tudi sprejme, sklenili pa so tudi, da naj strokovne službe ob predložitvi poročil o poslovanju SOZD Iskra na seje odbora seznanijo člane z aktualnejšo problematiko iz teh gradiv, da bi lahko racionalneje sprejemali ustrezne odločitve. Kot dodatek k poročilom naj strokovne službe izdelujejo tudi dodatne analize gibanja kazalcev gospodarjenja (ekonomičnost, rentabilnost, produktivnost ipd).

V nadaljevanju seje se je odbor seznanil s predloženo analizo izpolnjevanja srednjeročnega plana 1981/85 s predlogom o spremembi in dopolnitvi srednjeročnega plana in predlagal DS SOZD, da zaenkrat še ni potrebe po spremembi srednjeročnega plana.

Odbor je obravnaval tudi Navodilo za pripravo letnega programa v okviru enotne metodologije in minimuma enotnih kazalcev, ki so potrebni za planiranje, spremljanje in uresničevanje planov v SOZD Iskra ter se ob koncu seje seznanil s predlaganim sklepom o pripravi letnega programa SOZD Iskra za leto 1983 in oboje predlagal v sprejem na DS SOZD.

MAK

Gosti 12. kongresa ZKJ v Telematiki

Tuje delegacije, ki so bile prisotne na pravkar minulem 12. kongresu ZKJ, so se odzvale tudi vabilom slovenskih občin. Kar 15 jih je obiskalo slovenske kraje in se seznanilo z življenjskim utripom naših delovnih ljudi ter z rezultati njihovih delovnih prizadevanj.

Iskro Telematiko v Kranju sta 28. junija obiskala predstavnik Revolucionarne partije Mehike Jorge Alberto Lozoya in predstavnik partije Venezuele »Gibanje k socializmu« Viktor Ugo de Paola. V spremstvu predstavnikov SRS, občine Kranj in Iskre Telematike sta si ogledala proizvodnjo TOZD ATC in TEA, nato pa jih je predsednik OK ZK Kranj Jakob Vehovec v sejni sobi Telematike seznanil z dejavnostjo komunistov v našem družbenopolitičnem, oz. samoupravnem sistemu.

Vprašanja, ki sta jih gosta zastavljala, so izražala veliko zanimanje za podrobnosti v odnosih v našem ekonomskem in družbenem sistemu, v katerem se vse bolj uveljavlja odločilna vloga delavca in delavskega razreda. Ideja o samoupravljanju je še posebej blizu komunistom Venezuele, katere politični program je v marsičem soroden dejavnosti naših komunistov. Pogovor je izzvenel v prepričanju, da sodelovanje komunistov različnih dežel lahko pomembno prispeva k bolj pravičnemu sodobnemu svetu.

Isti dan je Iskro Telematiko obiskala tudi partijska državna delegacija LRD Koreje, ki jo je vodil predsednik vlade in član prezidija politbiroja CK Korejske partije Li Zong Ok. S predstavniki SOZD Iskra so si gostje ogledali proizvodnjo Iskrinih telekomunikacij na Laborah, nato pa jih je predsednik KPO SOZD Iskra Anton Stipanič seznanil z nekaterimi možnostmi razvoja sodelovanja Iskre in LRD Koreje [illegible] gospodarskem področju. Ob slovesu se je predsednik korejske vlade vpisal [illegible] Iskrino spominsko knjigo.

Kazimir Mo[illegible]

Goste iz Koreje je pozdravil Anton Stipanič.

Korejska delegacija v DO Telematika.

Srečanje uporabnikov računalniških sistemov Delta v Portorožu

V dneh od 17. do 19. junija 1982 so se v Portorožu prvič sestali uporabniki računalniških sistemov DELTA, to so uporabniki računalniških sistemov DELTA in ISKRADATA, prav tako pa tudi uporabniki tujih računalniških firm DIGITAL in FUJITSU, katere zastopamo.

Na srečanju se je zbralo prek 200 uporabnikov iz vse Jugoslavije. Delo je potekalo v več smereh. Uporabniki so bili zbrani v štirih delovnih skupinah, kjer so reševali specifično problematiko na svojih področjih. Poleg dela v skupinah, so bila organizirana tudi predavanja priznanih strokovnjakov s področja računalništva.

V želji za boljše sodelovanje med uporabniki računalniških sistemov DELTA in s ciljem za enotno nastopanje, enotno izdelavo programskih paketov, nakup literature v tujini, za organizacijo enotne programske knjižnice in še z mnogimi drugimi cilji je bilo že pred dvemi leti osnovano združenje uporabnikov. Na ta način izmenjujejo izkušnje, kar pa je najvažnejše, z enotnim delom prihranijo sredstva za nakup tujih programov, povečajo se vlaganja v razvoj domače računalniške industrije, prav tako pa se poveča neodvisnost od tuje tehnologije in uvoza.

Uvajanje elektronske računalniške opreme v vse veje gospodarstva, industrije in družbenih dejavnosti je velikega pomena v borbi za stabilizacijo.

V Semiču nad 600 Iskrašev iz Avtoelektrike

Že več let nazaj se Iskraši iz Avtoelektrike množično udeležujejo našega praznika dneva Iskre in dneva borca. Lani, ko smo praznovali dan Iskre pod okriljem kranjske Elektromehanike v Kranju, nas je bilo iz Avtoelektrike prek osemsto, letos pa nas bo v idiličnem Semiču, po zadnjih podatkih – prek 600. To je vsekakor lepa udeležba, saj je niti organizatorji niso pričakovali. Bela krajina je namreč prav na nasprotnem koncu naše lepe domovine glede na lego Primorske in to seveda zaradi dolge vožnje nekoliko vpliva na udeležbo. Torej Belokranjci pripravite se, 600 udeležencev iz Avtoelektrike boste morali nahraniti in „napojiti!"

No, pustimo šalo ob strani in poglejmo še nekaj podatkov v zvezi z našo udeležbo na Iskrinem največjem prazniku." Kako prepeljati 600 prijavljenih v Semič? Služba družbenega standarda v Avtoelektriki je navezala stike z novogoriško železniško upravo, kjer so nam obljubili poseben vlak. To je vsekakor najprimernejši način prevoza na tako dolgo ot, kar se je pokazalo že lani proti Kranju, zato je odveč dvomiti v napor in utrujenost zaradi vožnje.

Zanimivo je bilo tudi izvedeti, zakaj se Iskraši iz Avtoelektrike tako množično udeležujejo našega praznika. Odgovor je preprost. Čim več nas je, tem lepše je, toliko lepše proslavimo dan Iskre, dan borca, kjer se skujejo nova poznanstva, kjer skupno obudimo spomin na naš narodno osvobodilni boj in kjer se prepustimo bolj sproščenemu poteku srečanja, ki smo ga vsi tako zelo potrebni.

In še nekaj je. Nekateri člani kolektiva Avtoelektrike se teh srečanj udeležujejo že od vsega začetka. Zbirajo namreč lične skodelice, v katerih nam servirajo partizanski golaž in prav zaradi tega nočejo prekiniti te lepe tradicije, oz. nočejo pustiti nezapolnjenega prostora v vitrini, kjer hranijo skodelice.

Kljub tem ugotovitvam, ki smo jih sedaj našteli pa smo povprašali nekaj udeležencev, ki bodo šli 3. julija v Semič, da nam povedo, zakaj so se odl[illegible] čili za udeležbo na ta praznik in [illegible] od tega prijetnega dneva pričakuje[illegible]

Najprej smo poklicali **Angelco [illegible] ligoj** iz delovne skupnosti skup[illegible] služb. Povedala nam je, da so prazn[illegible] kot je dan Iskra, dan borca izredo d[illegible] življenje in da je bila vsakokrat dosl[illegible] če je le mogla, prisotna na srečanj[illegible] Najlepše dneve ima na lanski prazn[illegible] ki je bil v Kranju, pričakuje pa, da b[illegible] prav tako prijetno tudi letos v Semi[illegible] ču.

Iz Tovarne malih zaganjalnikov [illegible] veliko prijavljenih, med njimi tudi S[illegible] **na Smrdelj**, ki nam je dejala: Že [illegible] prvega leta moje zaposlitve se ved[illegible] udeležujem takih praznovanj. Tu [illegible] najde prijetna družba, na najlepši m[illegible] žni način počastimo oba praznika, [illegible] se najde veselje in doživi prijetne tr[illegible] nutke. Lepo je, ko vidiš množi[illegible] Iskrašev in si misliš; združeni s[illegible] močnejši."

Jardan Strehar iz Tovarne del[illegible] nih sredstev nam je povedal, da se [illegible] letošnjega praznovanja udeležil tret[illegible] Doslej je bil na praznovanju v Ško[illegible] Loki in v Ljubljani. Takole pravi Ja[illegible] ran: „Že podatek, da nas bo let[illegible] odšlo v Semič blizu 600 dovolj zg[illegible] vorno priča, kako pomemben dan [illegible] vse nas je to, kjer bodo vsekakor ve[illegible] ke možnosti za pridobitev novih po[illegible] nanstev, za obujanje tradicij naše NO[illegible] in seveda za zabavnejši del praznova[illegible] ja. Sicer pa počakajmo 3. julij!"

Po številu udeležencev vsekak[illegible] prednjači Tovarna velikih zaganjal[illegible] kov saj je prijavljenih kar 150 dela[illegible] in delavcev. Med njimi je tudi Jan[illegible] **Ožbot**, ki komaj čaka, kot je dejal, [illegible] pride dan, določen za naš praznik. [illegible] večkrat se je udeležil naših skup[illegible] srečanj in vedno so mu ostala v nep[illegible] zabnem spominu. „Ne preseneča m[illegible] da nas bo odšlo v Semič res dosti, [illegible] je prav, da se takih praznovanj ude[illegible] žujemo čimbolj množično," pr[illegible] Janko in dodaja, da bo veselo tudi [illegible] to, ker imamo poseben prevoz, tako [illegible] številčno pa bomo nadvse dostojno [illegible] proslavili dan borca, dan Iskre.

Marko Rakušč[illegible]

REFERAT MILOŠA KOBETA NA 5. POSVETOVANJU O RAZVOJNO–INOVACIJSKI PROBLEMATIKI V ISKRI

Inovacijska dejavnost Iskre v restriktivnih gospodarskih razmerah

(Konec iz prejšnje številke)

Rešitev tega problema moramo iskati samo v dveh smereh. Na eni strani moramo radikalno selekcionirati razvojne naloge po aktualnih, zaostrenim gospodarskim razmeram prilagojenih kriterijih. To so najprej ključni infrastrukturni projekti, na katerih temelji vgrajevanje domače večvrednosti v obliki znanja; to so zlasti ME, računalništvo, telekomunikacije, avtomatizacija, pri čemer moramo biti nadalje selektivni in dati prednost tistim ožjim programom, ki so neposredno ali posredno skozi lastno uporabo namenjeni izvozu in ki z velikim deležem lastnega znanja izboljšujejo globalni devizni učinek. Nadaljnja prednost gre projektom in nalogam, ki predstavljajo pomembno nadomestitev konvertibilnega uvoza; tu mislim na mnoge sodobne profesionalne komponente in materiale, z osvajanjem katerih bi prihranili pomembne devizne zneske pa še pri njihovem izvozu bi bili lahko konkurenčnejši. Končno, gre za razvojno obogatitev našega »železnega« izvoznega repertoarja, zlasti na področju elektromehanskih izdelkov, ki jih moramo posodobiti in s tem doseči bodisi višje izvozne cene ali pa večjo repromaterialno neodvisnost.

Iz naših razvojnih in proizvodnih načrtov pa moramo pričeti izločati nekatere kvaziproizvodnje, v resnici pa dolga leta več ali manj preprodajne kombinacije, ki so sicer za dober dinarski dohodek , toda ob 80 ali 90 % devizni odvisnosti bile namenjene izključno domačemu trgu, ne da bi bili te izdelke tudi zares razvojno tehnološko osvojili in niti ne dodali pomembne lastne softwarske vrednosti. Zato bomo morali biti do razvojnih nalog, ki imajo kot cilj izdelek samo za domači, dinarski trg mimo lastnih izvoznih potreb Iskre na finalni stopnji in ki vsebujejo veliko uvoženega materiala in tujega znanja povrhu, še posebno kritični.

Na drugi strani moramo posvetiti vso pozornost združevanju raziskovalno—razvojnih sil. Kljub vsem vrtičkarskim odporom moramo čimprej dokončati proces formiranja RR enot na ravni DO, proces, ki je v teku še v Elektrozvezah, Telematiki in Kibernetiki. Nadalje moramo organizacijsko in pristojnostno utrditi sedanje teame strateških razvojnih projektov. Le-ti naj bi dobili ustrezna poslovodna pooblastila pri združevanju RR dela na področjih, kjer gre za vitalne skupne interese več DO, pri ustrezni selekciji in izboru novih projektov in tudi pri strokovni arbitraži, kadar bo ta neizogibna. Od sedanje pretežno volonterske in evidentirne dejavnosti morajo teami prerasti v trdna in vplivna strokovna programska telesa, ki morajo biti sposobna, prevzeti aktivno pospeševalno vlogo na strateško najpomembnejših področjih. S tem v zvezi jim je treba dati ustrezno samoupravno-pravno podlago, njihovo akcijsko moč pa okrepiti še z večjim obsegom združenih sredstev. Pri plasmanu teh sredstev bo v skladu s povedanim treba biti mnogo selektivnejši in podpreti predvsem tiste naloge, na katerih teče resnično skupno in koncentrirano razvojno delo.

3. Naslednji faktor neučinkovitosti je neustrezna motiviranost razvojnih delavcev, tako materialna kot moralna. Porast osebnih dohodkov zaposlenih v RR dejavnosti Iskre izkazuje v l. 1981 nasproti 1980 indeks 120, vseh zaposlenih v Iskri pa 126, kar je očiten uravnilovski trend. Še hujše je, da tudi znotraj RR dejavnosti same ni dovolj selekcije. Predvsem mlajši razvojniki, ki so povsod v svetu glavni prožilci idej in nosilci prodornosti v izvedbi, ne prihajajo do izraza in postajajo resignirani, ker jim starejši razvojni vodje dostikrat dušijo pobudo. Pri določanju vodij projektov in nalog ter poverjanju poslovodnih funkcij se mnogo preveč opiramo na tradicionalni, v starih tehnologijah in pristopih sicer izkušeni kader, čeprav je tradicija v elektroniki praviloma konzervativna kategorija. Tudi izobraževanje razvojnikov skorajda ne teče; zato so razvojno-inovacijske metode zastarele, način razmišljanja neelastičen itd. Najhitreje moramo uresničiti že lani zastavljeni cilj formiranja interne Iskrine šole za RR delavcev na enak način, kot smo to uspeli urediti za ZT delavce. Ta šola naj skuša zapolniti vrzel v znanju o vodenju projektov, o računalniških razvojnih metodah, razvojni informatiki in podobnih nepogrešljivih atributih sodobnega razvoja. Ob vsem povedanem ni čudno, da je operativni projektni pristop pri ključnih inovacijskih nalogah v Iskri še vedno prej izjema kot pravilo. Te naloge so povečini še vedno individualizirane ter omejene na ožji razvoj, brez trajnega in že na začetku enakovrednega sodelovanja tržnikov, oblikovalcev, nabavnikov, zlasti pa pripravljalcev proizvodnje, tehničnih dokumentalistov, orodjarjev in vseh tistih, pri katerih se tako rado zatika po navidezno že dokončanem, toda proizvodno še neizpiljenem razvoju.

Zavedam se, da te ugotovitve, zakaj je učinkovitost naše RR dejavnosti nezadostna, niso nove in so bile na tovrstnih posvetovanjih že večkrat omenjene. Ob zaostrenih gospodarskih razmerah pa jih moramo danes močneje poudariti in poskrbeti [illegible] hitro izboljšanje stanja. Pogoj zato pa [illegible] naše spoznanje, da znanje ni le deklarativ[illegible] ampak zares pravi in čedalje bolj odloč[illegible] proizvodni faktor in da le-ta v elektroniki [illegible] močno zasenčuje oba klasična faktorja, [illegible] živo delo in družbeni kapital. Tega še nis[illegible] dojeli, kljub očitnemu dejstvu, da je prav [illegible] kateri od teh treh faktorjev je najmočnej[illegible] značilno za razvitost družbene reproduk[illegible] vsake dežele v svetu. Za najmanj razvite [illegible] značilna dominacija živega, zlasti manu[illegible] nega dela, za najrazvitejše pa dejstvo, da [illegible] poleg kapitala (ki ga imajo tudi nekate[illegible] naftno bogate, vendar ne dovolj razvite d[illegible] žele) razvile predvsem znanje in ga kot pro[illegible] zvodni faktor uspešno uporabile v razvo[illegible] svoje družbene reprodukcije. Toda za to [illegible] bilo potrebno, da so ga vgradile v reprod[illegible] cijsko funkcijo, da so ga ovrednotile in m[illegible] sistemskimi ukrepi omogočile, da razvoj[illegible] in reprodukcijsko učinkujejo.

Če pogledamo, kako je s produkcijskimi faktorji pri nas, potem lahko rečemo, da [illegible] vloga dela v proizvodnji jasna ter vre[illegible] nostno in funkcionalno opredeljena; imam[illegible] norme, pravilnike o delitvi OD, delovno [illegible] konodajo in zaščito itd. Isto velja za dr[illegible] beni kapital v obliki denarnih ali materialn[illegible] osnovnih sredstev: imamo kreditni inves[illegible] cijski sistem, vračila in nadomestila, fun[illegible] cionalno in minimalno amortizacijo oprem[illegible] itd. Za oba omenjena faktorja vemo, ka[illegible] vplivata na produktivnost, ta vpliv znam[illegible] izračunati in ga tudi upoštevati pri tržn[illegible]

RAZGOVOR S FRANCEM KRIŽNARJEM OB NJEGOVEM ODHODU

Odstopimo mesta mladini

Dolgoletni predsednik naše borčevske organizacije, znan in cenjen politični delavec Franc Križnar, odhaja v pokoj. Gotovo je to trenutek, da se še enkrat pogovorimo z njim, ga vprašamo za njegovo pot v Iskri, za pot njegovega političnega delovanja in ne nazadnje, za smernice, ki jih kot izkušen delavec na tem področju lahko posreduje tistim, ki ostajajo aktivni delavci tako na proizvodnem, kot na političnem delovišču v naši SOZD. Franc Križnar se je pogovoru rad odzval in brez dlake na jeziku povedal marsikaj zanimivega.

»Od 1. 11. 1954. leta, ko sem prišel v Iskro, sem delal v rezkarni, v ročni delavnici, bil sem terminer delov, nato pa delal v finančni službi in v nabavi vse do upokojitve. Že od 1954. leta naprej sem sodeloval tudi v samoupravnih organizacijah. Bil sem član upravnega odbora DO Elektromehanika, večkrat član DS SOZD Iskra, vseskozi pa sem deloval v aktivu zveze borcev bil predsednik te organizacije v DO Elektromehanika, Kranj tajnik ZB SOZD in zadnja leta predsednik ZB SOZD Iskra.

Kako se spominjate teh časov?

»Gotovo je bilo najtežje 1965. leta, ko je centraliziranemu podjetju grozil razpad. Tedaj so se pojavile tendence po razbitju SOZD in prav aktiv zveze

Franc Križnar.

borcev je odigral pomebno vlogo, da se to ni zgodilo. Mnogo pomembnih stvari pa se je zgodilo tudi od 1954. naprej. Aktiv zveze borcev je predvsem skrbel za socialni položaj članov ZB — kar se je odrazilo zlasti v predlogu za posebni dodatek članom ZB z dvojnim štetjem, ki na svojem delovnem mestu niso dosegali poprečnega OD — na predlog predsedstva aktiva ZB Iskre pa se je uvedel tudi posebni dodatek za borce v republiškem in jugoslovanskem merilu.

Pomembno vlogo je aktiv zveze borcev odigral tudi pri ohranjevanju tradicij NOB in prenosu te tradicije na mlajše generacije. Prav v ta namen je na pobudo aktiva ZZB prišlo v sklepe DS SOZD in samoupravne akte tudi določilo o praznovanju dneva borca in dneva Iskre, 4. julija. Za skromnimi proslavami na Visokem, Dražgošah, Semiču in drugod, sedaj ohranjamo tradicijo naprej na vsakoletnih srečanjih celotnega kolektiva na ta dan. Tako je dan Iskre postal največja manifestacija ob 4. juliju v Sloveniji.«

V čem se je kazalo delovanje in vpliv ZB v Iskri?

»Poudariti moram dolgoletno izredno uspešno sodelovanje z vsemi družbenopolitičnimi dejavniki, še posebej z mladino in sindikatom na vseh ravneh, pa tudi s poslovodnimi organi. Borci smo, kot sem že omenil, pripomogli k uspešnim integracijskim procesom, ko so se Iskri pridruževale nove DO, vedno pa smo bili proti dezintegracijskim težnjam, proti razsipništvu in nedisciplini. Prizadevali smo si tudi za manjšo odvisnost od uvoženega repromateriala in za boljše funkcioniranje naše skupne organizacije Iskre Commerce. Da je bilo opozarjanje v teh smereh pravilno, nam danes potrjuje težka gospodarska situacija celotne Jugoslavije, vendar mislim, da je bilo v SOZD Iskra narejenega precej tudi v smislu dobrega gospodarjenja. To se odraža tudi v tem, da je Iskra vendarle v boljšem položaju kot mnoge delovne organizacije in SOZD po Sloveniji.

Borčevska organizacija hitro upada. Od prek 1000 članov, kolikor nas je bilo pred desetimi leti, jih šteje le še okoli 350 v vsej SOZD. Aktivni člani na svojih mestih še delujejo in v naslednjih letih je na njih naloga, da po svojih močeh in izkušnjah pomagajo novi generaciji, da bi uspešno prevzela vodenje in samoupravljanje SOZD Iskra.«

Niste še dopolnili let za pokojnino, pa vendar odhajate v pokoj?

»Za upokojitev sem se odločil predvsem zato, ker bi rad dal vzgled starejšim delavcem, ki jim je potekla obveznost delovne dobe — to velja tudi za vse politične funkcionarje po Jugoslaviji. Mislim, da je prav, da se umaknemo mlajšim, ambicij polnim delavcem, ki bodo gotovo uspešneje vodili naše gospodarstvo. Pri tem me še posebej vodi misel, da je v Jugoslaviji danes mnogo mladih, ki svoje delo v tej družbi potrebujejo.

Odločitev za odhod v pokoj gotovo ni lahka. Toda človek mora odnehati, ko je še cenjen. Vsi vemo, da ta bioritem pri starejših ljudeh deluje drugače kot pri mladih. Ko je človek navajen delovnega tempa, v katerem je preživel kar trideset let in se srečeval s prijatelji in sodelavci, je le treba spremeniti življenjske navade, da se navadi življenja v pokoju. Zato je treba, da se človek psihološko preusmeri v druge dejavnosti sam, na primer sam sem precej angažiran pri delu krajevne skupnosti, ukvarjam se s športom (poleti čolnarim po Savi, pozimi smučam), poleg tega pa imam tudi vrtiček, prav vesel pa bo moje upokojitve tudi brat, ki ima kmetijo.«

In beseda za konec?

»Vsem članom ZB in delavcem SOZD Iskra ter poslovodnemu in družbenopolitičnemu vodstvu se zahvaljujem za zaupanje, ki sem ga užival kot predsednik aktivov ZB SOZD v vsem svojem obdobju.« Mak

RAZGOVOR Z NOVIM PREDSEDNIKOM AKTIVA ZB SOZD ISKRA ANTONOM OROŽIMOM

Tudi v gospodarski bitki moramo zmagati

Ker je dosedanji predsednik aktivov ZB SOZD Iskra Franc Križnar odšel v pokoj, so v Zvezi borcev izvolili novega predsednika, Toneta Orožima. Da bi ga predstavili, tako glede na njegove tovrstne dosedanje funkcije, kot tudi glede na to, kako gleda na razvoj borčevske organizacije v bodoče, smo se oglasili za razgovor pri njem. Ljubeznivo nam je odgovarjal in že na začetku poudaril:

V veliko čast mi je, da so mi zaupali tako odgovorno funkcijo v borčevski organizaciji. Se posebej zato, ker je ugled organizacije Zveze borcev velik. Prav borci so namreč tisti, ki so že doslej opozarjali na različne nepravilnosti in jih s svojo dejavnostjo in vso odgovornostjo tudi odstranjevali.

Tudi danes borci gledamo kritično na današnjo situacijo, čeprav nam nekateri mlajši tovariši očitajo, da smo mi odgovorni za takšno stanje. Mislim, da se izogniti odgovornostim povsem res ne moremo, vendar bi svoj del bremena morale nositi tudi druge družbenopolitične organizacije. Vsi člani družbe imamo namreč pri odločanju enake pravice in dolžnosti.«

Kaj menite posebej o vlogi borčevske organizacije v tem gospodarskem trenutku?

»Vloga naše organizacije naj bi ostala vsaj taka kot je bila, treba pa bi jo bilo kvečjemu še potencirati, še posebej glede na to, da se nehote oddaljuje od vloge, ki jo je imela med NOB in po njej. Generacije niso več povezane z nalogami in dolžnostmi tako, kot so bile med vojno in po njej.

Če govorimo o nalogah, s tem mislim tudi na to, da smo člani zveze borcev dolžni pridobitve in izkušnje pa seveda tudi naloge, ki nam jih nalaga tradicija NOB, prenašati na mlajše generacije. Res je namreč, ko se človek oddaljuje od strahot, kakršnim smo bili med NOB priča vsak dan, rad pozablja, treba pa je vedno znova opozarjati prav zato na vse, kar je bilo hudega, težkega, grenkega, da se ne bi ponovilo.

Izkušnje iz NOB nam torej nosijo sporočilo?

»Seveda. Organiziranega skupnega dogovarjanja in odločanja je bilo tedaj nemalo. Tako smo laže zaščitili narod in tudi premagovali sovražnika. Izkušnja za današnji čas pa bi morala vzkliti predvsem iz spoznanja da, če smo znali premagovati tako hude težave tedaj, potem jih moramo znati premagati tudi danes in vsekakor tudi iz te bitke — na gospodarskem področju — iziti kot zmagovalci.

Omenil sem že, da borci dostikrat opozarjamo na gospodarske nepravilnosti, na neracionalno obnašanje, tudi na to, da s sredstvi neodgovorno ravnamo. Ocenjujemo tudi, da bi težkih izgub v našem gospodarstvu bilo mnogo manj, če ne bi pri nas vedno govorili le o kolektivni odgovornosti, vse manj pa o individualni.

Anton Orožim.

Ne nazadnje velja opozoriti tudi na to, da smo živeli prebogato glede na to, kako smo delali. Zato je bilo stanje, v kakršnem smo se znašli, treba pričakovati. Vendar je narobe to, da nismo ukrenili dovolj, da bi tako stanje preprečili. Opozarjali smo sicer na politične gradnje, na gospodarske dejavnosti, ki niso imele življenjskih pogojev za naprej. Vsekakor pa s položajem, ki ga človek ima, moramo vedno poudarjati tudi odgovornost, ki k položaju sodi in se ne več skrivati za kolektivno in samoupravno odgovornostjo, kadar posamezniki delajo napak.«

Kako ste začeli s političnim delom?

»Že 1949. leta sem bil z dekretom premeščen iz Maribora v Ljubljano na ministrstvo za kmetijstvo. Ko se je le-to razformiralo, sem prišel v Agrotehniko in od tam k Slovenijašportu. Nato sem pri Iliriji nekaj let organiziral ekonomsko propagando in pred desetimi leti sem prešel k Zmaju. Ves čas sem politično deloval na terenu, saj sem bil sekretar OO ZK Vič, po borčevski liniji pa sem deloval tudi nenehno. Tako smo v času, ko sem bil na Viču, dosegli, da se osnovna šola imenuje po padlem Marjanu Novaku—Jovu. Bil sem iniciator te akcije. Sicer pa sem bil za svoje delo na družbeno-političnem in še posebej na borčevskem področju tudi odlikovan — dobil sem red dela z zlatim vencem, zadnjim, ki ga je podpisal tovariš Tito.«

Mak

Aktivnost mladinske organizacije v Semiču

Mladinska organizacija semiške Iskre je stara skoraj prav toliko kot delovna organizacija. Zatorej se ne smemo čuditi dejstvu, da so že med dvajsetimi ljudmi, enako kot danes med tisoč petstotimi, gojili samoupravne, enakopravne in solidarnostne odnose. Zavedamo pa se dejstva, da je potrebno med mladimi graditi bodočnost in zatorej mladi Iskre Semič, zbrani iz vseh koncev domovine, še posebej težimo k uresničevanju tega cilja.

V letošnjem letu smo si v program delovanja mladinske organizacije poleg manjših že delno tradicionalnih aktivnosti (pohodi, izleti, udarniške akcije, proslave ob kulturnih obeležjih), zapisali dve večji nalogi:
— aktivna vključitev v priprave in spremljanje XI. kongresa ZSMS,
— ugotoviti stopnjo razvoja socialističnega samoupravljanja v okviru naše mladinske organizacije.

Oktobra 1982 bo (kot je znano) Novo mesto gostitelj udeležencev XI. kongresa Zveze socialistične mladine Slovenije. Namen tega, kakor tudi že predhodnih kongresov je ugotoviti bistvena nasprotja v razvoju sodobne socialistične družbe in njihove vzroke ter možnosti, da bi jih odpravili. Potrdilo dobre pripravljenosti kongresa sta tudi ustrezna dokumenta, ki sta izšla že spomladi in sicer:
— osnutek statuta ZSMS
— osnutek Programskih usmeritev XI. kongresa ZSMS

Priprave, ki smo jih mladinci Iskre Semič v tem obdobju imeli, so bile:
— volitve delegatov KOO ZSMS Iskra Semič, ki bodo v okviru OK ZSMS predstavljali člane odbora za spremljanje razprav.

Iz skupne liste predlogov delegatov so bili na skupni seji predsednikov, sekretarjev in imenovanih delegatov v okviru občine izvoljeni štirje delegati, zastopniki občine Črnomelj na XI. kongresu.

Odbor za spremljanje in pripravo razprav o osnutkih dokumentov za XI. kongres se je sestal v maju in določil datume razprav po posameznih OO, ki se jih bodo udeležili tudi predstavniki odbora. Ker je gradivo precej obsežno, so za razpravo izbrane le najaktualnejše teme, ki so po mnenju članov odbora specifične za določene osnovne organizacije. Tema, ki je bila na podlagi raz-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Motiv s semiške ohceti.

kalkulacijah proizvoda. Žal, za znanje vseh teh mehanizmov nimamo in ne vemo prav dobro, kam in kako bi z njim, ne vemo, koliko je vredno danes in koliko bo čez nekaj let, ne amortiziramo ga, v domačih poslovnih razmerjih ga ne menjavamo itd. itd. Skratka, z delom in kapitalom znamo — dobro ali slabo — **gospodariti;** z znanjem, ki pa je prvorazredni proizvodni faktor pa sploh **ne gospodarimo.** Ni slučaj, da govorimo o **združevanju dela in sredstev,** kar kolikor toliko obvladujemo, ne pa tudi o **združevanju znanja,** ki ga še kar naprej skromno gojimo vsak na svojem vrtičku, hkrati pa se čudimo, da ni dovolj učinkovito. Spoznali smo že, da ne gre brez združevanja investicijskih sredstev — da pa ne gre tudi brez združevanja znanja, t.j. razvojnih sil in projektov pa še nismo v praksi dojeli.

In ker si sistemskih mehanizmov za gospodarjenje z znanjem v njegovi reprodukcijski funkciji nismo oblikovali, vnašamo znanje v proizvodno funkcijo na volonterski, aktivistični in subjektivni način. Pridobivanje, razvijanje, vrednotenje in uporabljanje znanja so zato še vedno odvisni predvsem od razgledanosti in subjektivnih spoznanj poslovodnih in samoupravnih vodstev, ne pa od ekonomskih zakonitosti, ki zaradi dovčerajšnje konjunkture na domačem tržišču vloge znanja niso posebno poudarile in zato tudi nismo bili prisiljeni, da bi zgradili ustrezne družbeno-sistemske mehanizme, ki bi tistemu, ki znanje vključuje v svoj reprodukcijski proces, zagotavljali večji dohodek.

Nastopajoče zaostritve pogojev gospodarjenja pa zahtevajo, da nemudoma poiščemo možnosti za večje aktiviranje produkcijskih faktorjev. Vemo, da je nadaljnje ekstenzivno zaposlovanje fizično omejeno in ekonomsko problematično, vemo tudi, da je investicijskega kapitala premalo. Ostane nam torej le možnost, da močneje aktiviramo inovacijsko znanje, ki ga nimamo tako malo, le da je razdrobljeno in v reprodukcijsko funkcijo slabo vklopljeno. In ker smo ugotovili, da pogrešamo za tako aktiviranje splošne sistemske ukrepe, moramo zanje poskrbeti sami. Iskra je bila vedno avantgardni sistem, ki je v svoji zgodovini vzpodbujala mnoge sistemske rešitve, saj ji takšno avantgardnost narekujeta tudi sam tehnološki razvoj panoge in usmeritev v izvoz.

Zato moramo tudi pri ukrepih za uveljavitev znanja biti pred splošnimi sistemskimi rešitvami, saj bodo le-te vedno dimenzionirane na povprečje.

Kaj torej moremo in moramo storiti sami, da bi čimprej prišli do prepotrebnih novih proizvodov in tehnologij, ki bi povečale našo konkurenčno sposobnost v izvozu in zmanjšale našo repromaterialno uvozno odvisnost:

1. Vsem materialnim omejitvam navkljub moramo za vsako ceno **obdržati predvideni trend vlaganj v RR dejavnost,** tako glede celotnih kot tudi združenih sredstev. Nikakor ne smemo dovoliti, da bi bila RR dejavnost bodisi z dinarskimi ali deviznimi sredstvi ob najrazličnejših redukcijah bolj prizadeta kot vsi drugi produkcijski parametri. Ne zmanjšujemo obsega vlaganj, ampak ukrepajmo, da bo izplen dejavnosti večji!

2. **Izboljšati moramo strukturo RR vlaganj** s tem, da predvideno realno naraščanje sredstev usmerimo v RR opremo in vanjo od predračunske vrednosti vsake investicije vložimo vsaj 10 %. Vse RR enote v DO naj zato do septembra pripravijo operativne plane potrebnih vlaganj ter jih strokovno verificirajo na teamu, ki vodi akcijo za razvojno samoopremljanje.

3. Še letos moramo **dokončati proces oblikovanja RR enot na nivoju DO.** Pri tem procesu, ki ne poteka brez tražav, je treba jasno opredeliti, da mora biti tkim. spremljajoči razvoj za tekočo izboljšavo obstoječih programov lociran pri neposredni proizvodnji, v enoti na ravni DO pa mora teči razvoj novih proizvodov; enota s tem prevzema polno odgovornost za nove programe za pokrivanje proizvodnih potreb celotne DO. Hkrati moramo dosledneje uveljavljati projektni pristop z vključevanjem trženja, nabave, TPP in drugih ter **smelejše kadrovati mlajšo generacijo** na odgovornejša razvojna vodstva.

4. **Brezpogojno moramo začeti s selekcijo RR nalog.** To je mučna operacija, ki ji sicer nihče načelno ne nasprotuje, dokler ne zadene njegovega vrtička, vendar je ob polni odgovornosti do programskega asortimana vsake DO nujna. Ni mogoče sprejeti teorije nekaterih, naj vsak poskrbi zase in kdor se lahko, naj se rešuje z »butik« proizvodnjo. V Iskri imamo 14.000 priučenih delavcev, ki so še kako vezani na serijsko proizvodnjo, za katero pa moramo poiskati ustrezne razvojne in tržne dimenzije, zato je napačno mnenje, da je znanje možno vgrajevati samo na vrtičkih! Pri selekciji moramo upoštevati že omenjene kriterije, izbranim RR nalogam pa trdno opredeliti cilje v obliki novega izdelka ali tehnologije, z ostro začrtanimi roki. To pomeni začeti z inovacijskim procesom poslovno, ne pa samo »gojiti« določenega strokovnega področja. Pri plasmanu združenih sredstev bomo morali bolj upoštevati zmogljivost izvedbenega potenciala, pri čemer se moramo še močneje in s konkretneje zastavljenimi cilji povezati z zunanjimi raziskovalnimi organizacijami. Čeprav je težko kvantificirati, ocenjujem, da bi v letu dni morali v vsej Iskri reducirati povprečno število nalog vsaj za 15 do 20 %.

5. **Z vsemi sredstvi moramo podpirati skupno RR dejavnost med DO in preprečevati škodljiva razvojna podvajanja.** Kjer le-ta obstajajo, jih je treba pretvoriti v skupne projekte s smotrno delitvijo dela in udeležbo na skupnih rezultatih. Kjer to zaradi strokovne in poslovodne netolerantnosti ne bo mogoče, bo treba uveljaviti tudi ustrezne arbitražne ukrepe ter samoupravno in poslovodno odgovornost. V tem pogledu je treba dati strateškim projektnim teamom ustrezna predlagateljska pooblastila — postali naj bi v pravem pomenu besede »krizni štabi« RR dejavnosti za posamezna programska področja. Zato se morajo redno sestajati in poslovati. Z njimi naj bi v bistvu nastajala zasnova funkcionalnih razvojno-programskih povezav na kompleksnih medbranžnih področjih.

6. Dokončati moramo programske priprave za **prvo Iskrino šolo za RR delkavce,** ki naj po že začrtani zamisli prične delovati še letos. To je obveznost, ki jo že dve leti dolgujemo in je ne smemo več odlagati.

7. Vsi poslovodni organi v TOZD, DO in SOZD morajo kot železno točko dnevnega reda stalno in **operativno obravnavati stanje vsaj najpomembnejših RR nalog in projektov,** pri tem pa ugotavljati ovire in sprejemati ukrepe prav tako, kot to delajo za materialno proizvodnjo, za devizno oskrbo in za trženje.

Naj ta, že kar predolga razmišljanja zaključim z mislijo, da moramo tudi v RR dejavnosti proglasiti »krizni položaj« in »izredno stanje«, usmerjeno na povečanje in pospešitev konkretnih rezultatov RR dejavnosti, v obliki novih proizvodov in tehnologij. Ne smemo pa si pri tem delati utvar, da bodo rezultati nastopili čez noč; spremembe obnašanja do znanja in pogojev za njegovo aktiviranje terjajo svoj čas. Toda zastaviti jih moramo danes kljub težavam, ki bodo nastopile, v polni zavesti, da nas dogoročno lahko izvleče iz zagate predvsem učinkovito gospodarjenje z najvažnejšim reprodukcijskim faktorjem bodočnosti in razvitega sveta, t.j. z znanjem.

POGOVOR Z IVOM VIRTIČEM

Pred pomembnimi nalogami sindikata v Iskri Commerce

Iva Virtiča večini Iskrašev gotovo ni treba posebej predstavljati. V Iskri Commerce bo kmalu že dve desetletji, v tem času pa je opravljal številna vodilna dela tako na poslovnem kot samoupravnem in družbeno—političnem področju. Zdaj je že drugič predsednik Izvršnega odbora sindikalne konference osnovnih organizacij sindikata v Iskri Commerce, na delovnem mestu pa je koordinator prodaje sistemov in opreme v temeljni organizaciji Marketing.

Ivo Virtič.

Večino pogovora smo namenili programu dela sindikalne organizacije v Iskri Commerce v prihodnjem dveletnem mandatnem obdobju, nikakor pa seveda nismo mogli mimo delovanja sindikalne konference in njenega izvršnega odbora v minulih dveh letih. In s tem sva naš pogovor tudi začela.

»Aktivnost našega sindikata v minulem mandatu je potekala skladno z vsebinsko preobrazbo Iskre Commerce in programsko usmeritvijo sindikata, katero smo sprejeli na prejšnji konferenci. Značilni za to obdobje sta bili sklenitev določenega planskega ciklusa in priprava načrta za sedanje srednjeročno obdobje. To minulo obdobje sovpada tudi v pokongresno aktivnost, v kateri prihaja do izraza preobrazba v sindikalni dejavnosti in prenos težišča dela v osnovne sindikalne organizacije, torej tja, kjer delavec neposredno uresničuje svoje interese.«

In katerim področjem ste v minulem obdobju namenili največ pozornosti?

»Lahko bi rekel, da bolj ali manj vsem, ne bi pa posebej nobenega izdvajal. To pa so: samoupravna preobrazba, družbeno—ekonomski odnosi in samoupravno načrtovanje, izobraževanje in kadrovska politika, ljudska obramba in družbena samozaščita, družbeni standard, informiranje in delovanje delegatskega sistema ter nenazadnje sodelovanje s sindikalnimi sredinami.«

Na sindikalni konferenci OOZS Iskre Commerce ste tudi že sprejeli program dela Izvršnega odbora sindikalne konference za sedanje mandatno obdobje. Program temelji na resoluciji III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, sklepih in opredelitvah Zveze komunistov in Zveze sindikatov, programu dela koordinacijskega odbora sindikata celotne Iskre in na programih posameznih osnovnih organizacij. Katerim nalogam ste dali prednost v obdobju 1982—1983?

»Na prvo mesto bi vsekakor postavil izvajanje programa ekonomske stabilizacije in ukrepe za varčevanje, ki so osnovna naloga vseh delavcev v Iskri Commerce. Težiti moramo k temu, da vsak opravi svoje naloge res kvalitetno in pravočasno. Aktualni ekonomski in politični položaj zahteva, da so Zveza sindikatov, kot tudi ostale subjektivne sile maksimalno angažirane, da z vso jasnostjo in odločnostjo in v duhu stališč ZK in ZS rešujejo in izvršujejo naloge, ki so pred njih postavljene.

Če pravimo, da je gospodarska stabilizacija bistveni pogoj za nadaljnji razvoj samoupravljanja in politično stabilnost, moramo imeti vedno pred očmi, da so naloge, ki so pred nami trajnega pomena in da je od njihovega izpolnjevanja odvisna tudi krepitev našega družbeno ekonomskega položaja.

Poleg tega pa bi opozoril tudi na nujnost, da v Iskri Commerce čimprej dokončamo še nedorečeno notranjo organizacijo dela in sistematizacijo del, oz. nalog. Prav tako je delo pri uveljavljanju in razvoju sistema delitve po delu in rezultatih dela eno od zelo zahtevnih in obsežnih področij. Pri tem smo že mnogo storili, vendar moramo akcijo odločno nadaljevati in vztrajati, da bodo elementi gospodarjenja in prizadevnosti pri delu postali merilo nagrajevanja.«

Še katerim drugim nalogam boste dali prednost v prihodnje?

»Na kratko so naslednje:

— nadaljevati akcije za razvoj samoupravnih odnosov v naši DO,

— ponovno aktivirati vse samoupravne in politične strukture pri uresničevanju ekonomičnosti poslovanja, zmanjšanju stroškov in varčevanju,

— posebno pozornost posvetiti boljši izrabi delovnega časa, večji disciplini, lastni in osebni iniciativi in seveda tudi osebni odgovornosti,

— večjo skrb posvetiti strokovnemu usposabljanju delavcev, zlasti pa samoupravnemu in družbeno—političnemu izobraževanju,

— zagotoviti objektivno in sistematično informiranje delavcev,

— še aktivneje kot doslej delovati pri izboljševanju osebnega in družbenega standarda delavcev, njihovi zdravstveni in socialni zaščiti, pogojih dela, varstva pri delu, stanovanjski problematiki, družbeni prehrani, počitku in rekreaciji, pomoči delavcem itd.,

— zagotavljanju pomoči in zaščite članom ZS pri uresničevanju njihovih samoupravnih pravic in skrb zanje v primeru bolezni, nesreče pri delu, kakor tudi pri reševanju njihovih osebnih ter družinskih problemov,

— ustvarjanju pogojev za večji vpliv delavcev pri izgradnji samoupravnega in političnega sistema in delu samoupravnih organov, delegacij in delegatov, družbeno—političnih organizacij in drugih organov,

— nadaljevati z razvojem aktivnosti v OOZS in krepitvi kolektivnega dela v izvršilnih telesih sindikata,

— čimprej zaključiti usklajevanje sistema nagrajevanja, ki sloni na samoupravnih sporazumih o ustvarjanju in delitvi dohodka po delu v SOZD, oz. naši DO.

— na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite nadaljevati s preverjanjem varnostno—političnih ocen o stanju v TOZD.

Katere naloge pa vam ostajajo iz prejšnjega mandata in katerim je treba dati vso pozornost?

»Ni jih veliko, vsekakor pa bomo nadaljevali utrjevanje začete organizacijske povezanosti OOZS znotraj TOZD, oz. DO in njihovo akcijsko sposobnost, torej za utrditev in afirmacijo konferenc v TOZD, njihovo vertikalno, zlasti pa horizontalno povezanost in pa utrjevanje delegatskega sistema pri uveljavljanju stališč sindikata v samoupravnih organih, zlasti zaradi slabe povezanosti med sindikatom in delegacijami tako v SIS, zborih združenega dela ter drugih samoupravnih sredinah v občini, krajevni skupnosti in drugod.

Lado Drobež

Republiško tekmovanje kovinarjev v Semiču

V petek, 11. junija in v soboto, 12. junija je bilo v Iskri v Semiču organizirano 6. proizvodno delovno tekmovanje kovinarjev Slovenije za rezkalce. Tekmovanje je potekalo brez zastojev, saj so se organizatorji v TOZD Mehanski deli in naprave zares potrudili tako pri sprejemu udeležencev, kot pri organizaciji praktičnega dela tekmovanja. Zadnji tekmovalci so svoje izdelke oddali komisiji v ocenjevanje v soboto ob 15. uri.

Kot organizatorji tekmovanja smo imeli tudi svojega predstavnika med tekmovalci — rezkalci Martina Šuštaršiča, ki je dosegel odlično 4. mesto.

Ves čas tekmovanja so kovinarji imeli veliko gledalcev, saj so si tekmovanje prišli ogledat tudi krajani Semiča in vsi delavci, zaposleni v Iskri Semič. V času tekmovanja je bila organizirana razstava naših izdelkov. Za tekmovalce pa je bil organiziran tudi ogled proizvodnih prostorov in razgovor o današnjem trenutku gospodarjenja. V prostoru, kjer je tekmovanje potekalo, je ves čas igrala glasba, da bi tako lažje premagovali tremo, katera se je kazala pri posameznih tekmovalcih.

Organizatorji upajo, da so se tekmovalci pri nas v Iskri dobro počutili in da bodo s seboj odnesli prijetne spomine.

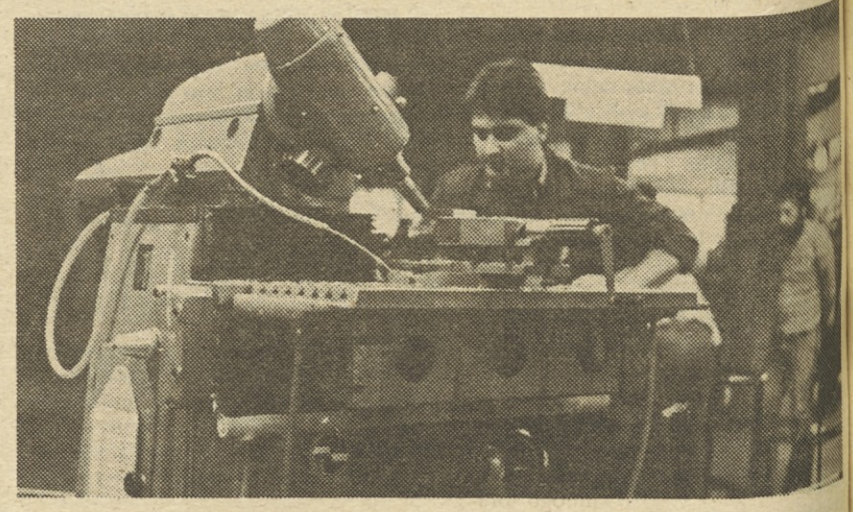

Naš rezkar med tekmovanjem.

Izkoristiti lastno servisno mrežo

Številnim problemom, ki tarejo Iskrine serviserje, se je v zadnjem času pridružil še eden najhujših — pomanjkanje dela. Predvsem velja to za servisiranje široko-potrošnih izdelkov, zlasti televizorjev in radijskih aparatov.

No, zdaj med svetovnim prvenstvom v nogometu imajo v delavnicah na desetine televizijskih sprejemnikov, vendar pa pred samim »mundialom« ni bilo v popravilu niti enega.

»Problem nezaposlenosti oziroma viška zmogljivosti«, poudarja direktor servisne temeljne organizacije v Iskri Commerce Miro Stegnar, »rešujemo predvsem z dogovarjanjem in iskanjem dodatnih novih del, ki jih doslej servis ni opravljal v tolikšni meri. Zlasti imamo možnosti na področju montaže in servisiranja ojačevalnih naprav, potem se dogovarjamo z Avtomatiko o prevzemu servisiranja cestne signalizacije, so pa tukaj še usmerniška tehnika, varilne naprave in še kaj.«

Seveda pa se Iskrini serviserji dobro zavedajo, da bo novi servisni problem, če bodo seveda pogovori uspešni, terjal določeno prekvalifikacijo kadrov. Prestrukturiranje bo vsekakor zahtevalo določena vlaganja, vendar so prepričani, da jim bo uspelo prebroditi tudi ta problem.

Najbolj nerazumljive pa se Iskrinim serviserjem zdijo želje oziroma odločitve nekaterih proizvodnih organizacij v Iskri, da bodo same servisirale svoje izdelke. V tem primeru bi vsekakor šlo za podvajanje servisne dejavnosti, podvajanje vlaganj, kadrov, objektov itd.

Ali naj spet ponovimo žal že prevečkrat izrečeno trditev, da je nekaterim v Iskri malo mar, kaj kdo dela, kaj je vlagal v skupne dejavnosti celotne Iskre, kako gospodari in živi. Seveda se v TOZD servis v Iskri Commerce dobro zavedajo, da imajo probleme z nezaposlenostjo tudi drugod v Iskrinih proizvodnih organizacijah, vendar pa podvajanje del nikakor ni rešitev.

LD

KOORDINACIJSKI SVET ZSMS SOZD ISKRA

Obravnavali družbenopolitično oceno SOZD Iskra

Mladi so na sestanku predsednikov koordinacijskih svetov ZSMS, ki delujejo v SOZD Iskra, podrobneje pretehtali problematiko skupnega mladinskega delovanja. V torek, 22. junija, ko je ta sestanek potekal, so mladi obravnavali družbenopolitično oceno SOZD Iskra, še posebej tisti del, ki podrobneje govori o delovanju ZSMS v Iskri.

Ob razpravah o kadrovskih vprašanjih v vodstvu Iskrine mladine se je izkristalizirala predvsem zahteva, da je treba organizaciji ZSMS zagotoviti vodstvo, ki bi po svoji starosti tej organizaciji najbolj ustrezalo. V pripravah na delo, ki bo ponovno zaživelo še posebej po letošnjih dopustih, je zato treba po vseh osnovnih organizacijah pregledati realne kadrovske možnosti, delo pa v okviru SOZD seveda uskladiti.

Tudi za komisijo za informiranje bo treba določiti drugačne, ustreznejše delovne metode, ki bodo morale konkretneje opredeljevati tudi dolžnosti vodstva koordinacijskih svetov delovnih organizacij. Izkazalo se je namreč, da so bili mladi informatorji v slabem in dobrem doslej pretežno prepuščeni sami sebi, kar je neizogibno prispevalo tudi k razvodenitvi jasnejše odgovornosti in izvrševanja dogovorov.

V obravnavi tistega dela družbenopolitične ocebe SOZD Iskra, ki opisuje značilnosti mladinskega dela, so mladi posebej poudarili izkušnje pri dosedanjih organizacijskih oblikah dela ZSMS. To zlasti velja za delo predsedstva, ki je v preteklem mandatu — in še prej — učinkovito povezovalo in usklajevalo mladinsko aktivnost koordinacijskih svetov in tudi osnovnih organizacij ZSMS. Neposredna živa vez med vsemi osnovnimi organizacijami, ki jih je trenutno že 90, je resda zapisana v poslovniku, vendar je praksa pokazala uspešnejši način povezave prav preko predsedstva. Dokument bo tako verjetno treba dopolniti, uskladiti z izkušnjami.

Predsednik Iskrinega sindikata Janez Kern je mlade seznanil tudi s pobudami za sodelovanje mladine kranjske DO Kibernetika, škofjeloške Široke potrošnje in mladino, ki na Goropekah v bližini Žirovskega vrha gradi planinski dom. Ta zgradba, ki baj bi postala dom družbenopolitičnih organizacij, bi lahko omogočala tudi skupno prostovoljno mladinsko delo, sodelovanje pri izgradnji itd. Kako naj bi sodelovanje konkretno potekalo pa se bodo dogovorili mladi sami.

Fleischman

Aktivnost mladinske organizacije v Semiču

(Nadaljevanje s 5. strani)

prave izbrana za mladince naše DO, je »Specifičen družbenoekonomski položaj mladih«. Tema je izredno aktualna, še posebej za OO ZSMS v temeljnih OZD, saj obravnava načelo nagrajevanja po delu, stanovanjska vprašanja, vzgojno—izobraževalni sistem, brezposelnost mladih, ipd. To naj bi bile seveda le smernice za razpravo, ni pa nujno, da bi se ne pojavila vprašanja z drugih področij socialističnega samoupravljanja.

Glede drugega področja delovanja, to je, ugotovitev stopnje razvoja samoupravljanja, si je mladinska organizacija določila nalogo, da ugotovi vzroke za prešibko mladinsko družbenopolitično aktivnost. Obravnavanje problema mladinske neaktivnosti je največkrat nerealno, formalistično, le redkokdaj se resnično vprašamo o vzrokih omenjenih problemov. Zagotovo lahko trdim, da je v mladinskih organizacijah vse preveč formalnega delovanja; velikokrat je aktivna le peščica ljudi (imenovana predsedstvo), znotraj temeljne sredine pa se delovanja ni čutiti. Čeravno velikokrat govorimo o odgovornosti nosilcev družbenih in družbeno—političnih funkcij, imenovanih funkcionarjev redkokdaj ali nikoli ne kličemo na odgovornost. Prepričan sem, da bomo, če bomo razrešili ta nasprotja in protislovja, ugodno vplivali na poživitev družbenopolitične aktivnosti mladih.

V skopih besedah bi se dotaknil tudi osrednje prireditve dneva Iskre, dneva borca, ki bo letos spet v Semiču v Mladičkem brezju. Z udeležbo na prireditvi izražamo našo pripadnost Iskri ter se hkrati spomnimo njene bližnje in daljnje zgodovine.

Mladinci Iskre iz Semiča se trudimo po svojih močeh pomagati k uspešni in nemoteni izvedbi prireditve, hkrati pa bomo tudi sodelovali s pohodno enoto, ki se bo pri spomeniku Staneta Rozmana na Lokvah priključila pohodnemu odredu »Partizanske delavnice 99 d«.

Vsem udeležencem, še posebej mladincem, že vnaprej izrekamo dobrodošlico z geslom letošnje prireditve: ZDRUŽENI SMO MOČNEJŠI!

Jože Kambič

Presenetljivo darilo ob upokojitvi

Kaj predstavlja gornji posnetek? Novogoričani bodo verjetno uganili, da je to izredno posrečena in lepo narejena skulptura iz podsestavnih delov za izdelke, ki jih izdelujejo v novogoriški Iskri Avtoelektriki. Nenavaden izdelek je bil namenjen dolgoletnemu sodelavcu Radku Gulinu iz Tovarne generatorjev in elektronike, ki je odšel pred dnevi v zasluženi pokoj.

Napak bi bilo, če ne bi povedali, kaj predstavlja skulptura. To je „vir energije“, to so tisti podsestavni deli s katerimi se je Radko Gulin srečeval in ukvarjal 23 let, torej od vsega začetka, od rojstva Iskre Avtoelektrike.

To enkratno darilce so Radku poklonili prvi sodelavci, s katerimi je skupaj preživljal lepe in slabe trenutke, a ne samo tu v Avtoelektriki, temveč tudi v matični tovarni v Iskri Kranj, kjer so bili na priučitvi leta 1959.

Skulpturo so Radku slovesno poklonili na skupnem srečanju – pikniku. Ob predaji je avtor skulpture dejal pred zbranim društvom in upokojencem: „Mar ni prečudovit občutek, da je za nami 23 let odkar smo se prvič srečali, spoznali. Ali ni v vsakem pionirju-čudaku (tako se namreč imenujejo prvi člani Avtoelektrike, op. avtorja članka) skrit žlahten ponos, ki se razcveti prav ob takšnih srečanjih, ko se v prijetni družbi in dobri volji ozremo na prehojeno pot. In ta prehojena pot je resnično mogočna. Dragi Radko! Srečali smo se na vlaku, ki je peljal proti Gorenjski pred 23 leti in

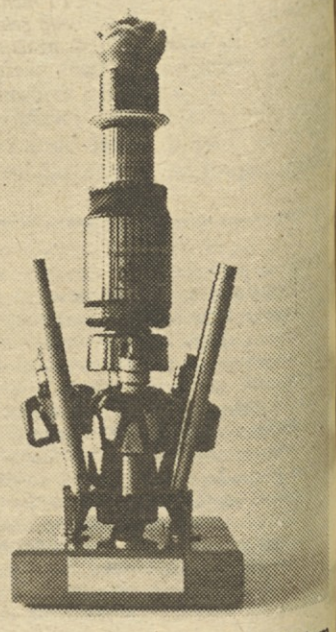

začeli v Kranju v prijaznem Zlatem polju v senci borovega raja in s temi našimi srečanji prekrižali velik del lepe Gorenjske in naše sončne Primorske.“

Seveda je bil Radko enkratnega darila izredno vesel, povedati pa moramo, da je darilo nastalo pod veščo roko Joška Bremca iz Tovarne delovnih sredstev. Darilo je vsekakor vredno posnemanja. Joško je namreč dokazal, da je možno iz raznih izmetnih delov napraviti res prisrčno darilo, ki bi vsakega še kako razveselilo, in spominjalo na prehojeno pot v Iskri Avtoelektriki.

Marko Rakušček

TOZD SPREJEMNIKI, SEŽANA

Bliža se dan vselitve

O nameravani gradnji v Tovarni radijskih sprejemnikov v Sežani smo že ničkolikokrat pisali. Največ prispevkov je pravzaprav govorilo o željah, ki jih ni in ni bilo mogoče pričeti uresničevati. Investicijska dokumentacija se je sicer kopičila, pričetka gradnje pa ni in ni bilo. Kljub temu pa so sežanski Iskraši dočakali tudi to — in še več. Poslopje je trenutno že v tretji gradbeni fazi, če ne bo večjih težav pa bodo s selitvijo pričeli že po letošnjih dopustih okrog 25. avgusta.

Nekaj gradbenih elementov, ki bi omogočili pravočasen zaključek gradbenih del sicer še manjka, vendar dela potekajo s polno paro. Trenutno napeljujejo instalacije za ogrevanje, prezračevanje, vodovod, protipožarno zaščito itd. Stavba, v kateri bo 1200 m2 proizvodnih površin, bo v celoti namenjena za proizvodnjo transformatorjev; različnih, pretežno manjših velikosti (jedra št. 1 do 5).

Gre za naložbo, ki je pravzaprav del sanacijskega programa sežanskih Sprejemnikov, saj so transformatorji izvozno najzanimivejši del njihovega proizvodnega programa. V novi stavbi bodo tako potekale vse faze proizvodnje transformatorjev, kar je bilo do sedaj (in je v času poročanja še vedno) dobesedno natlačeno v mnogo premajhni proizvodni dvorani. S preselitvijo navijalnice, impregnirnice itd. v nove, svetle in končno človeške delovne razmere, se bo seveda lahko tudi povečala produktivnost. Sama po sebi seveda ne, treba bo dokupiti nekaj opreme, kar vse bi moralo biti tudi sestavni del sanacijskega programa sežanske Iskre.

Opremljanje novih prostorov z ustrezno opremo bi moralo seveda potekati vzporedno z gradbenimi deli, če pa bo tudi res tako, danes v Sežani še ne vedo, kajti sredstva še niso zagotovljena. Optimizma pa vendarle ne zmanjkuje tako, da nameravajo že letos izdelati 900.000 transformatorjev za prodajo, kar je skoraj še enkrat več kot lani, ko so jih izdelali 500.000. Te številke bodo seveda resnične, če bodo uspeli dokupiti ustrezno opremo!

Hkrati z zaključnimi deli na novem proizvodnem objektu pa so junija začeli z deli v neposredni bližini te stavbe. Pričeli so graditi objekt za skladiščenje drobnega materiala za proizvodnjo transformatorjev, v katerem bo prostora tudi za vhodno kontrolo in prevzem materiala. Gre za objekt, ki naj bi nadomestil škodo, nastalo zaradi eksplozije bojlerja. To je porušila precejšen del poslopja, v katerem je bila med drugim tudi tovarniška menza, vhodna kontrola, proizvodnja serijskih ojačevalnih naprav. Hkrati z gradnjo novega skladišča bodo pričeli sanirati tudi poškodovani objekt, ki pa mu bodo spremenili namembnost. Vanj bodo namreč preselili finančno službo, ki je sedaj »na gostovanju« v Sežani, nekaj sto metrov stran. Del prostorov, ki jih bodo popravili pa bodo spet usposobili za proizvodnjo serijskih ojačevalnih naprav.

Načrte imajo torej povsem zrele, cilje jasne, žal pa je še nekaj »megle« okrog zbiranja potrebnih sredstev. Sežanski Iskraši tu apelirajo na solidarnost SOZD, odkoder pričakujejo finančno injekcijo za dokončanje začetih del! Mimogrede, o tem je že razpravljal tudi delavski svet SOZD Iskra in sprejel ustrezni sklep.

Ob eksploziji bojlerja, ki je docela razdejala tudi prostor v katerem je bila tovarniška menza, so pristojni tudi ugotovili, da kljub morebitni sanaciji ti prostori ne morejo ustrezati niti za razdeljevalnico hrane, kaj šele za kuhinjo. Kratkoročno so problem prehrane rešili tako, da so se povezali s sosedno firmo Krasmetal, ki jim je v svojem obratu družbene prehrane omogočila začasno rešitev. V nedogled pa tako seveda ne gre, zato so se odločili, da bodo (ko bo zgrajeno novo skladišče) adaptirali sedanje skladišče drobnega materiala, pridobili 300 kvadratnih metrov uporabnih površin.

To bi moralo zadoščati ne le za razdeljevalnico hrane, temveč verjetno celo za lastno kuhinjo. Hkrati bi pridobili tudi prostor za sestanke poslovodnih, samoupravnih in organov DPO, ki ga močno pogrešajo. Tovarna je namreč brez prave sejne sobe tako, da so morali za vsak sestanek, ki se ga je udeležilo več ljudi, najemati prostore izven tovarne.

S. Fleischman

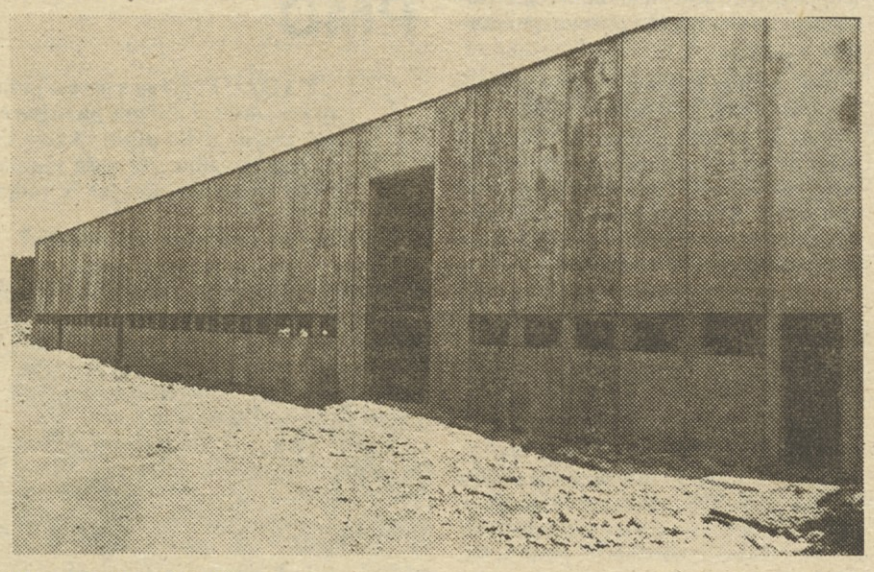

Nova stavba v Sežani.

Ob koncu preteklega tedna se je od najožjih sodelavcev v TOZD Sistemi delovne organizacije Avtomatika poslovil Slavko Munda. Vseh 28 let, ki jih je ob delu in aktivni družbenopolitični dejavnosti preživel v Iskri, ga je spremljala in spodbujala želja po uspešnem razvoju sredine, ki ji je pripadal. L 1964 je pričel kot TT mehanik, 1973. leta nadaljeval svoje delo kot projektant v takratnem biroju za Avtomatizacijo železnic in nato v TOZD Inženiring.

Po reorganizaciji delovne organizacije pa je opravljal dela in naloge v TOZD Sistemi. Njegovo družbenopolitično delovanje je vezano na 14—letno opravljanje nalog predsednika izvršnega odbora sindikata, 4 leta je bil namestnik predsednika aktiva zveza borcev Avtomatike, 5 let pa njen predsednik. Omenjena aktivnost ga je neposredno vključevala v samoupravni kot programski razvoj delovne organizacije. »Vsklajevanje družbenopolitičnih in delovnih nalog je bilo precej naporno,« nam je povedal, »saj je zahtevalo mnogo časa in osebnega odpovedovanja. Želim si le, da bi tudi v bodoče gojili poslanico iz časov NOB, ki jo naš aktiv zveza borcev ima in da bi na svojih delovnih mestih dosegali čim boljše rezultate,« je še dodal.

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrije za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana

— Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika: Miloš Pavlica, odgovorni urednik: Dušan Železnov, tehnični urednik: Janko Colnar, novinar: Mara Ovsenik.

— Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Kibernetika), Boris Čerin (Elektrozveze), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE), Kazimir Mohar (Telematika), Marko Rakušček (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo.

— Naslov: Ljubljana, Tržaška c. 15, telefon: 263-825 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Izpopolnjevanje o lastnostih in načinih preverjanja materialov

V okviru sistematičnega izobraževanja delavcev na področju tehnologije kontrole kakovosti, ki se je pričelo že v letu 1980, je bilo minuli teden v Škofji Loki organizirano strokovno izpopolnjevanje o lastnostih in načinih preverjanja materialov.

Štiridnevnega seminarja se je udeležilo 22 slušateljev iz proizvodnih delovnih organizacij v SOZD Iskra, predvsem tehnologov kontrole kakovosti, razvojnih delavcev, od kemijskih tehnikov do strojnih in elektro inženirjev in drugih delavcev, ki se ukvarjajo s planiranjem kakovosti in tehnologijo kontrole.

Nosilec programa izpopolnjevanja je bila temeljna organizacija Razvojno—tehnološki center v sestavi DO Iskra Kibernetika v Kranju, vodja programa pa dr. Ciril Zevnik. Ta temeljna organizacija že presega okvire kranjske Iskre, saj je na tem področju najbolj specializirana organizacija v SOZD Iskra, čeprav še zdaleč ne pokriva vseh vrst materialov. Zato so na seminarju poleg strokovnjakov iz RTC predavali tudi zunanji sodelavci s fakultet in Metalurškega inštituta.

Udeleženci seminarja so se seznanili z materiali, ki jih uporabljajo na področju elektroindustrije, z njihovimi lastnostmi in načini preizkušanja. Prikazani so bili tudi razvojni trendi uporabe in razvoja materialov v elektroindustriji, še posebej pa v elektronski.

Izobraževalni program je bil zelo obsežen in zahteven. Tako so se slušatelji najprej seznanili z vplivom vezi in strukture na lastnosti materialov. Sledila so predavanja o kovinskih materialih in zlitinah, neželeznih kovinah, magnetnih materialih, kontaktnih materialih, mehkih in trdih spajkah, o steklih in keramiki v elektroniki. Posebej so obravnavali polvodniške materiale, umetne mase in področje korozije in zaščite materialov.

Poudarek je bil dan kontrolnim načinom, čeprav se ni dalo izogniti predavanjem o lastnostih materialov in polvodniških elementov (magneti, keramika). Slušatelji so bili zadovoljni z izvedbo in vsebino izpopolnjevanja, čeravno je bil prenatrpan, predavanja so spremljali pozorno in resno, kar so dokazali tudi z izpitom, ki so ga opravili na koncu seminarja.

Za tovrstno problematiko je veliko zanimanje tudi v kranjski Iskri, zato naj bi podoben seminar ponovili tudi za delavce teh delovnih organizacij.

Alojz Boc

ISKRA—AVTOMATIKA

OBVESTILO

Vse delavce delovne organizacije Avtomatika obveščamo, da lahko vsak ponedeljek in sredo od 16. do 21. koristijo dvostezno avtomatsko kegljišče v prostorih Ljubljanskega elektro servisa na Glavanovi ulici.

Služba za družbeni standard

ISKRA—Industrija za avtomatiko Ljubljana, n.sub.o.
Ljubljana, Stegne 15b

RAZPISUJE

v študijskem letu 1981-1982

Nagrade dr. Vratislava Bedjanića

za doktorsko disertacijo, magistrska in diplomska dela s področja sistemov, naprav in elementov avtomatizacije, zaščite in stikalne tehnike.

Nagrada je namenjena doktorjem in magistrom elektrotehničnih znanosti ter diplomantom elektrotehniških fakultet.

V študijskem letu 1981-1982 bomo podelili:
— eno nagrado za doktorsko disertacijo v višini 18.000,00 din
— dve nagradi za magistrska dela v višini po 15.000,00 din
— šest nagrad za diplomska dela v višini po 9.000,00 din.

Prijave za podelitev nagrad za doktorske disertacije, magistrska in diplomska dela dajejo fakultete in sicer za tiste, ki so svoje delo zagovarjali v študijskem letu, za katerega razpis velja. Prijavi mora biti obvezno priložena doktorska disertacija, magistrsko, diplomsko delo z mnenjem fakultete.

Vsaka fakulteta lahko poda največ 3(tri) predloge za diplomska dela.

Komisija nagrajenih del ne vrača.

Komisija za nagrado dr. Bedjaniča bo sprejemala prijave, oz. predloge za podelitev nagrade v letu 1982 do vključno 15. oktobra 1982.

Po sprejetju sklepa o podelitvi nagrad, obvesti komisija vse predlagatelje o sklepu.

Vsak predlog za podelitev nagrade mora biti opremljen z naslovom kandidata in imenom in priimkom mentorja ter njegov naslov.

Nagrada bo podeljena 15. decembra 1982 na dan smrti dr. Vratislava Bedjaniča. Nagrajenci bodo prejeli še diplomo z navedbo imena dobitnika, dosežka za katerega se nagrado podeljuje z nazivom delovne organizacije.

Prijave in predloge z ustrezno dokumentacijo je treba poslati na naslov: Predsedniku »Komisije za nagrado dr. Vratislava Bedjaniča«, prof. dr. ing. Antonu OGORELCU.
Fakulteta za elektrotehniko, 61000 Ljubljana, Tržaška c. 25.

Komisija za nagrado
dr. Vratislava Bedjaniča
prof. dr. Anton OGORELEC

Predsednik DS DO Avtomatika:
Tatjana VERBIČ

K »TEMELJEM RAZVOJA SAMOUPRAVNEGA OBVEŠČANJA V DO TELEMATIKA

Organiziranje učinkovitega delegatskega delovanja

(Konec iz 24. številke)

PRAVILA ZA DELOVANJE STROKOVNIH SLUŽB

Strokovne službe se vključujejo enako v vse štiri sklope delegatskega delovanja: v tako imenovano interno samoupravo na vseh treh ravneh (TOZD, DO in SOZD), v SIS, DPS in druga področja delegatskega delovanja. V delegatsko delovanje se vključujejo na dva načina: vsebinsko (razlaganje gradiva, seznanjanje s stanjem, opredeljevanje osnovnih problemov) in organizacijsko (oblikovanje pogojev za delo samoupravnih organov, delegacij in delegatov, obveščanje poslovodnih organov, vsklajevanje med delegati in delegacijami ter samoupravnimi delegacijami SIS in ZZD so vnaprej določeni prdstavniki strokovnih služb (izdelan je poseben spisek). Ti v delegacijah predstavljajo posamezno strokovno področje in razlagajo problematiko ali pa organizirajo ustreznega predstavnika strokovnih služb. Sicer pa so delavci v strokovnih službah po delovni dolžnosti obvezni v vsem sodelovati z delegacijami in delegati.

Informacijska služba (do njene ustanovitve v Telematiki njene posle opravlja sekretariat) s svojim arhivom dokumentov in z obdelanimi informacijami nudi usluge delegatom, delavcem strokovnih služb, družbenopolitičnim organizacijam in poslovodnim organom. V sodelovanju z drugimi strokovnimi službami, predvsem pa v sodelovanju z vnaprej določenimi predstavniki za posamezno SIS in ZZD, pripravlja dovolj izčrpne informacije za objavo v internih informacijskih sredstvih.

Sekretariat delovne organizacije skupaj z drugimi strokovnimi službami vključuje v program dela delavskega sveta DO skupno oblikovanje stališč in predlogov s posameznimi konferencami delegatov ali delegati (kadar so na dnevnih redih skupščin SIS in ZZD pomembnejša vprašanja), in poročanje o izvedbi dogovorjenih nalog v skupščini SIS oziroma ZZD. Najmanj enkrat letno organizira poročanje na DS DO o delu delegacij v SIS in ZZD ter delegatov na drugih področjih delegatskega delovanja.

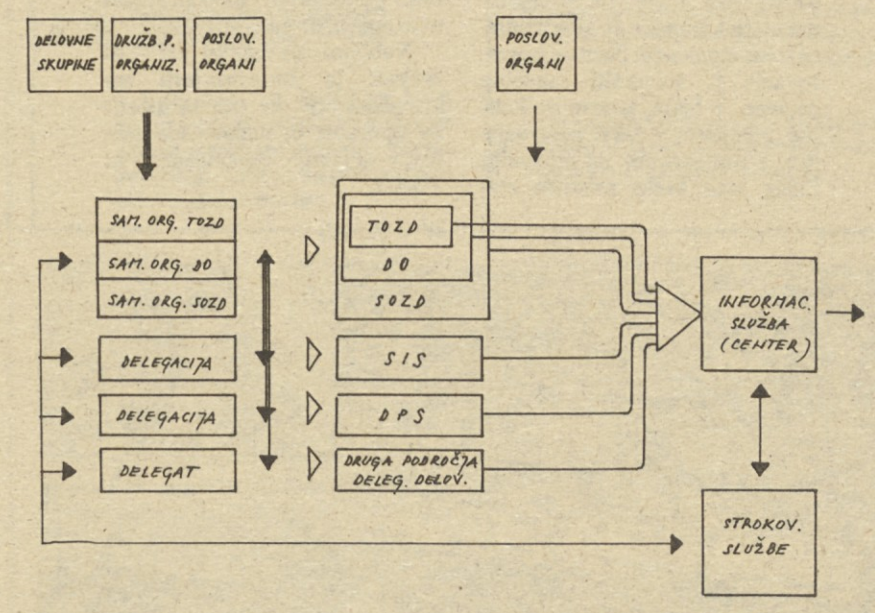

Udeleženci v samoupravnem procesu

Deli strokovnih služb, ki se strokovno pokrivajo s posamezno SIS, morajo takoj strokovno obdelati predloge, izkušnje ali detajle iz razprave v skupščini ipd., ki jih sporočijo vodje posameznih delegacij. V ta namen se vnaprej določeni predstavniki strokovnih služb za posamezne SIS povežejo z vodji posameznih strokovnih služb.

Pred nedavnim sem prebral, da je »kriza« pokazatelj novega, kreativnega. Vendar, brž ko stopi noga z uhojene poti, se sproži negotovost, napetost, strah. Nastane razpotje: ali vrnitev na staro, ali začeti novo pot. Danes, ko politični dokumenti kritično razčlenjujejo razloge za ne dovolj hiter razvoj samoupravljanja, bi lahko rekli, da je delegatsko delovanje v tem razvoju prišlo do kritične točke, ko lahko uporabimo to prispodobo. Velikokrat bi bilo laže naprej po starih tirnicah. Pravimo, da je delegatski sistem preveč zapleeten, ali pa tako delovanje zahteva preveč priprav, da je vse skupaj predrago in pdobono. V vsakem od takih in podobnih pomislekov je delček resnice. V veliki meri pa so taki in podobni pomisleki posledica negotovosti o tem, kaj je sedaj tisto pravo.

Nanizal bom nekaj opornih točk, ki bi morale biti prisotne pri vsakršni nameri narediti delegatsko delovanje bolj učinkovito:
— Samoupravno obveščanje je temelj delegatskega delovanja.
— Organiziranje bolj učinkovitega delegatskega delovanja predvsem pomeni ustvariti pogoje za dobro samoupravno obveščanje.
— V delegatsko delovanje se morajo vrati tudi »drugi«, predvsem: družbeno politične organizacije, poslovodni organi, strokovne službe in delovne (informacijske, sindikalne) skupine.
— Nobena stvar ne pride sama, zato je tudi za organiziranje učinkovitega delegatskega delovanja potrebno trdo delo in ne le govorenje.

Peter Polak

TOZD UPORI ŠENTJERNEJ

Tri četrtine proizvodnje izvozijo

Redko katera tovarna se lahko pohvali s tako visokim izvozom kot TOZD Upori v Šentjerneju. Nad 75 % svoje proizvodnje izvozijo na konvertibilni trg, medtem pa je uvoz komaj omembe vreden. In kako gospodarijo? To vprašanje smo ob koncu prvega polletja zastavili vodji gospodarsko planske službe Marinki Unetičevi.

Marinka Unetič.

Najprej se je opravičila, da še ni dokončnega obračuna, postregla pa nam je s strokovno oceno poslovanja letošnjega prvega pol leta. Izvoz teče v glavnem po načrtu in so količinsko in vredniostno izvozne načrte za prvo polletje izpolnili. Na domačem trgu pa ne dosegajo načrtovane prodaje, ker manjka naročil. Restrikcije namreč omejujejo proizvodnjo končnih izdelkov in zato seveda tudi proizvajalci ne kupujejo elementov – uporov po predvidenih načrtih. Tako je na primer EI Niš kupila le 65 % lanskih količin uporov. Podobno Gorenje in še nekateri.

Izvažajo letos 25 % več kot lani, na domačem trgu pa načrtujejo 5 % višjo prodajo kot lani. Ob tečajih dolarja pa to pomeni, da bodo za prodane upore dobili nekako toliko, kot lani v istem obdobju. Lani so izvozili 1,7 milijona dolarjev na konvertibilnem področju, letos pa predvidevajo 1,683 milijona dolarjev izvoza na konvertibilni trg. Sicer pa naj povemo, da v Uporih izvažajo skoro izključno na konvertibilno področje in da je klirinški izvoz izredno majhen.

Marinko Unetičevo smo vprašali, kako bo na poslovanje vplival poostren režim izvoza in uvoza, oziroma manjša participacija deviznih sredstev. Odgovorila nam je, da njihova proizvodnja zaradi delitve deviznih sredstev po novem zakonu ne bo prizadeta. Vsaj na prvi pogled ne. Devizno so pokriti in pravtako uvoz repromateriala. Indirektno pa bodo prizadeti, ker se bo verjetno pokazalo, da bo teže dobiti domače materiale, ki jih v Uporih skoro izključno uporabljajo.

V tem primeru pa bodo morali najbrž nekatere materiale uvoziti, če bodo hoteli, da bo proizvodnja in tudi izvoz tekla po načrtu. Tako je z umetnimi smolami in še marsičem. Ob vse večjem povečanju izvoza pa se bojijo, da bodo dohodkovno prizadeti, zaradi izredno nizkih cen na zahodnem trgu. Poleg tega imajo večino naročil za upore manjših dimenzij, kjer je ekonomika manjša in prihodek seveda tudi. Žal pa je premalo naročil za večje dimenzije, ki so dohodkovno bolj zanimive. Tudi metalfilm upori se manj prodajajo, čeprav je to novejša izvedba uporovnih elementov in za TOZD Upori je zlasti pomembno, da imajo sorazmerno dobro ceno na zahodnih trgih.

Ob vsem tem pa jih v Uporih najbolj skrbi trganje reprodukcijske verige. Finalisti imajo manj uvoznih pravic, zato nekaterih izdelkov izdelajo manj, zato pa seveda kupujejo manj elementov, v našem primeru uporov.

Letos so predvidevali povečanje osebnih dohodkov za 20 % in toliko so jih že skoro dvignili. Po resolucijskih merilih bi bilo povečanje lahko večje, vendar so se temu odpovedali v korist akumulacije.

Ob koncu se lahko vprašamo tisto, kar se zastavlja samo po sebi. Zakaj je TOZD Upori prikrajšana pri dohodkih prav zaradi doslednega resolucijskega obnašanja. Nad tri četrtine proizvodnje izvozi, uvozi le za nekaj procentov repromateriala in naši družbi prispeva lep delež deviznih sredstev. Ob tem pa gospodari na robu rentabilnosti. Nič novega ni, če zapišemo, da je izvoz še vse premalo stimuliran in da se še vedno najbolj splača prodajati doma. Domače surovine so kar praviloma dražje od uvoženih, cene količin izdelkov pa so na svetovnem trgu nizke. Zato bo treba na tem področju še marsikaj storiti, menijo v šentjernejskih Uporih.

KF

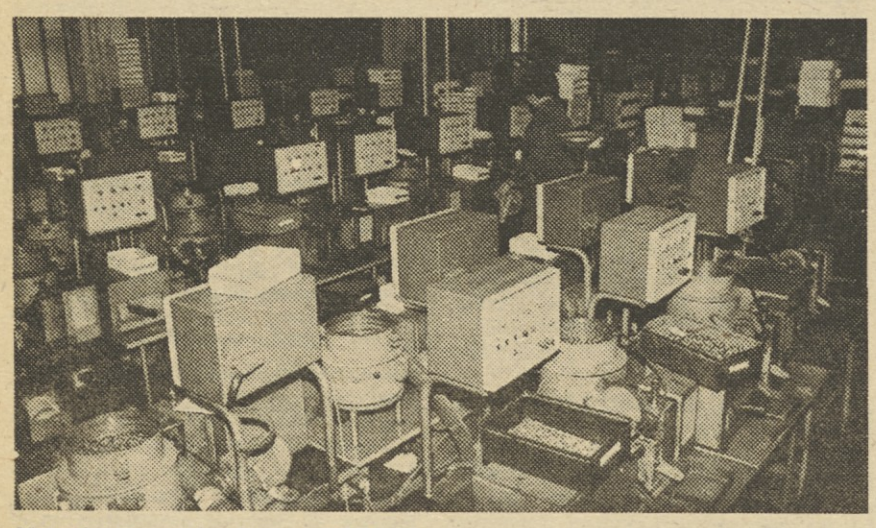

Najsodobnejša tehnologija v TOZD Upori.

Že v novem servisu v Rožni dolini

Iskrini serviserji v Rožni dolini v Ljubljani so se te dni preselili v novi centralni servis, ki je v neposredni bližini starega objekta. S tem je Iskra pridobila kar 3100 m² novih proizvodnih servisnih površin, z adaptacijo dosedanjega objekta pa se bo ta številka še precej povečala.

V novih prostorih servisa.

Za selitev v nove prostore gre pohvala zlasti samim serviserjem, saj so poprijeli za delo tudi po koncu delavnika in celo v soboto in nedeljo. Da so s tem prihranili Iskri marsikaterega tisočaka, verjetno ni treba posebej poudarjati.

Novi objekt je zdaj že skoraj povsem končan. Nekaj problemov imajo le še z dvigalom, urediti morajo še dohod na južnem delu poslopja, zlasti pa imajo zdaj, na začetku težave s parkirnimi prostori. V kratkem bodo narisali talne oznake ter parkirišče pred poslopjem namenili izključno strankam.

Z dograditvijo novega servisa pa del še ni konec. Prav te dni so začeli preurejati dosedanje servisne prostore. Takoj na začetku so naleteli na hujši problem, saj je bilo treba sanirati temelje starega servisa, ki so bili zaradi potresa pa tudi zaradi gradbenih del, nekoliko razmajani. V preurejeni, stari servis se bo čez poletje preselila delavnica električnih ročnih orodij, v njem pa bodo tudi službeni vhod za serviserje, garderobe, telefonska centrala ter vodstvo servisa Ljubljana in vodstvo TOZD Servis.

O novem Iskrinem centralnem servisu v Rožni dolini bomo še obširneje pisali ob uradni otvoritvi, ta pa bo povezana tudi s prevzemom preurejenih prostorov dosedanjega servisa.

LD

ISKRA—AVTOMATIKA

OBČINSKA PRIZNANJA

Tudi v letošnjem letu sta Skupščina občine Ljubljana Šiška in občinski štab za civilno zaščito v okviru občinskega praznovanja podelila priznanja delavcem v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, ki so s svojim delom prispevali k uspešnemu razvoju štabov, oz. enot za civilno zaščito.

V TOZD Orodja delovna organizacija Avtomatika so v torek, 22. tega meseca ob prisotnosti poslovodnega organa TOZD Toneta Rauha in referenta za SLO in civilno zaščito Ivana Skobeta podelili priznanje z značko civilne zaščite naslednjim delavcem: Mariji Kremžar, Vladivoju Bocu, Milošu Blažiču, Milanu Novaku, Vinku Preskarju in Andreju Artelju.

Miha Pirnat, vodja proizvodnje pa je na petkovi slavnostni podelitvi v prostorih Osnovne šole Riharda Jakopiča prejel zlato značko civilne zaščite.

Vsem iskrene čestitke!

Š.D.

Posvetovanje o elementih

V torek, 6. in sredo 7. julija 1982. od 8.-14. bo v Iskri PPC, na Trgu revolucije 3. v Ljubljani (v pritličju v sejni sobi) posvet o proizvodnji, razvoju in porabi elementov.

Posvetovanje je pripravil projektni tim Iskre za profesionalne elektronske in elektromehanske elemente. Namen posvetovanja je seznaniti razvojne delavce v Iskri, katere in kakšne elemente v Iskri proizvajamo, s poudarkom na novostih. Poleg tega bodo prisotni seznanjeni s tekočimi in načrtovanimi razvojnimi nalogami.

Drugi namen posvetovanja pa je dobiti od Iskrinih razvojnih delavcev želje in predloge kratkoročnih in dolgoročnih potreb po elementih, s posebnim poudarkom na zamenjavi uvoženih z domačimi.

Vabljeni so Iskrini razvojni delavci in konstrukterji ter koordinatorji in standardizerji za uporabo in nabavo elementov v delovnih organizacijah in TOZD.

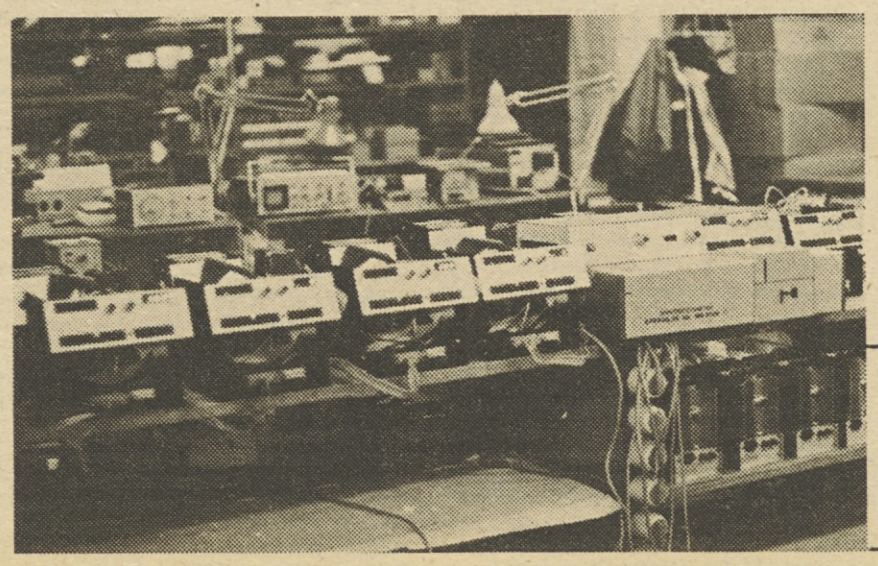

SPEKOL z računalniškimi enotami v Horjulu.

Kako so poslovali v TOZD PMD

V TOZD PMD so v prvem polletju zadovoljivo izpolnjevali plan, ob letošnji posodobitvi opreme pa se jim odpirajo še dodatne možnosti, čeprav jih pri tem močno ovira pomanjkanje kvalificiranega kadra in neprožen pravilnik za nagrajevanje. Na naša vprašanja sta nam odgovarjala direktor TOZD PMD Milan Gamberger in vodja proizvodnje v Štegnah Marjan Lotrič.

Kako ste poslovali v prvem polletju?

Kljub občasnim težavam zaradi pomanjkanja surovin in težav s pridobivanjem kvalificiranih delavcev v proizvodnji smo poslovali zadovoljivo. Večjih zastojev ni bilo, znaten del naših obveznosti pa smo bili primorani opraviti v podaljšanem času.

Internih naročil je bilo v prvem polletju nekoliko manj, vendar smo uspeli dobiti dodatna zunanja naročila tako, da smo za nekaj mesecev naprej celo prezasedeni.

Pri opravljanju nalog nam bodo v drugem polletju močno pomagali letos dobavljeni stroji na stegenski lokaciji, kjer smo še posebej veseli stroja za ravnanje in stroja za krivljenje pločevine ter numerično (CNC) krmiljenih stružnic.

Pri uvajanju teh strojev imamo sicer nekaj težav, vendar jih bomo v kratkem odpravili.

Glede na izjemno zmogljivost vaših novih strojev bi bilo zaželjeno, da bi bili čim bolj izkoriščeni. Kako boste to uredili?

Stroji so namenjeni predvsem obdelavam na izdelkih za finaliste pri katerih je na prvem mestu kvaliteta. Vendar pa smo glede na kasnitve nekaterih programov primorani iskati zunanja naročila in si z njimi kriti poslovne stroške. Pri tem nam dobra izkoriščenost, predvsem naših visokoproduktivnih strojev, lahko bistveno izboljšala poslovanje in bomo tudi vse naredili, da to uresničimo. Toda tudi tu imamo težave. Predvsem ker zaradi nizkih OD ne moremo pridobiti dovolj kvalificiranih delavcev za drugo izmeno. Pomagamo si z nadurnim delom, vendar se ob tem srečujemo z omejitvami.

Ob spremembi pravilnika o OD bomo poskušali doseči tak način nagrajevanja, da bomo lahko dobili delavce za drugo izmeno. Otežujoče za nas je še dodatna izobrazba, ki jo zahteva ravnanje z novimi stroji, saj je ob praksi na obdelovalnih strojih nujno treba ustrezno obvladovati programiranje. To pa terja določen čas in izobraževanje v tej smeri in to tako v proizvodnji, tehnologiji kot tudi v vzdrževanju.

Kako uresničujete plan storitev in kako sodelujete s finalisti?

V prvem polletju smo presegli plan za 15 %, pri čemer je bila vrednost del večja za 35 % glede na isto obdobje lanskega leta. Ocenjujemo, da smo obseg storitev fizično povečali v primerjavi z lanskim letom za 15 % ter, da bomo tudi v drugem polletju dosegali enake rezultate. To je še toliko ugodnejše, ker so zunanje storitve dobro plačane.

Sodelovanje s finalisti je kljub občasnim težavam dobro. Imamo tedenske sestanke s planskimi službami s katerimi določimo prednostne naoge. Na ta način smo uspeli zmanjšati zamude, vsaj glede na lansko leto, ter tako omogočili finalistom prožnejše poslovanje.

Po vsem izrečenem naj še dodamo, da poslujemo zadovoljivo in v interesu DO ter, da smo doslej še vedno priskočili na pomoč finalistom in prevzeli del bremena, ki ga imajo le-ti zaradi pomanjkanja uvoženega repromateriala.

B.Č.

Stanetu Končanu v slovo

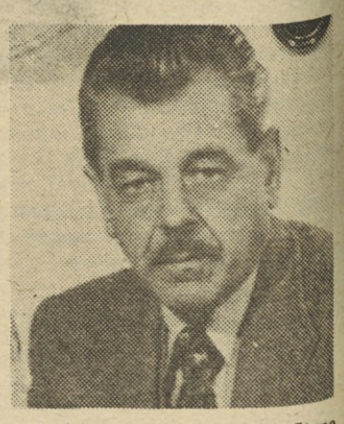

Zapustil nas je sodelavec Stane Končan, vodja vzdrževanja v TOZD PMD na lokaciji Horjul. Globoko pretreseni smo se poslovili od njega 20. 4. 82 na vrhniškem pokopališču.

Dragi sodelavec Stane!

Člani sindikata delovnega kolektiva Iskra—Horjul, kjer si bil zaposlen, se danes skupaj s tvojimi rojaki Vrhničani za vedno poslavljamo od tebe in ti izkazujemo poslednjo čast.

V našem 300 članskem kolektivu si bil zaposlen polnih 17 let. V začetku si delal v konstrukciji, kasneje pa v zadolžitvah, kjer je posebej prišlo do izraza tvoje tehnično znanje, zlasti pa smisel za red in natančnost, ki si ga kazal tako v službenem kot zasebnem življenju. Planirana rekonstrukcija naše tovarne je bila med drugim tudi ena od nalog na kateri si delal, dokler ti je to zdravje dopuščalo. Povsod ti je bil napredek osnovni cilj, blaginja sodelavcev in kraja, kjer si bil zaposlen, življenjska vrednota.

Vedeli smo, da si težko bolan, toda kljub temu nas je boleče prizadel tvoj nenadni odhod. Čeprav si bil dan poprej še med nami in smo se pogovarjali o delu in vsakodnevni problematiki, si nas zapustil tako naglo, da se nismo utegnili niti posloviti, niti si seči v roke.

Prijatelja in človeka zares spoznamo šele ob slovesu. Takrat si vendarle utrgamo minuto časa in se vživimo v njegovo usodo, v njegovo človeško naravo. Tudi zate, naš dolgoletni sodelavec, predvsem danes ugotavljamo, kako blizu si nam bil. Spoznavamo, da ti življenjska pot ni bila lahka, da je imela klance in razpotja. Šele danes, ko odhajaš iz naše srede, te v marsičem razumevamo, občudujemo tvoj pogum in prizadevnost, ko si do poslednjega dne bitke s težko boleznijo vztrajal na svojem delovnem mestu. Šele danes se zares vživljamo v tvojo osebno dramo, v kateri ti je bila misel na smrt iz dneva v dan zvestejša spremljevalka.

Slovo od prijatelja in znanca je težko. Ne moremo najti besed tolažbe zase, še teže za tvoje najbližje in najdražje v tej težki uri.

Dragi Stane — Sodelavci kolektiva Iskre—Horjul, kakor tudi vsi ostali, ki smo te poznali, te ohranjamo v spominu kot dobrega tovariša, skromnega in plemenitega človeka.

Slava tvojemu spominu!

K.F.

TOZD MAGNETI

Kvalitetna in humanizirana proizvodnja

TOZD Magneti v Stegnah je lani zaključila popolno rekonstrukcijo tovarne in dozidala novo proizvodno halo. Smisel rekonstrukcije je bila avtomatizacija in humanizacija proizvodnje. V koliko so načrti uspeli, nam je povedal vodja proizvodnje Polde Vukšinič.

Večina nove strojne opreme že dela v proizvodnji. Vsa je visokoproduktivna in v celoti avtomatizirana. Predvsem nam je prinesla veliko novost avtomatska peč za termično obdelavo. Tako je celoten proces termične obdelave (žarjenja, ohlajanja) povsem avtomatiziran, kar smo prej delali ročno, ob nemogoči vročini, v slabem zraku, ki je vplival na vso tovarno.

Zdaj je zmogljivost mnogo večja in prav tako tudi zanesljivost, saj kvalitetna avtomatika praktično v tem postopku docela izključi človeški faktor. Poleg toplotne se tu opravi tudi magnetna obdelava, kar je bila prej posebna faza.

Ta peč, ali bolj natančno proces avtomatske toplotne in magnetne obdelave sta dala izredne rezultate. Posebno je važna visoka stopnja kvalitete in zmanjšan izmet, kar je v tem procesu bistveno.

Niso pa še uspeli v celoti pognati in izrabiti 5 posebnih naprav, tako avtomatskega področja za sintranje pa livne peči in nekaterih drugih. Odlične rezultate so dosegli na avtomatu za brušenje. To je tako imenovani diskus, ki jamči zelo ozke tolerance, kar je pri brušenju magnetov posebno pomembno. Zelo visoke tolerančne zahteve postavlja kranjska Iskra in tudi kupci v inozemstvu. Prej so na napol ročnih napravah mnogo teže ustregli zahtevam po zelo ozkih tolerancah, zakaj pa gre to avtomatično in zanesljivo.

Vsa investicija je bila namenjena večanju zmogljivosti. Koliko jim je to uspelo je Polde Vukšinič povedal, da so od lani na novi opremi dosegli velik kvantitativen skok. Obseg fizične proizvodnje se je povečal za 67 %. Pri fizičnem povečanju pa ne smemo pozabiti visokega skoka kakovosti in zanesljivosti, s tem pa tudi relativnega zmanjšanja proizvodnih stroškov.

Ob tem seveda rabijo mnogo več strokovnega znanja in manj fizičnega dela. Teža dela se počasi prenaša na večje zahteve razvojnikom in tehnologom, ki morajo to novo avtomatizirano opremo v celoti izrabiti in tudi vso pripravo dela prilagoditi novim in zanje zahtevnejšim možnostim. Zato načrtujejo močnejše pripravljalne oddelke, ki bodo s tehničnim znanjem lahko sledili potrebam trga in novim proizvodnim možnostim, ki jih daje tehnološka oprema.

Seveda pa se pred vzdrževalce postavljajo ob bolj zahtevnih, avtomatiziranih napravah višje zahteve. Več je treba vedeti o mehaniki, elektroniki in avtomatiki nasploh. Vrsta strojev je namreč programiranih in ob morebitnih okvarah ali spremembah je potrebno vse več strokovnega znanja.

Zato načrtujejo in delno že izvajajo načelo, naj bo za vsak stroj in vsak proces zadolžen poseben tehnolog, ki bo v neposredni proizvodnji sledil potrebam vzdrževanja in tekočega obratovanja. Seveda pa to pomeni določeno priučevanje in uvajanje za delavce, ki stroje nadzirajo in neposredno vodijo proizvodni proces. Prav zdaj iščejo specialista-elektronika, ki bo skrbel za programiranje in vzdrževanje elektronike. Pripravljeni so ga tudi dodatno izuobraževati in dodatno priučiti v ustrezni ustanovi.

„Ob koncu naj povem, da primerjave med staro in novo tehnologijo ni. Naredili smo velikanski skok naprej, tako v obsegu proizvodnje, v kvaliteti in pri humanosti dela. Vendar moramo še gledati naprej, ne spati na lovorikah. Treba bo slediti najnovejšim dognanjem in možnostim sodobne tehnologije na področju proizvodnje magnetov," je zaključil Polde Vukšinič.

KF

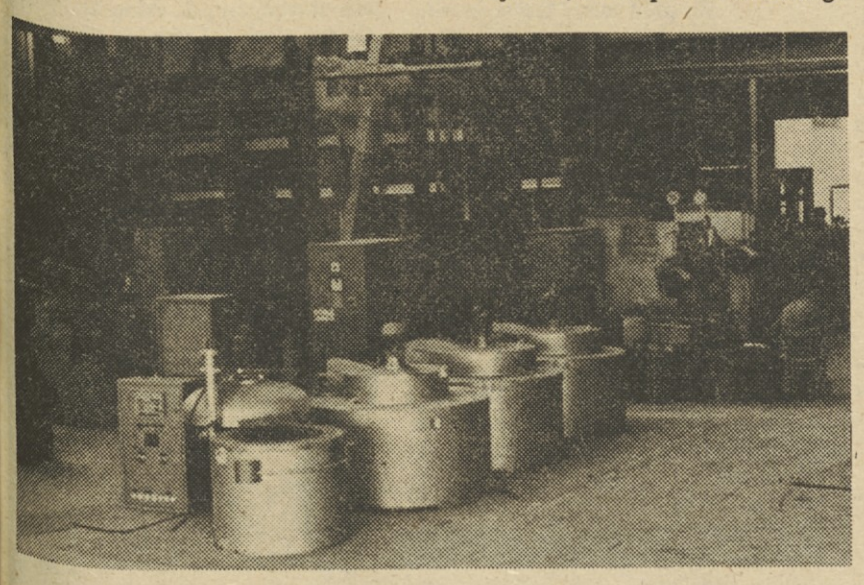

Del novih naprav v Magnetih.

SOZD ISKRA
Izobraževalni center
Ljubljana

RAZPISUJE

posebno obliko pospešenega izobraževanja za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe po programu:

4. ZUNANJETRGOVINSKA ŠOLA V ISKRI

v času od 1. 2. do 29. 4. 1983

Pospešeno strokovno izpopolnjevanje je namenjeno delavcem, ki jih Iskra usmerja na odgovornejša dela in naloge na področju mednarodnega poslovanja Iskre.

VSEBINA:

Program je sestavljen iz izbranih splošnih in posebnih tem, ki celovito pokrivajo področje mednarodnega ekonomskega poslovanja organizacije združenega dela. Nova, specifična in interdisciplinarna znanja, ki jih terja zunanjetrgovinsko poslovanje Iskre in mednarodno okolje izhajajo iz teoretičnih osnov in so močno naravnana na aktualna vprašanja družbenoekonomske in poslovne prakse s končnim poudarkom na Iskrini problematiki mednarodnega poslovanja.

POGOJI ZA VPIS:

Za vpis v program strokovnega izpopolnjevanja se lahko prijavi vsak, ki je zaposlen v Iskri vsaj 2 leti in izpolnjuje naslednje pogoje:
— dokončana višja ali visoka šola tehnične, ekonomske, pravne ali izjemoma tudi druge smeri
— aktivno znanje enega od svetovnih jezikov
— starost praviloma do 35 let.

Če kandidat nima priznane zunanjetrgovinske registracije mora opraviti poseben strokovni izpit za priznanje ZT registracije pri Gospodarski zbornici Slovenije do pričetka izvajanja 4. zunanjetrgovinske šole v Iskri.

ORGANIZACIJA:

Skupne oblike andragoškega dela bodo organizirane celodnevno 6 dni v tednu. Kandidate opozarjamo, da si prilagodijo obveznosti v zasebnem življenju na nadpovprečno obremenitev v času šolanja. Obiskovanje šole bo redna delovna obveznost.

Udeleženci bodo 3 mesece pred pričetkom šolanja prejeli posebej pripravljeno študijsko gradivo, ki ga bodo morali do pričetka izvajanja programa šole preučiti. Na začetku šole bo organizirano preverjanje poznavanja gradiva, ki bo sestavina ocenjevanja udeležencev.

V okviru priprav na šolanje bomo organizirali tudi temeljna predavanja o izbranih ekonomskih temah za slušatelje s tehnično predizobrazbo in izbranih elektrotehniških temah za slušatelje z netehniško predizobrazbo.

Udeleženci, ki bodo vse obveznosti iz programa uspešno opravili, bodo prejeli spričevalo o uspešno končanem šolanju in bodo imeli prednost pri razporejanju na zahtevnejša in odgovornejša dela in naloge v zunanjetrgovinski dejavnosti Iskre.

NOSILCI PROGRAMA:

Ekonomska fakulteta »Borisa Kidriča«, Ljubljana
Pravna fakulteta, Ljubljana
SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana

VODJA PROGRAMA:

dr. Ferdinand TROST in Mitja TAVČAR, mag. ekonom.

ČAS IN KRAJ:

S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli 1. 2. 1983 ob 8,00 uri v hotelu TRANSTURIST, Škofja Loka. Zaključek programa šolanja predvidevamo 29. 4. 1983 ob 14,00 uri.

PRIJAVE:

Izpolnjene prijavnice z dokazili o izobrazbi in opisom dosedanjih delovnih izkušenj naj TOZD, oz. DSSS pošljejo najkasneje do 1. 9. 1982 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XI; v roke Mariji KRISTAN, tajnici Izobraževalnega centra na tel. št.: 061/222-212.

TOZD TV PRŽAN

Na obisku

V sredo, 23. junija, je Tovarno TV sprejemnikov na Pržanu obiskala delegacija iz Kardeljevega, mesta in središča občine, ki je pobratena z občino Ljubljana Šiška.

V delegaciji so bili predsednik skupščine občine Kardeljevo Ivo Barbir, predsednik OK SZDL Roko Skender in sekretar OK ZK Josip Izotič. Na Pržanu so si z zanimanje ogledali proizvodne prostore nato pa so se s predstavniki TOZD zadržali v daljšem razgovoru.

Beseda je tekla predvsem o možnostih konkretnejšega gospodarskega povezovanja ljubljanske in občine Kardeljevo, kjer bi lahko sodelovala tudi Iskrina temeljna organizacija s Pržana. Goste je tako zanimalo, kakšne so bile možnosti za sodelovanje pri zaposlovanju njihovih sezonskih delavcev izven sezone, saj je turizem tudi na tem delu jugoslovanske obale močna gospodarska panoga.

V zvezi s preučevanjem tovrstnega sodelovanja so se gostje še posebej zanimali za dejavnost TOZD TV na področju »šolske« televizije.

SF

DO ŠIROKA POTROŠNJA

Predlog enakih pravil za delegate

V četrtek, 24. junija, je bil v Škofji Loki konstituiran odbor za razvoj samoupravljanja Široke potrošnje, ki je že na prvi seji pričel z rednim delom.

Potem, ko so člani za predsednika izvolili člana iz DSSS Staneta Fleischmana, so pričeli z delom, za katerega jih je zadolžil delavski svet Široke potrošnje. Pripraviti je bilo treba predlog poslovnika, ki naj bi enotno urejal delo, pravice in dolžnosti članov — delegatov organov upravljanja in delegacij. Odbor je svoje delo potem, ko je upošteval pripombe (ki so pretežno prispele iz TOZD Sprejemniki Sežana) uspešno zaključil in stališče posredoval delegatom delavskega sveta.

Odbor za razvoj samoupravljanja je pregledal in ocenil tudi potek sprejemanja samoupravnih sporazumov SOZD Iskra o financiranju investicije v tovarno TV katodnih cevi Ei Niš, sporazum o združevanju sredstev za financiranje Mikroelektronike in sporazum o poslovnem letalu Iskre.

SF

TOZD SPREJEMNIKI, SEŽANA

Razvoj v nove prostore

— Kar v lastni režiji so se v sežanski Iskri lotili dela pri obnavljanju in temeljitem adaptiranju prostorov, kjer je bila nekdaj galvanika. To so morali zaradi zahteve sanitarnega inšpektorja opustiti, saj ni bilo sredstev, da bi lahko ukrenili vse potrebno za varno delo in da bi prenehali onesnaževati okolje. Za galvaniziranje so morali tako poiskati kooperanta, ne popolnoma prostovoljno pridobljene prostore pa bodo kljub temu s pridom izkoristili.

Prostorska namestitev razvojne dejavnosti TOZD je bila že dolgo vroča tema razprav, ki pa se niso in niso mogle uspešno zaključiti. Vsem je bilo jasno, da v sobici, ki meri le nekaj kvadratnih metrov, pač ni mogoče zagotoviti tistega, kar se od razvojnikov pričakuje. Vseskozi so tudi ugotavljali, da kadrovsko sicer niso šibki, da imajo že kar soliden razvojni potencial, vendar prostori, prostori... No tudi z opremo se ne morejo pretirano hvaliti, čeprav še nekako gre.

Z opustitvijo galvanske dejavnosti pa je le posvetil žarek upanja, ki zdaj že kar močno sveti. Z deli, ki so se jih lotili, kot smo opisali v uvodu, lotili kar sami, so že tako daleč, da se bodo vsak čas vselili. Pridobili so 160 kvadratnih metrov prostora, kar bo zadoščalo za namestitev konstrukcije, razvoja in dokumentacijskega centra. Zelo pomembno pa je, da so slednjič prišli do možnosti za fizično razširitev domače razvojne dejavnosti. Ta bo tudi Sežani še kako potrebna v trdem boju za uresničitev ciljev gospodarske stabilizacije!

Fleischman

Delavski svet SOZD Iskra je na svoji 2. seji dne 25. VI. določil predlog Samoupravnega sporazuma o skupnem upravljanju lastnih in mešanih podjetij ter predstavništev v inozemstvu, ki ga objavljamo, in ga daje v sprejem delovnim organizacijam-udeleženkam sporazuma. Postopek sprejemanja naj se izvede do 15. IX. 1982. Obvestila o sprejemu zbira sekretariat DS TOZD Iskra.

PREDLOG

Na osnovi 3. člena Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra, s katerim so se članice SOZD Iskra zavezale skupno izvajati tržne dejavnosti in na osnovi 586. člena Zakona o združenem delu, sklenejo delovne organizacije

1. Iskra — Industrija za telekomunikacije in računalništvo — TELEMATIKA, n.sol.o., Kranj, Savska loka 4
2. Iskra — Industrija merilno—regulacijske in stikalne tehnike — KIBERNETIKA, n.sol.o., Kranj, Savska loka 4
3. Iskra — Industrija električnih orodij — ERO, n.sol.o., Kranj, Savska loka 4
4. Iskra — Industrija sistemov, elektronike in zvez, n.sol.o., Ljubljana, Stegne 11
5. Iskra—Industrija elementov za elektroniko, n.sol.o., Ljubljana, Stegne 17
6. Iskra — Industrija širokopotrošnih izdelkov, n.sol.o., Škofja Loka, Titov trg 3A
7. Iskra — Industrija avtoelektričnih izdelkov, n.sol.o., Nova Gorica, Šempeter pri Gorici, Vrtojbenska 62
8. Iskra — Industrija kondenzatorjev, n.sol.o., Semič, Vrtača 1
9. Iskra — Industrija baterij Zmaj, n.sol.o., Ljubljana, Stegne 23
10. Iskra — Industrija za avtomatiko, n.sub.o., Ljubljana, Savska c. 3
11. Iskra — Center za elektrooptiko, p.o., Ljubljana, Stegne 7
12. Iskra Commerce, n.sol.o., Ljubljana, Trg revolucije 3

naslednji

Samoupravni sporazum o skupnem upravljanju lastnih in mešanih podjetij ter predstavništev v inozemstvu

I. CILJI

1. člen

Udeleženke samoupravnega sporazuma o skupnem upravljanju podjetij v tujini in zunanjetrgovinske mreže Iskre, (v nadaljevanju: udeleženke sporazuma) ugotavljamo, da smo v 3. a členu Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra opredelile združene tržne dejavnosti, ki jih skupno upravljamo in izvajamo in da smo v 45. členu istega sporazuma izvajanja dejavnosti, ki so naštete v 3. a členu poverile delovni organizaciji skupnega pomena Iskra Commerce. S tem sporazumom podrobneje urejamo izvajanje prej omenjenih določil Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra. Zlasti pa podrobneje urejamo skupne interese pri izvajanju naslednjih dejavnosti:
— ustanavljanje in upravljanje lastnih in mešanih podjetij v inozemstvu,
— ustanavljanje in upravljanje predstavništev v tujini,
— zaščita in promet z industrijsko lastnino za Iskro, s tujino,
— usmerjanje skupnih sredstev za nastopanje na tujih tržiščih.

II. ODNOSI PRI VLAGANJIH

2. člen

Udeleženke sporazuma uveljavljamo pravico upravljanja s sredstvi, združenimi v podjetjih in predstavništvih Iskre v inozemstvu, po načelu idealnega solastništva v višini združenih sredstev in smo v tem sorazmerju udeleženke sporazuma tudi udeležene na pravicah in obveznostih, ki izhajajo iz upravljanja.

3. člen

Ključ za določitev deležev udeleženk sporazuma v premoženju podjetij in predstavništev v inozemstvu se določi:
a) v trgovskih firmah je Iskra Commerce udeležen z 20% deležem, proizvodne delovne organizacije pa skupaj z 80% deležem;
b) v proizvodnih firmah je matična proizvodna organizacija udeležena s 50% deležem, Iskra Commerce z 20% deležem, ostale udeleženke pa skupaj s 30% deležem. Ključ deležev je razviden iz priloge, ki je sestavni del tega sporazuma.

4. člen

V smislu prejšnjega člena se razdeli celotno premoženje Iskre v inozemstvu. Z novimi vlaganji se lahko ohranja razmerje idealnih deležev ali pa vsaka udeleženka svoj delež absolutno in relativno povečuje.

5. člen

V primeru, da se v SOZD Iskra pridruži nova delovna organizacija, ki sprejme ta sporazum oziroma se sedanje delovne organizacije združijo ali razdelijo, se izdela nov ključ idealnih deležev Iskrinega premoženja v inopodjetjih, ki ga potrdijo vse udeleženke sporazuma.

6. člen

Viri sredstev za nova vlaganja se zagotavljajo:
— iz rezultatov kapitala (dobička),
— iz sredstev za zboljševanje in razširjanje materialne osnove dela,
— iz drugih združenih sredstev.

7. člen

Udeleženke sporazuma bomo svoje pravice in obveznosti iz naslova vlaganj opredeljevale v lastnih planskih aktih in planskih aktih SOZD Iskra.

III. SKUPNI ORGANI

8. člen

Udeleženke sporazuma poverjamo Delavskemu svetu SOZD Iskra, da odloča o vprašanjih iz tega sporazuma in to:
1. sprejema sklepe o ustanavljanju, nakupu in prodaji podjetij v tujini, o ustanovitvi in ukinitvi predstavništev v tujini in sklepe, ki določajo politiko prometa z industrijsko lastnino s tujino ter usmerja skupna sredstva za nastopanje na tujih tržiščih;

ISKRA KIBERNETIKA

Proizvodnja, izvoz in uvoz v maju

Temeljne organizacije v DO Iskra Kibernetika so majski načrt eksterne proizvodnje presegle za 7,6 % in proizvedle za 335,8 milijonov din izdelkov. Od tega je bila vrednost domače proizvodnje 206,8 milijona din ali 110,1 %, vrednost kooperacijske proizvodnje pa 29 milijonov din, ali 80,4 % dinamičnega plana. Načrtovane kooperacijske proizvodnje ni dosegla le Tovarna stikal – 65,5 %. Dinamični načrt proizvodnje za izvoz pa je izpolnila le Tovarna mehanizmov s 110 % Načrt proizvodnje glede na asortiman je bil v maju izpolnjen le 88,8 %.

V kumulativi TOZD v DO Kibernetika zaostajajo za dinamičnim načrtom eksterne proizvodnje, saj so proizvedle za 1,5 milijarde din izdelkov, kar je 96,3 % načrta. Od tega so dosegle le 88,6 % dinamičnega načrta kooperacijske proizvodnje in 97,3 % domače proizvodnje (vse v prvih petih mesecih). Presegle pa so načrt proizvodnje za izvoz (za dva odstotka) proizvedle so za 11,13 milijona dolarjev izdelkov. Dinamičnega načrta proizvodnje za izvoz nista dosegli le Tovarna stikal in Tovarna merilnih instrumentov.

Vključno z majem so TOZD DO Kibernetika realizirale 40,6 % letnega plana. Letni načrt proizvodnje so izpolnile takole: Števci 41,4 – Mehanizmi 51,3 – Instrumenti 37 – Stikala 41,1 – Vega 36,4 in Merilne naprave 64,5 %.

V primerjavi s preteklim letom so v petih mesecih proizvedle za 9,1 % več – vrednostno po enakih cenah. Dosežena proizvodnja za izvoz pa je za 10 % večja kot v enakem obdobju lani.

Alojz Boc

2. Obravnava planske akte delovnih organizacij in SOZD Iskra, ki se nanašajo na podjetja in predstavništva v inozemstvu in v zvezi s tem sprejema ustrezne sklepe;
3. Obravnava plane, bilance, zaključne račune podjetij v tujini in stroškovnike predstavništev ter poslovna poročila enot zunanjetrgovinske mreže Iskre in v zvezi s tem sprejema ustrezne sklepe;
4. Sprejema tudi druge odločitve, ki se dotikajo podjetij in predstavništev v tujini in jih opredeljuje ta sporazum oziroma drugi samoupravni splošni akti.

9. člen

Udeleženke sporazuma ustanovimo Poslovni svet, ki ga sestavljajo: predsedniki kolegijskih poslovodnih organov oziroma individualni poslovodni organi udeleženk sporazuma, predsednik kolegijskega poslovodnega organa SOZD Iskra ter njegov namestnik.

10. člen

Poslovni svet vodi predsednik ali namestnik predsednika kolegijskega poslovodnega organa SOZD Iskra.

11. člen

Poslovni svet obravnava predloge in pobude udeleženk sporazuma, pripravlja predloge planskih in drugih dokumentov ter posreduje stališča in predloge Delavskemu svetu SOZD Iskra oziroma delavskim svetom udeleženk sporazuma.

IV. OPERATIVNO VODENJE

12. člen

Udeleženke sporazuma poverjamo, skladno s 45. členom Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra, Iskri Commerce, da za vse udeleženke organizira in izvaja operativne naloge, ki izhajajo iz tega sporazuma. Iskra Commerce se pooblasti, da organizira in usposobi firmo CRANEX A.G. v Zürichu za izvajanje naslednjih posebnih nalog:
— kontrola finančnega poslovanja lastnih in mešanih podjetij v inozemstvu,
— iskanje možnosti za koriščenje bonitet pri kreditiranju in plačilnem prometu,
— spremljanje investicijskega in obratnega financiranja,
— predlaganje ukrepov za hitrejše in smotrnejše obračanje zalog in kapitala,
— iskanje možnosti za financiranje večjih in kompleksnih nastopov Iskre v inozemstvu,
— nudenje strokovno tehnične pomoči posameznim firmam pri izvajanju zahtevnejših poslovnih aktivnosti in pri izvajanju kombiniranih poslov,
— predlaganje ukrepov v zvezi z zaščito in prometom z industrijsko lastnino.

13. člen

Operativno vodenje proizvodnih in razvojnih enot v inozemstvu ter vsklajevanje tehničnih in tehnoloških problemov ter delitve dela je poverjeno proizvodnim delovnim organizacijam, medtem ko Iskra Commerce tudi za te enote opravlja naloge komisionarja, kadrovsko operativo ter informatiko.

14. člen

Vsaka enota v inozemstvu mora imeti matičnega nosilca, ki je vedno ena ali več podpisnic tega sporazuma. Za trgovske firme in predstavništva je matični nosilec Iskra Commerce, za proizvodne in razvojne enote pa je matični nosilec praviloma ena proizvodna delovna organizacija, podpisnica sporazuma, kar je določeno v prilogi, ki je sestavni del tega sporazuma.

15. člen

Podrobnejše opredelitve glede operativnega izvajanja nalog pri upravljanju podjetij in predstavništev v tujini ter glede organiziranosti in delitve dela bodo opredeljene v Poslovniku Iskrine inomreže ter v planskih aktih.

V. POSLOVNA TAJNOST

16. člen

Za poslovno tajnost se štejejo listine s podatki, ki jih zaradi njihove narave in pomena ter nemotenega poslovanja ni dovoljeno sporočati, posredovati ali dati na vpogled nepoklicanim osebam.

17. člen

Za poslovno tajnost se štejejo tehnične rešitve, ki se uporabljajo v proizvodnji; raziskave in iznajdbe; patenti in licence; druge zadeve, ki so poslovna tajnost po splošno veljavnih predpisih.

18. člen

Poslovno tajnost so dolžni čuvati vsi delavci Iskra Commerce, zunanji sodelavci, kakor tudi delegati Delavskega sveta SOZD Iskra in člani Poslovnega sveta.

VI. NAČIN REŠEVANJA SPOROV

19. člen

Udeleženke sporazuma bomo morebitna nesoglasja oz. spore reševale na sporazumen način. Če do sporazuma ne pride, bo spor reševala arbitraža SOZD Iskra.

VII. TRAJANJE IN PRENEHANJE SPORAZUMA

20. člen

Sporazum je sklenjen za nedoločen čas, neha pa veljati na podlagi soglasne odločitve vseh udeleženk sporazuma.

VIII. KONČNE DOLOČBE

21. člen

Da se doseže razmerje po 3. členu tega sporazuma, bodo dosedanji lastniki prenesli na ostale udeleženke sporazuma ob zaključnem računu za leto 1982 del svojih lastniških deležev na inofirmah z 10-letno odplačilno dobo (brezobrestno).

22. člen

Obveznosti v inofirmah iz poslovanja do 31.12.1981 se pokrijejo iz dobička inofirm. V primeru, da teh obveznosti ni možno pokriti na ta način, jih morajo pokriti dosedanji lastniki sorazmerno z lastniškimi deleži.

23. člen

Udeleženke sporazuma bomo oblikovale rizični sklad za intervencijske namene v smislu rezervnega sklada. Poslovni svet vsako leto z gospodarskim načrtom predloži tudi predlog ključa za oblikovanje in porabo rizičnega sklada.

24. člen

Za izvajanje tega sporazuma se smiselno uporabljajo določila Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra in ostalih samoupravnih aktov SOZD Iskra. Sporazum obvezno tolmači in razlaga Delavski svet SOZD Iskra.

25. člen

Sporazum je sprejet, ko ga sprejmejo delavski sveti udeleženk sporazuma po postopku, ki ga določajo njihovi samoupravni splošni akti in začne veljati 8. dan po objavi v Glasilu Iskre.

Ljubljana, 4. junij 1982

ISKRA KIBERNETIKA – KRANJ
TOVARNA MEHANIZMOV

Sodobna oprema osnova za izdelavo zahtevnih orodij

Velikokrat smo ugotavljali, da je strojni park v orodjarni in vzdrževanju Tovarne mehanizmov v Lipnici zastarel, poroča Jože Košir v informativnem listu omenjene temeljne organizacije. V zadnjem času pa so dobili nekaj nove opreme in strojev. Med njimi omenja brusilni ploščinski stroj, ki je pomembna pridobitev, saj bodo odslej veliko del opravili sami. Roki za izdelavo orodij bodo krajši saj se je prej izdelava dostikrat zavlekla zaradi čakanja v drugih TOZD. Tudi orodja iz proizvodnje bodo prej popravljena, kvaliteta brušenja bo znatno boljša.

Dobili so tudi nov elektronski koordinatni vrtalni stroj. Do sedaj so jim ta dela opravljali v drugih tovarnah. Pričakujejo še stroj za okroglo brušenje igel.

Vzdrževanje je dobilo prostor za ključavničarsko delavnico, v kateri so kalilna peč, stroj za rezanje materiala, električni varilni aparat in avtogeni varilni aparat. Sedaj lahko izdelujejo tudi razne regale, delovne mize, stojala, kontrolne table, skratka – marsikaj kar so doslej kupovali, oz. naročali drugje.

Čeprav so stroji in oprema dragi se takšne investicije izplačajo, saj so sodobni stroji osnova za izdelavo zahtevnih orodij in rezervnih delov, zaključuje J. Košir.

Prejeli sta srebrni znak sindikata

Med letošnjimi dobitniki srebrnega znaka sindikata, ki jih na predlog osnovnih organizacij sindikata v organizacijah združenega dela podeljuje občinski sindikalni svet Ljubljana—Bežigrad, sta tudi Milena Bizjak in Vida Nadbath iz TOZD Naprave za energetiko DO Avtomatika.

Milena Bizjak:

»V Avtomatiki sem od 1970. leta, opravljam pa dela in naloge justerske na relejih TRM«, nam je za uvod povedala Milena. »Družbenopolitično sem se pričela udejstvovati 1976. leta kot član izvršilnega odbora osnovne organizacije sindikata. Hkrati sem bila član konference sindikata v takratni TOZD TELA. Ker me je področje kulturne dejavnosti že od nekdaj pritegnilo, sem ob konstituiranju delegacij za SIS postala tudi član delegacije, ki je pokrivala to področje.«

Kljub vsakodnevnim nalogam se je njena družbenopolitična dejavnost širila. Tako je bila v prejšnjem mandatnem obdobju delegat DS TOZD že drugo mandatno obdobje pa predstavlja v delavskem svetu delovne organizacije svojo temeljno organizacijo. Hkrati je tudi predsednik nadzornega odbora. Na vprašanje kako ji tako dobro uspeva povezovati široko področje družbenopolitične aktivnosti z delovnimi nalogami, nam je odgovorila le z nasmehom: »če človek hoče, ima trdno voljo in osebno disciplino, zmore tudi to.«

Vida Nadbath:
Že 18. leto mineva od takrat, ko je pričela z deli na podsestavi programatorjev in nato na relejnem traku TRD. Kot njena sodelavka se je tudi Vida 1976. leta vključila v družbenopolitično življenje TOZD. Bila je član izvršilnega odbora osnovne organizacije sindikata, predsednik komisije za družbeni standard pri izvršnem odboru sindikata in prav tako član delegacije SIS za kulturo in socialno skrbstvo. Svojo dejavnost na področju družbenega standarda nadaljuje še danes, saj je namestnik predsednika komisije pri delavskem svetu temeljne organizacije.

»To področje je zelo zanimivo in dinamično, zato ga skozi vsa leta aktivno spremljam. Delavcem moramo zagotoviti normalne delovne pogoje, vemo pa pozabiti tudi na njihov prosti čas, počitek, rekreacijo in razvedrilo,« nam je povedala nasmejana v dobre volje, kakršno poznajo njeni sodelavci na Savski cesti 3.

Nagrajenkama iskrene čestitke!

Š. D.

V Polprevodnikih so dobro poskrbeli za letovanje

Že pred nekaj leti se je trboveljska Iskra uspešno vključila v občinsko počitniško skupnost, ki ima velik dom na Velikem Lošinju. Zdaj se zvrsti kar lepo število Iskrašev v tem letovišču in letos je sezona že stekla. Precej nam je o tem povedal Anton Novak.

V Počitniškem domu na Velem Lošinju ima trboveljska Počitniška skupnost 95 ležišč, od tega jih je kar 70 % v upravljanju in uporabi TOZD Polprevodniki. Tako imajo Iskraši 27 sob in seveda vse potrebne prostore v jedilnici, kuhinji in drugod. Predvsem je to letovišče zanimivo za delavce, ki si res želijo miru, počitka in sonca ter morja. Tu je mir, voda je zraven in letovalci so po cele dni le v kopalkah. Kdor pa želi v bolj razgiban kraj in malo „polumpati" ima blizu mesto in ustrezne lokale.

Seveda imajo v domačem domu tudi svoj bife in tudi družabno postane kak večer. Zanimanje za letovanje v Lošinju je tako veliko, da v glavni sezoni in zlasti med kolektivnim dopustom Iskraši zasedejo ves dom in celo še najamejo zasebne sobe, gostje pa se hranijo v počitniškem domu. Tudi letos imajo najetih precej zasebnih sob. Tako se v sezoni zvrsti prek 200 Iskrašev z družinami. Letos je prijavljenih nekaj čez 500 sodelavcev z družinami.

Nekaj trboveljskih Iskrašev gre na dopust tudi v Dom IEZE v Poreču. Naredili pa so še eno zanimivo akcijo. Pri republiških rezervah so najeli nekaj počitniških prikolic in jih odpeljali k morju. Ta najem bo zanimal morda še kako tovarno. Sklad republiških rezerv ima za primer potresa, poplav ali drugih nesreč pripravljenih več prikolic. Lahko jih najamete, pod pogojem, da morajo biti manj kot 300 kilometrov od Ljubljane.

Počitniško prikolico lahko najamete za nedoločen čas. Letna najemnina znaša za manjšo prikolico 8.500 din, za večjo – za 5 oseb pa 12.000 din. Seveda bi jih bilo treba v primeru potrebe takoj vrniti, sicer pa so najete za neomejeno uporabo.

Letos so počitniški dom na Lošinju precej adaptirali. Pravzaprav to ni le ena stavba, ampak sklop hiš in hišic, glavno stavbo. Letos so glavni objekt povsem obnovili. Zabetonirali so nove strope, vgradili nova okna, vrata, stre nišče in drugo tako, da je od stare hiše ostala le lupina. Uspelo jim je pre sezono glavna dela zaključiti in stavba že služi svojemu namenu. Fasado p

Anton Novak.

bodo ometali pozneje. Dvignili so tu prostor nad jedilnico in pridobili še sobe.

Organizirali so nadalje delovno akcijo. Za soboto in nedeljo je na Lošinj odšlo avtobus mladincev, ki so očistili prostore, uredili okolico in pripravili vse potrebno za začetek sezone, ki se je dobro začela.

Dom je bil zaseden z delavci, ki so šli na preventivno okrevanje na stroške tovarne. Sezona pa traja od 20. junija pa do 19. septembra.

F. Kot

Dopisujte

V zadnji številki našega glasila smo objavili širšo reportažo o poteku sedme letnih športnih iger Iskre Avtoelektrike Nova Gorica. Kot smo lahko izvedeli iz zapisa, je na teh množičnih igrah sodelovalo okrog 400 delavk in delavcev vseh TOZD in DSSS, iz tehničnih razlogov pa nam ni uspelo objaviti fotografije predstavnikov ekip zmagovalcev. Naj mi bo oproščeno, ker to fotografijo objavljam z enotedensko zamudo. Prvo mesto v končni razvrstitvi moški in ženske pripadalo ekipam iz AET Tolmin (v sredini), druge so bile ekipe iz TOZD Komerciala (levo), tretje mesto pa so osvojili tekmovalke in tekmovalci iz TOZD Inštitut.

Uspešno srečanjem Iskrinih športnikov na Vrhniki

Letošnje 18. letne športne igre Iskre na Vrhniki so mimo. Z zadovoljstvom lahko zapišemo, da so, kot je že tradicija, tudi dobro uspele. Zasluge za to gre vrlim organizatorjem z Vrhnike in iz športne komisije SOZD, prav tako pa tudi dejstvu, da je Vrhnika dobro preskrbljena s športnimi objekti.

Začelo se je z uspelim pristankom dveh drznih padalcev, ki sta na otvoritev iger prinesla državno in Iskrino zastavo. Po državni himni, ki jo je zaigrala vrhniška godba (na prizorišču otvoritve je že uro prej imela koncert) so se zvrstili govorniki, ki so pozdravili nad 1.300 športnic in športnikov Iskre in jim zaželeli veliko uspehov in športne sreče. Kot zadnji jih je pozdravil predsednik DS SOZD Iskra Jože Čebela in igre odprl.

Sobotna predtekmovanja so minila v pravi saharski vročini, toda nastopajoči so vztrajali in se odločno borili za čimboljšo uvrstitev. Zasluženo so se zvečer poveselili na zabavi ob kopališču, a kljub temu prihranili moči za finalna srečanja v nedeljo. V nedeljo pa je naliv motil zlasti finale v nogometu. Toda borbenost in vzdušje je bilo kljub temu na višku, kakršen je prav gotovo manjkal našim žogobrcarjem na Mundialu.

Kmalu po 14. je bila v Mlečni restavraciji razglasitev rezultatov in podelitev kolajn posameznikom, plaket ekipam in pokalov zmagovalnim trem ekipam DO.

Športniki so se potem razšli na svoje domove z obljubo, da se bodo ob letu spet srečali na 19. igrah v Novem mestu.

– J. C. –

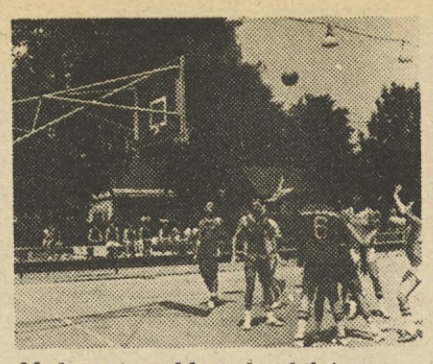

Med eno izmed košarkarskih iger.

Reklame za naše igre je bilo dovolj.

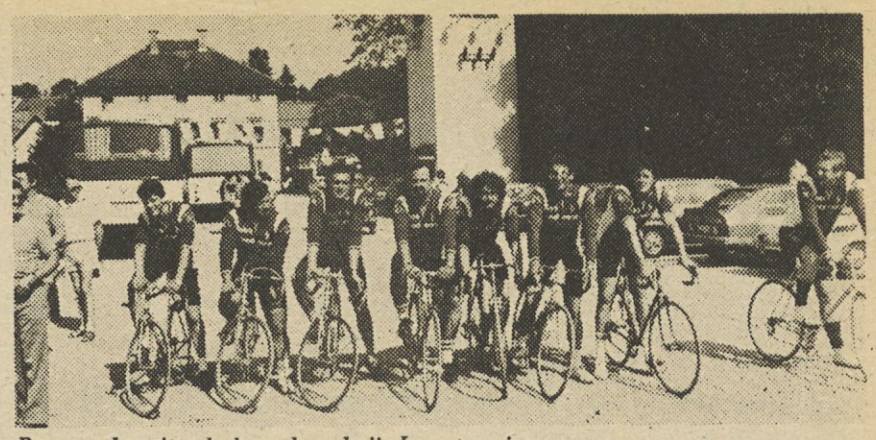

Prva predstavitev kolesarske sekcije Investservisa.

Zagrizen boj odbojkaric.

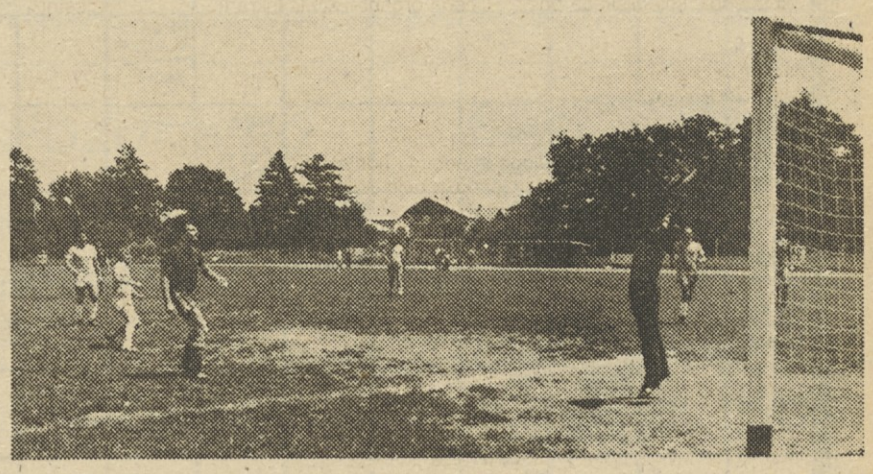

Uspelo posredovanje vratarja – žoga ni šla v mrežo.

LEGENDA

Tudi v poročanju z letnih športnih iger na Vrhniki se želimo vesti varčno, zato smo ob celotnih rezultatih z uporabo kratic skušali porabiti čim manj prostora. Kratice pomenijo:

AV = Avtomatika
AE = Avtoelektrika
TE = Telematika
ŠP = Široka potrošnja
KI = Kibernetika
KE = Kombinirana ekipa Iskre Commerce, Invest servisa in ZORIN
IEZE = Industrija elementov za elektroniko
EZ = Elektrozveze
EO = Elektrooptika
KO = Kondenzatorji Semič
IKM = Inštitut za kakovost in metrologijo

Padalec z Iskrino zastavo je pristal natančno – na sredi prizorišča.

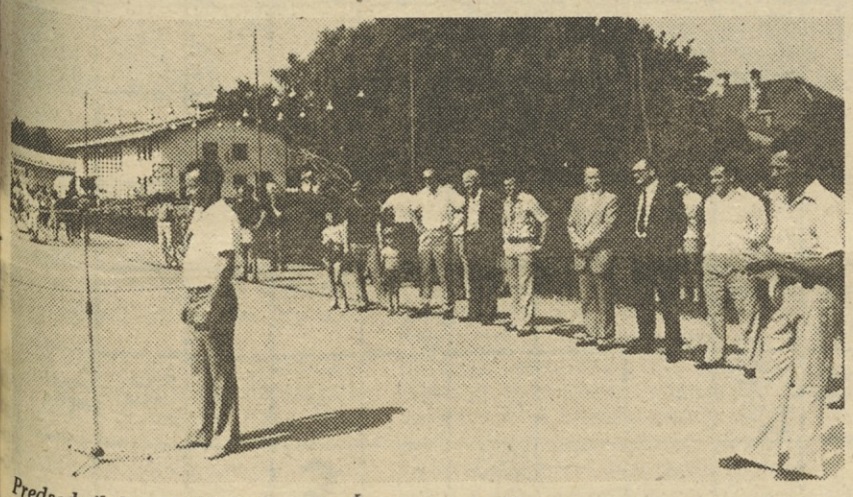

Predsednik DS SOZD Iskra Jože Čebela je odprl igre.

Tudi med ženskami rokomet lepo napreduje.

Balinarji IEZE so letos „obrali" vse druge.

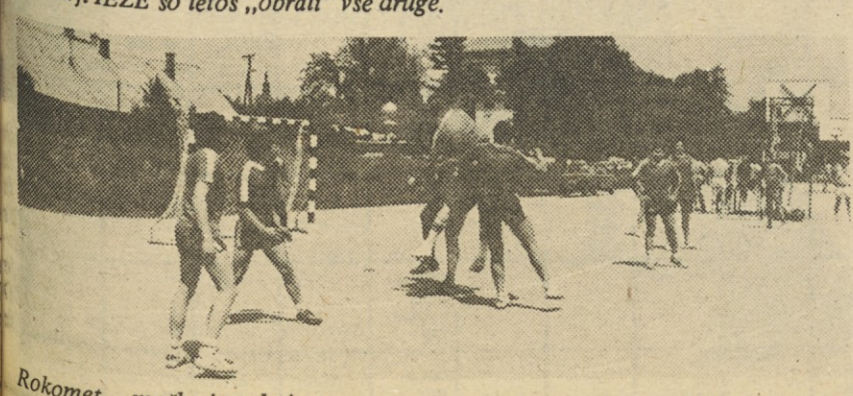

Rokomet – moška in trda igra.

REZULTATI

Nogomet: nastopalo 10 ekip, tekmi v finalu: AE:ERO 1:3 in TE:AV (po enajstmetrovkah) 6:5; **vrstni red:** 1. TE, 2. AV, 3. ERO, 4. AE, 5. ŠP, 6. IEZE, 7. KE, 8. KI, 9. EZ, 10. EO. **Odbojka-moški:** nastopalo 7 ekip, tekmi v finalu: AV:AE 1:2 in KI:TE 2:0; **vrstni red:** 1. KI, 2. TE, 3. AE, 4. AV, 5. ŠP, 6. IEZE, 7. KE. – **odbojka-ženske:** nastopalo 8 ekip, finalni tekmi: KI:KE 2:1 in AE:TE 2:0; **vrstni red:** 1. AE, 2. TE, 3. KI, 4. KE, 5. IEZE, 6. ŠP, 7. AV, 8. EZ.

Košarka-moški: nastopalo 10 ekip, tekme v finalu: EO:TE 40:60, KE:EO 56:62 in TE:KE 40:42; **vrstni red:** 1. TE, 2. KE, 3. EO, 4. EZ, 5. KI, 6. AV, 7. IEZE, 8. AE, 9. ŠP, 10. KO. **košarka-ženske:** nastopalo 6 ekip, tekmi v finalu: ŠP:AV 26:6 in AE:TE 11:33; **vrstni red:** 1. TE, 2. AE, 3. ŠP, 4. AV, 5. KE, 6. IEZE.

Rokomet-moški: nastopalo 10 ekip, tekme v finalu: AV:ŠP 17:12, TE:AV 10:8 in ŠP:TE 10:17; vrstni red: 1. TE, 2. AV, 3. ŠP, 4. EZ, 5. KI, 6. KO, 7. KE, 8. ERO, 9. AE, 10. IEZE. **rokomet-ženske:** nastopalo 6 ekip, tekmi v finalu: AE:KE 2:17 in TE:IEZE 2:7; **vrstni red:** 1. IEZE, 2. TE, 3. KE, 4. AE, 5. AV, 6. ŠP.

Kegljanje moški, ekipno: nastopalo 12 ekip: **vrstni red:** 1. TE 2570, 2. AV 2536, 3. KI 2533, 4. ŠP 2520, 5. KE 2500, 6. AE 2481, 7. EO 2453, 8. EZ 2442, 9. KO 2363, 10. Zmaj 2294, 11. ERO 2293, 12. IEZE 2243 kegljev; **moški posamično:** 1. Vengust-ŠP 469, 2. Pečar-TE 464, 3. Mojškrc-EO 459, 4. Stregel-KE 453, 5. Šemrl-TE 449, 6. Žnidarič-KE 448, 7. Blažič-AV 448, Bregar-KI 447, 9. Penko-AV 445, 10. Zevnik-TE 444, 11. Zalokar-KI 442, 12. Vrhovnik-EZ 439, 13. Jamšek-AV 439, 14. Krompič-ŠP 439, 15. Peršolja-AE 436, 16. Končina-Zmaj 433, 17. Lavrič-IEZE 428, 18. Tomšič-ŠP 428, 19. Porenta-EZ 426, 20. Košir-KE 424, 21. Draganjac-KO 423, 22. Puc 423, 23. Bremec-oba AE 423, 24. Planinc-TE 419, 25. Hkavc-KI 415, 26. Lebar-EO 415, 27. Fortuna-IEZE 414, 28. Frelih-KI 414, 29. Matko-EZ 412, 30. Potočnik–KI 410, 31. Rajgelj-AV 410, 32. Steržaj–KE 409, 33. Šimenc-KO 409, 34. Pokozdi-EZ 408, 35. Plemenitaš-IEZE 406, 36. Križnar-ERO 406, 37. Skubic-KI 405, 38. Muejner-ŠP 404, 39. Peršelj-EZ 404, 40. Maraž-AE 402, 41. Prezelj-ŠP 402, 42. Hribar-EO 402, 43. Primc-Zmaj 401, 44. Sitar-TE 401, 45. Pavlin-EO 401, 46. Keber-ERO 400, 47-Bilodjerić-AV 400, 48. Farkaš-AE 399, 49. Močilnikar-AE 398, 50. Gorenc-EO 397, 51. Glogovšek-AV 394, 52. Jeglič-TE 393, 53. Pavlovič-KO 391, 54. Šuštaršič-ERO 389, 55. Hiti-KE 388, 56. Šprajcar-KO 385, 57. Drčar-Zmaj 384, 58. Škrinjar-KO 383, 59. Stare-ERO 382, 60. Gradišar-IEZE 380, 61. Strelec-EO 379, 62. Brelih-ŠP 378, 63. Pehar-KE 378, 64. Vidmar-KO 372, 65. Vehovec-ERO 364, 66. Kastelic-Zmaj 364, 67. Pajk-Zmaj 357, 68. Božič-Zmaj 355, 69. Hrasta-EZ 353, 70. Zupan-ERO 351, 71. Boltežar-IEZE 349; **kegljanje ženske, ekipno:** nastopalo 9 ekip; vrstni red: 1. KE 2208, 2. KI 2189, 3. ŠP 2176, 4. AV 2088, 5. AE 2028, 6. TE 1979, 7. KO 1941, 8. EZ 1830, 9. IEZE 1592 kegljev; **ženske posamično:** 1. Cej-TE 419, 2. Dalmacija 416, 3. Cenčič-obe AV 408, 4. Zore-KI 406, 5. Jesih-IEZE 404, 6. Peterka 401, 7. Juras-obe KE 399, 8. Šorn-KI 391, 9. Struna-EZ 388, 10. Petkovšek-ŠP 380, 11. Jerlah-ŠP 378, 12. Kejžar-TE 378, 13. Fajdiga-ŠP 376, 14. Kranjc-KE 374, 15. Kogoj-AE 374, 16. Adamič-KE 373, 17. Novak-KI 369, 18. Štrukelj-AE 362, 19. Švelc-KE 361, 20. Peterkovič-AV 360, 21. Setnikar-ŠP 359, 22. Trševič-KI 358, 23. Lužnik-KI 356, 24. Terpin-KO 355, 25. Sirc-TE 350, 26. Avsec-KO 348, 27. Jesih-ŠP 344, 28. Milič-ŠP 339, 29. Škobrne-AE 338, 30. Vidic-AV 332, 31. S. Vidmar-KO 331, 32. Laharnar-AE 330, 33. Fuks-EZ 323, 34. Kočevar-KO 322, 35. Dolhar-EZ 322, 36. Didovič-KO 315, 37. Terčič-AE 315, 38. Lumpret-TE 314, 39. Rovšček-AE 309, 40. Zadravec-KI 309, 41. Ravnikar-KE 300, 42. Hrovat-EZ 298, 43. Bevec-AV 287, 44. Krist-AV 285, 45. Stankovič-IEZE 281, 46. Lončarič-EZ 273, 47. Voglar-KO 270, 48. Murajagić-IEZE 269, 49. Petrovič-IEZE 266, 50. Krmelj-TE 262, 51. Zrim-TE 256, 52. Švajger-IEZE 234, 53. M. Matko-EZ 226, 54. Čubrilovič-IEZE 210, 55. Deželan-IEZE 194.

Streljanje-moški ekipno: nastopalo 13 ekip: **vrstni red:** 1. AE 717, 2. KI 703, 3. TE 683, 4. AV 681, 5. Zmaj 656, 6. ERO 656, 7. EZ 625, 8. KO 622, 9. EO 619, 10. KE 575, 11. IEZE 561, 12. ŠP 527, 13. IKM 344 krogov; **moški posamično:** 1. Rozman-KI 185, 2. Žnidaršič-AV 185, 3. Hrobat-AE 183, 4. Radelj-EZ 181, 5. Ožbolt-AE 181, 6. Hafner-KI 180, 7. Kante-AE 179, 8. Plestenjak-ERO 179, 9. Ivanetič-KO 178, 10. Poš-Zmaj 177, 11. Strniša-TE 174, 12. Ivančič-AE 174, 13. Hauptman-IEZE 174, 14. Lipovšek-TE 174, 15. Pavšelj-EO 172, 16. Vovk-AV 170, 17. Grebenšek-TE 169, 18. Fojkar-KI 169, 19. Zupančič-KI 169, 20. Čik-AV 167, 21. Malovrh-TE 166, 22. Kutnar-Zmaj 165, 23. Beguš-ERO 165, 24. Lampe-EZ 160, 25. Valant-EO 160, 26. Stonič-KO 159, 27. Andronja-AV 159, 28. Bavdeš–Zmaj 159, 29. Šmid-ERO 157, 30. Moličnik-EO 156, 31. Alibegovič-Zmaj 155, 32. Pretnar-ERO 155, 33. Jakša-KO 154, 34. Rojsa-IEZE 147, 35. Kmetič-EZ 147, 36. Horvat-KE 146, 37. Pavnovič-KE 146, 38. Zorec-ŠP 145, 39. Schaffer-KE 142, 40. Šval-IEZE 142, 41. Stegel-KE 141, 42. Konestabo-IKM 139, 43. Podgoršek–EZ 137, 44. Možina-ŠP 136, 45. Bukovec-KO 131, 46. Sadar-IKM 131, 47. Lazarevič-EO 131, 48. Kemperle-ŠP 129, 49. Talar-ŠP 117, 50. Potočar-IEZE 98, 51. Merklin-IKM 74 krogov. **ženske ekipno:** nastopalo je 11 ekip: **vrstni red:** 1. TE 477, 2. AV 442, 3. ERO 424, 4. AE 419, 5. 418, 6. KO 411, 7. ŠP 360, 8. EO 342, 9. KE 297, 10. EZ 250, 11. IEZE 219 krogov; **ženske posamično:** 1. Lovrenčič-TE 179, 2. Oblak-KI 165, 3. Marn-ERO 157, 4. Galle-AV 156, 5. Rozman-TE 153, 6. Šuler-AE 150, 7. Rajgelj-KO 150, 8. Malovrh-TE 145, 9. Zupan-AV 145, 10. Djordjević-KO 143, 11. Plavc-ERO 142, 12. Kozlevčar-AV 141, 13. Mihelj-AE 138, 14. Bogataj-KI 132, 15. Konjedič-AE 131, 16. Kosem-ŠP 130, 17. Černeljc-ERO 125, 18. Žiberna-EO 125, 19. Lango-ŠP 123, 20. Gabrijel-KI 121, 21. Frast-EO 120, 22. Gerovac-KO 118, 23. Drevenšek-EZ 117, 24. Vraber-KE 117, 25. Mesec-ŠP 107, 26. Volčič-KE 98, 27. Lužar-EO 97, 28. Župan-IEZE 95, 29. Bombač-KE 82, 30. Kovačič-IEZE 80, 31. Fuks-EZ 79, 32. Logar-EZ 54, 33. Dolar-IEZE 44 krogov.

Namizni tenis-moški: nastopalo 8 ekip, tekme v finalu: AV:TE 5:4, KI:AV 2:5 in TE:KI 5:3; **vrstni red:** 1. AV, 2.sTE, 3. KI, 4. AE, 5. ŠP, 6. KE, 7. EZ, 8. ERO. – **moški posamično:** 1. Vidic-TE, 2. Štih-AV, 3. Trček-KI, 4. Pogačar-TE, 5. Medja, 6. Matjašič; **ženske ekipno:** nastopalo 7 ekip, tekme v finalu: EZ:AV 3:0, KI:EZ 2:3 in AV:KI 0:3; **ženske posamično:** 1. Pompe-KI, 2. Bručan-EZ, 3. Trušnovec-AE.

Balinanje: nastopilo 10 ekip, tekmi v finalu: AV:AE in KI:IEZE **vrstni red:** 1. IEZE, 2. KI, 3. AV, 4. AE, 5. EO, 6. TE, 7. ŠP, 8. IKM, 9. KE, 10. EZ.

Šah: nastopalo 9 ekip, odstopili: EZ in KE; **vrstni red:** 1. AV 22,5, 2. KI 22, 3. IEZE 13,5, 4. ŠP 12,5 5. ERO 12,5, 6. AE 11, 7. TE 10,5 točk.

KONČNI VRSTNI RED EKIP DO:

1. AV 1425, 2. AE 1350, 3. TE 1290, 4. ŠP 1255, 5. KI 1150, 6. KE 1060, 7. IEZE 980, 8. EZ 775, 9. EO 560, 10. ERO 515, 11. KO 460, 12. Zmaj 135, 13. IKM 105 točk.

Praznična nagradna križanka

Razpis nagrad za današnjo praznično nagradno križanko

Ljubiteljev križank, ki jih v Iskri ni malo, ob dnevu Iskre in dnevu borca nismo pozabili. Pripravili smo jim celostransko skandinavsko križanko, katere **pravilne rešitve nam pošljite najkasneje do 12. julija 1982** na naš naslov: Uredništvo „Iskra“, 61000 Ljubljana, Tržaška c. 15. Kako bo odločil žreb, bomo objavili v 27. številki našega glasila, 17. julija t.l.

Žreb bo med reševalce križanke razdelil naslednje nagrade:

1 nagrada	800 din
2 nagradi po	500 din
5 nagrad po	200 din

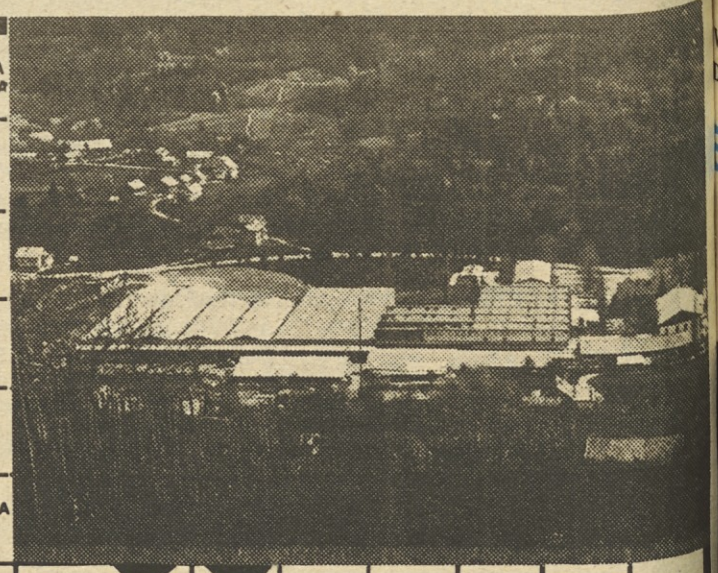

Sestavil RUDI MURN

3. JULIJ · PLEMKINJA · VIDA TAUFER · SARAJEVSKI POPEVKAR · OPRTA NEDRČEK · PIROVANJE · VRSTA POSODE · IZBOLJŠANJE ZDRAV. RAZMER · ČRT KANONI · NEGATIVNO EL. NABIT DELEC · GIBANJE ZRAKA · OPERNI SPEV · LOMLJENJE ZLOM · GRŠKI PISEC BASNI · OKRAJŠAVA ZA CANDIDATUS

KDOR PLAČUJE DAVEK

POAPNITEV ARTERIJ

NIKELJ · PRITOK SENE · IZRASTEK NA GLAVI · NAJSTAREJŠA BESEDNA OBLIKA

MUSLIMANSKA VERA · ŠTEVNIK · IVAN ČARGO · BILJARDSKA PALICA · PLANINSKO DRUŠTVO · KLICA

KONSTANTA · KOS BLAGA · GR. BOGINJA · SEDEŽ REKTORJA · AM. IGRALKA GARDNER

MAJHEN KOSEM · RUSKI VLADAR · ZNOJ · JEZERO V JUGOVZHOD. AFRIKI · NADAV · IZVRŠNI SVET · REŠKI ŠAHIST (Ivan) · NRAVOSLOVJE · ANGL. BRINJEVEC · SRBSKO MOŠKO IME · INDIJ. POLITIK ŠASTRI

RDEČI KRIŽ · OKAY · VEZNIK · UDAV · 5. IN 15. ČRKA · »KRALJ« ŽIVALI · IZAKOV SIN · DRŽAVA V ZAH. AFRIKI

PESNIŠKO IME ZA IRSKO · HRANJ. DOJENČKA · DERIVAT AMONIAKA · KARLOVAC · LEPO VEDENJE · KMETOVALKA · PODELITEV IMENA

Risba: Judež Majda · ZVEZA DRŽAV · NEMŠKI FIZIK · KDOR SKAČE · DUŠIK · »ZLATA« DEŽELA · ZLOČIN

SVETINA TONE · EDO MOHORKO · KONEC POLOTOKA · GOMOLJEV POGANJEK · IGRALKA EKBERK · ORGAN ZA SESANJE ŽUŽELK · RAČIČ · PTIČJI »DOM« · ČEBELJI PROIZVOD (množ.) · OČKA

TIR · GLASBILO · SPLIT · DIVJA MAČKA · KOLKOVINA · VOJAŠKI PAKT

ČEŠKI SKLADATELJ DVOŘAK · ANTON DERMOTA · EVROP. VELETOK · LEPENKA · GLAV. M. GROFIJE KILDARE · ITAL. PEVKA PAVONE · VRSTA RAZCVETA · IZIDA

RUDI JANČAR · DEL KNJIGE · PRILEGAJOČA SE TKANINA · MINATTI IVAN · CESTNA VIJUGA · OTOČJE PRI DUGEM OTOKU · ZABAVIŠČE · TUJE Ž. IME

SKOPLJENEC EVNUH · PROSTOR POVRŠINA · PRIMER · A · POD · STROK, ZA STATISTIKO

ISKRA · LASTNIK KAPITALA · 3 · VZHODNJAKINJA · VRSTA LEČJA · ALFI NIPIČ · OLIVER LAURENCE · LJUBEZ. PESNIK · IMPRESIJA · NEDELAVNOST · POVRŠ. MERA

ŠPANSKA BIKOBORBA · ŠOLSKA OCENA · LJUBLJ. ŠPORTNI KLUB · POLOŽAJI V JOGI · GRČIJA · S

GOROVJE V BURMI · ISKRA · KOBALT · ISKRA · ŽENSKI GLAS · SREBRO · LOJEVEC SALOVEC · RINA · ANTON AŠKERC · ERBIJ · KOCINA

KOREOGRAF MLAKAR · POKR. V JUŽNI ŠPANIJI · TUJE M. IME · ZA POLTON ZVIŠANI »A«

3. IN 2. SAMOGL. · LJUBLJANSKI PARK · GVIDO DERŽAJ · 100 · ŽENSKA KI JAMČI Z ŽIVLJ. · KOTLET

TRINITROTOLUOL · GRŠKA ČRKA · 4. IN 10. ČRKA · ENICA · SOSS · OPOMBA

PREBIVALEC ATIKE · MESTO V BAČKI · OKSID

PLAZ · KATRAN · OKRASNA PTICA · SEME · IZUMITELJ MOTORJA

GLINA · ANTON VODNIK · EVENTUALNO · ŠPAN. Ž. IME · PREBIVALEC ITALIJE · NOBELIJ · JAPON. DROBIŽ

POSODA · ISKRA · OKONČINA · ZDRAV. V OBLIKI KROGLICE · VELIKO KANAD. JEZERO · RADO BORDON · NIKOLAJ OMERSA · KIT UBIJALEC · GLEDALIŠKI ODER · 21. IN 24. ČRKA · TANTAL · MESTO V VZH. SRBIJI · MAKARSKA

FORMOZA · EL. VELIČINA · VIJOLIČAST DRAG KAMEN

ITAL. LUKA · PRITOK RONE

SIMONIČ TONE · ISKRA · KARDELJ EDVARD · NEMŠKI FILOZOF · SOMBOR · PRITISK · MILILITER · NAJVEČJI LEVI PRITOK VOLGE · M. IME · STARA JAPON. PRESTOLNICA

TANTAL · ORIENT. UTEŽ. M. · KONJSKI TEK · K · AMER. PISATELJ (Conrad) · OČE

PREBIVALKA EVR. DRŽ. · AGAVI PODOB. RASTL. · ENAKI ČRKI · LOV

TROPSKA OVIJALKA · FRANC. PISATELJ (»Ariana«) · RIMSKI BOG LJUBEZNI
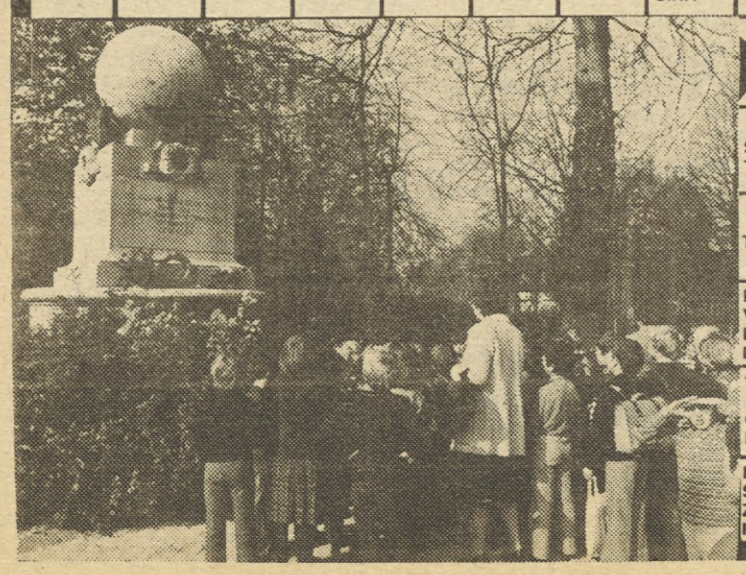
MESTO V SEVERO-ZAHOD. ITAL. · OSVEŽILNA PIJAČA · ZOLAJEV ROMAN